ATILIM

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

DEMOKRATİK TÜRKİYE DAHA GÜÇLÜ TKP !

Kurucusu: İ.Bilen
Sayı 19 (209)
Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı
1 Ekim 1987

ERKEN SEÇİM: Türkiye daha büyük bir istikrarsızlığın eşiğinde

Ya seçim ittifakı ya bunalım!..

Girdiği her seçimde oyları biraz daha küçülen Anavatan Partisi, desteği biraz daha azalan Özal hükümeti, meclisteki oy çokluğuna dayanarak tümüyle antidemokratik bir seçim kanunu çıkarttı. Siyasal yasakların kaldırılmasına ilişkin referandum sonrasını, muhalefetin henüz demokratik bir birlik kuramamış olmasını da değerlendirerek seçim için uygun zaman olarak seçen ANAP, böylelikle azınlığını mecliste mutlak bir çoğunluğa dönüştürmeyi amaçlıyor. Muhalefete seçime hazırlanmak için zaman bırakmayan, propaganda süresini iyice kısaltan Özal hükümeti yüzde 35'lere düşen ve gittikçe azalan oy gücünü seçim kanunu yardımı ile yüzde 60-70'lik bir milletvekili çoğunluğuna dönüştürmeye niyetlenmiştir. Özal'ın meclisten hızla geçirdiği Cumhurbaşkanı Evren'in görülmedik bir hızla onayladığı seçim kanununun tek bir amacı vardır. Meclisi ANAP meclisi haline getirmek.

ABD'nin açık stratejik planlama desteği ile hazırlanan bu senaryonun başlıca sonucu Türkiye'de demokrasinin daha başta boğulması olacaktır. Özal hükümeti, Anavatan Partisi eğer amaçlarına ulaşırsa, Türkiye, mecliste olağanüstü fakat yurt çapında ancak bir azınlığın oylarına, desteğine sahip, güçsüz, temsil yeteneği olmayan, dediği dedik bir parti, bir hükümet eliyle yönetilmeye, istikrarsızlığın bataklığında yüzmeye başlayacaktır. Halkın desteğine ve oylarına sahip, onun isteklerini yansıtan demokratik muhalefet ise mecliste hemen hemen temsil edilmeyecek, zorbalık ANAP milletvekilleri kör çoğunluğunun eliyle, ama parlamenter bir görünümle kendini gösterecektir.

Seçimlerin boykotu doğru tutum olurdu

Özal hükümeti, ANAP içinde bile tartışılmadan mecliste getirilmiş ve milletvekillerine onaylattırılmış bu seçim kanunu ile erken seçim kararı aldığında,

Arkası 20. sayfada

Yerine getirilen sorumluluk

TKP ve TİP'in birleşme süreci 7 Ekim günü yapılacak olan basın toplantısıyla yeni bir aşamaya yükseliyor. Böylece geniş kamuoyu her iki partinin en üst yöneticilerinin ağzından TIP ve TKP'nin hangi programatik temellerde birleşeceklerini öğrenmiş olacak.

Basın toplantısı ATILIM baskıya girerken henüz yapılmamış olmakla beraber, bu toplantının duyurusundan sonra kamuoyunda uyanan geniş ilgi dikkat çekicidir. Bu haklı bir ilgidir. Çünkü, her iki partinin birleşme kararı, tüm ilerici güçlerin uzun yıllardan beri acısını çektikleri bölünme, parçalanma, yenik düşme ve yeniden bölünme, parçalanma kısır döngüsünden çıkış yolunu gösteren bir umut ışığı yakıyor.

Yakın bir ANAP seçim zaferi olasılığını düşünerek ülkemizin geleceğinden haklı kaygılar duyan her sağduyulu insan için iki partinin birleşmesi herhalde şu sıralarda kayda değer en önemli gelişmelerden biridir.

Eğer bu kanımız doğruysa, eğer devrimci solun dağınıklığından, sosyal demokratlar arasındaki bölünmelerden ve seçim eşiğinde muhalefetin bir seçim ittifakı kuramayışından kaygılanan her insan, parti-

Arkası 6. sayfada

SOL BİRLİK BİLDİRİSİ

SEÇİMLERDE TERCİHİMİZİ DEMOKRASİ LEHİNE KULLANALIM

Genel seçimler 1 Kasım'da yapılıyor. Genel seçim öncesinde Türkiye ve T. Kürdistanı başka bir ülkede kolay görülemeyecek gelişmelere sahne oldu. Referandum sonrasında ANAP iktidarı seçim kanununda önemli değişiklikler yaptı. Tercihli oy sistemini, ön seçimi kaldırdı, parti temsilcilerinin meclise girebilmesi için gerekli barajı ülke çapında yükseltti ve ayrıca bölgesel barajlar koydu, propaganda süresini ise azalttı. Kısacası seçim kanunu iktidar partisinin önümüzdeki seçimlerde de iktidarda kalması için ne gerekiyorsa yapılarak önemli oranda değiştirildi.

Seçim kanununun, seçimlerden kısa bir süre önce iktidar partisi yararına büyük oranda değiştirilmesi, burjuva demokrasisinin kısıtlı olarak işlediği bir ülkede bile düşünülemeyecek bir durumdur. Böylesi bir keyfilik ve pervasızlığa karşı esas olarak yapılması gerekli olan, "1 Kasım seçimleri ne demokratiktir ne de dürüsttür" diyerek rejimin dayattığı böylesi bir platformu kabul etmemekti.

Seçimlere Evren-Özal rejiminin kurallarıyla katılmak kabul edildikten sonra da baskıcı 1982 Anayasası koşulları altında yapılacak, "demokratik ve dürüst olmayan" bu seçim öncesinde yönelinebilecek ortak bir tutum daha vardır: MÇP dışındaki tüm muhalefet partilerinin "1982 Anayasasına Hayır, Demokratik Bir Anayasa, Demokratik Bir Seçim Kanunu" talebi çerçevesinde birleşerek seçimlerde ortak bir tutum almalarıdır. Seçimlerde böylesi bir tutum, hem 1982 Anayasası'nın reddedilmesi temel talebini ülkenin demokratikleşmesindeki zorunlu adım olarak ortaya koyacak, hem de Özal'ın iktidardan uzaklaştırılmasının olanaklarını artıracaktır.

SOL BİRLİK,

1 Kasım 1987 seçimlerinin,

– Geniş emekçi yığınlar ve onların demokrasi, bağımsızlık, barış ve sos-

Arkası 21. sayfada

ERKEN SEÇİME YÖNELİK PARTİ POLİTİKASI BELİRLENMİŞTİR ŞİMDİ, HER ALANDA POLİTİK İNİSİYATİF

K.Candaş/
FAC Yöre Komitesi Üyesi

Partimizin erken seçime yönelik politikası açıklandı. Politik Büro, parti örgütlerinin yapması gereken çalışmaların genel doğrultusunu belirledi. Federal Almanya Yöre Komitesi, parti yönetiminin belirlediği bu genel doğrultuyu göçmenlik koşullarında somutladı, yönlendirici bir genelgeyi parti örgütlerine iletti. Daha erken seçim gündeme gelir gelmez, hemen harekete geçilmesi yönünde parti yönetimine mektup gönderen yoldaşlarımız oldu. Tek tek yoldaşlarımızdan, organ ve örgütlere kadar partinin tümünü kapsayan böylesi bir hareketlilik, parti içi tartışmamızın başlı başına bir kazanımıdır. Erken seçimde öne koyduğumuz

Arkası 20. sayfada

BÜYÜK EKİM SOSYALİST DEVRİMİNİN 70. YILI

İLK HÜKÜMET

İzvestiya/Yegor Yakovlev

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 70. yıldönümü yaklaşıyor. Tüm ilerici insanlık yeni bir çağ başlatan bu devrimin 70. yıldönümünü dünyamızın karşı karşıya olduğu büyük insani ve sınıfsal sorunları, farklı koşullarda çözmek için giriştikleri yaratıcı savaşım ve çabalarla kutlayacaklar.

Atılım bu sayıda, ilk Sovyet hükümeti ile ilgili canlı bir tarihsel tabloyu, "insanlı bir tarih sayfasını" okuyucularına sunuyor. Sovyet "İzvestiya" gazetesinden alınan bu yazı, gelecek sayımızda tamamlanacaktır.

Kışlık Saray, 25 Ekim salı gününü 26 Ekim çarşamba gününe bağlayan gece alındı. Petrograd Reyon Sovyeti'ne yollanan telefonogramda, "saat 2.04'te Kışlık Saray alındı, altı ölü var", deniyordu. Smolni'nin 36 numaralı odasında toplananlar sevindiler. Silahlı ayaklanma neredeyse kan dökülmeden gerçekleşmişti. Viladimir İlyiç heyecanlıydı, yüzü gülüyordu. Fakat birden yüzündeki gülüş kayboldu ve ciddileşti: "Erken sevinmeyin, daha çok kan akacak. Sinirleri güçlü olmayan, şimdi en iyisi MK'yı terketmelidir."

Saat 6.00'da Lenin Bronç-Bruyeviç'e gidip dinlenmeyi kabul etti. Böylece Smolni'de geçirdiği ikinci gece sona eriyordu.

Uyumak... iyi ama, uyku gelmek bilmiyor. Işığı açıp masanın başına oturuyor. Çoğu kez böyle olmuştu: Bir masa, bir kalem, kağıt ve pencereden ağaran gün. Fakat bir açıklama, bir teşhir edici polemik, yayıncı notları, teorik bir çalışma veya analitik bir makale değil kaleme aldığı. Yazdığı, Rusya'nın yaşamını belirleyecek olan yasalar. Eski dünyanın temellerini yıkan devrimci, yeni bir dünyanın, bizim dünyamızın, yaratıcısı oluyor. Bu duyguyu ilk duyan, mutlaka ilk Sovyet hükümetinin şefi Vladimir Ulyanov (Lenin) olmuştur. İlk hükümetimizi oluşturan Bolşevikler bu duyguyu O'nunla paylaşacaklardı.

Lenin'in bu notlar ne zaman yazmış olabileceği üzerine tarihçiler hala kafa yormaktadırlar. Silahlanma ayaklanma gününün veya ikinci gecenin hangi anında eline bir kağıt alıp on üç paralel çizgiyle bölümüş olabilir acaba? Kesin bilinen, bu notları zaferin arifesinde, artık zaferin kesinleştiği ve daha sonraki adımlar için zamanın yaklaştığı bir sırada yazdığıdır. Yani en geç 26 Ekim 1917'de.

Bu kağıtta, ilk anda yönetim aparatanın örgütlenmesi için gerekli olan herşey yazılıdır. Anlaşılan Vladimir İlyiç acele içindeydi. Yazarken kelimeleri kısaltıyordu ki, yazdıkları sonunda yalnız kendisi tarafından anlaşılabiliyordu... Bugün bu elyazısı artık bir bilmece değildir. Marksizm-Leninizm Enstitüsü'ne bağlı bilim adamları bu belgeyi basıma hazırladılar ve isimleri çözdüler. Belge 1933 yılında "Lenin - Toplu Ciltler"de yayınlandı ve "İdari Aparatın Örgütlenmesi Üzerine Notlar" başlığını taşıyordu. Bu notlar bize, Lenin tarafından yazılan o onüç satırın devletimizin ilk günlerinde ve haftalarında nasıl devrimci pratiğe geçirildiğini izleme olanağını veriyor.

Sol üst köşeye Lenin, "atamalar" kelimesini yazmıştı. Smolni'nin söz konusu 36 numaralı odasında Sovyet hükümetinin nasıl kurulduğu konusunda az yazılmış değildir. İktidarın feshedilmesinden kullanılmasına geçmek gerekiyordu. Bu, bize bugün gayet doğal bir adım olarak geliyor, ama o zamanlar bir çok kişiye zor gelmişti. Kabine için adayların görüşülmesi başladı. Bu görüşme sırasında A.W.Lunaçarski şu duygular içindeydi:

"Smolni'de küçük bir odadaydı. Sandalyelerin üstünde paltolar ve bereler vardı ve herkes kötü ışıklandırılmış bir masanın başına üşüşmüştü. Yenilenmiş Rusya'nın yöneticilerini seçiyorduk. Bana seçim çoğu kez çok tesadüfi gibi geliyordu. Dev ödevler ile, iyi tanıdığım ve bende getirildikleri göreve hazır olmadıkları izlenimi uyandıran seçilenler arasında bir uçurumdan korkuyordum. Lenin kızarak elini salladı ve hemen ardından gülümseyerek şunları söyledi:

'İlk önce bütün fonksiyonlar için sorumlulara ihtiyacımız var. Daha sonra bakarız. Eğer yetenekli değillerse, değiştirebiliriz.'"

İşçi ve Asker Sovyetleri'nin Rusya çapında 2. Kongresi. 26 Ekim akşamı: Barış Bildirgesi ve Toprak Bildirgesi kabul ediliyorlar. Saat gece 2.30'da hükümetin bileşimi üzerine tartışma başladı. 15 adayın hepsi de Bolşevik partisindendi. Sovyet Kongresi'ni demonstratif terkeden burjuva partileriyle ve menşevikler ve sağ sosyal-devrimcilerle işbirliği açıkça anlamsız görünüyordu: "Biz", diye yazıyor Nadyejda Krupskaya, "kurtla kuzuyu bir arabanın önüne koşmak ve hiç anlaşamayacak ve yerinden kımıldamayacak bir hükümeti oluşturmak için iktidarı ele geçirip devrim yapmadık." O zamanlar kendi başına bir partide birleşmiş olan sol sosyal-devrimcilere hükümete katılma önerisi yapıldı, ama kabul etmediler. Böylece ilk Sovyet hükümeti homojen tek partili bir Bolşevik hükümetiydi.

"İşçi ve Köylü Hükümetinin Kuruluşuna İlişkin Karar" şöyleydi:

"Kurucu Meclisin toplanmasına kadar ülkenin idaresi için Halk Komiserleri Konseyi adı altında geçici bir işçi ve köylü hükümeti kurulmaktadır.

Şu anda Halk Komiserleri Konseyi aşağıdaki kişilerden oluşmaktadır:
Konsey Başkanı - Vladimir Ulyanov (Lenin);
İçişleri Halk Komiseri - A.İ. Rikov;
Tarım - W.P. Milyutin;
Çalışma - A.G. Şlyapnikov;
Ordu ve Donanma - Aşağıdaki bileşimde bir komite: V.A. Ovseyenko (Antonov), N.V.Krilenko ve P.Y. Dibenko;
Ticaret ve Sanayi - V.P. Nogin;
Halk Eğitimi - A.V.Lunaçarski;
Maliye - İ.İ. Skvorzov (Stefanov);
Dışişleri - L.D. Bronstein (Troçki);
Adalet - G.İ. Oppokov (Lomov);
Gıdaişleri - İ.A. Teodoroviç;
Posta ve Telgraf - N.P. Avilov (Glebov);
Ulusallıklar Komiserliği Başkanı - J.V.Cugaşvili (Stalin).
Demir Yolları Halk Komiserliği geçici olarak boş kalmaktadır." (V.İ.Lenin, Eserler Cd. 26, s. 254-255)

Eskiden illegalitede ve sürgünde yaşamış olanlar halk komiseri, özel yetkili veya olağanüstü komiser oluyorlardı. İlk komiserlerden G.İ. Lomov şöyle yazıyor:

"İçinde bulunduğumuz durum çok zordu. Sıralarımızda yüksek nitelikli mükemmel fonksiyonerler, sadık devrimciler bulunuyordu. Bunlar Rusya'yı baştan aşağı dolaşmışlardı, zincirlerle Petrograd, Varşova ve Moskova'dan Yakutya ve Verhoyansk'a kadar uzanan çile dolu yoldan geçmişlerdi. Fakat hepsi devleti yönetmeyi daha öğrenmek zorundaydılar. Her birimiz Rusya'nın tüm zindanlarını sayabilir, rejimi ayrıntılarıyla tasvir edebilirdi. Nerde ve nasıl dayak atıldığını, nerde ve nasıl kodese girildiğini biliyorduk, ama devleti yönetme yeteneğimiz yoktu henüz..."

Bu, hükümet şefi Lenin'in kendisi için de geçerliydi. Bir keresinde deneyim yetersizliği üzerine şikayetler duyduğunda kahkahayı bastı: "İnanıyor musunuz ki, her hangi birimiz böylesi deneyimlere sahip olsun?" Evet, çoktan profesyonel devrimcinin yazgısını kabullenmişlerdi. Onyıllar boyunca illegalitede yaşamış, istemeyerek büyük çile çektirdikleri aileleri içinde tragedyalara dayanmışlardı. Memur ve başarılı politikacı kariyerini seçen ürkek gençlik arkadaşlarıyla ilişkilerini kesmişlerdi. Özgürlük onlar için iki tutuklama arası bir molaydı. Ve övünebilecekleri tüm başarıları hapis, sürgün ve ölümle cezalandırılıyordu.

Tarım Halk Komiseri V.İ. Milyutin:

19 yaşında devrimci faaliye-

Arkası 19. sayfada

15 Eylül 1987 tarihli Atılım'ın 2 sayfası, 3. sütununun 1. satırını **bir ideoloji ile hamle** yerine **bir ideolojik hamle** olarak düzeltir, özür dileriz.

NÜKLEER SİLAHSIZLANMAYLA YENİ BİR GÜVENLİK ANLAYIŞI GERÇEKLEŞEBİLİR

● Ercan BAŞAK

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Eduard **Şevardnadse**'nin Amerika Birleşik Devletleri'ne geçtiğimiz ay içinde yaptığı resmi ziyaret sırasında, iki ülke dışişleri bakanları tarafından parafe edilen orta menzilli füzelerin dünya çapında **topyekün** imha edilmesine yönelik ilke anlaşması tüm dünya ve insanlık açısından olduğu kadar, Türkiye açısından da büyük önem taşıyor.

Kasım ayı içinde gerçekleşmesi öngörülen Gorbaçov-Reagan zirvesinde imzalanacak olan bu anlaşma, ABD'nin 1945 yılında nükleer silahlanmayı başlatmasından bu yana bütün bir nükleer silah sınıfının tümden yok edilmesini hedefleyen **ilk** anlaşma.

Menzili 500-1000 km arasındaki SRINF olarak adlandırılan kısa hedefli orta menzilli füzelerle, hedef uzaklığı 1000-5000 km arasındaki orta menzilli füzelerin (INF) her iki ülke tarafından karşılıklı olarak sökülmesi konusunda sağlanan görüş birliği, kararlı, ilkesel ve sorumlu Sovyet dış politikasının olduğu kadar, dünya barış güçlerinin de ortak başarısıdır.

Orta menzilli atom füzelerinin yokedilmesiyle insanlık "sadece" büyük bir felaket aracından kurtulmuyor, aynı zamanda tesadüfen bir nükleer savaşın çıkma tehlikesi de azalıyor. Rampadan ateşlenişinden sonra 4, 5-6 dakika içinde hedefine ulaşan bu füzelerin uyarı süreci çok kısa olduğu için insani ya da teknik bir hata sonucu karşı tarafın beklemeden kendi füzelerini ateşlemesi tehlikesini ve böylece istenmeden dünyanın bir anda cehenneme dönüşmesi tehlikesini doğuruyordu. Bilindiği gibi ABD'de meydana gelen bir dizi arızalar sonucu rampa kapakları açılmış ve kıtalararası nükleer füzeler aktif hale gelmişti. Washington, son anda direkt telefonla bunun bir arıza olduğunu bildirebilmiş ve facia önlenebilmişti. Orta menzilli füzelerde ise bu olanak yoktur. 4-5 dakika içerisinde bir saldırının mı, yoksa bir hatanın mı söz konusu olduğunu belirlemek imkansızdır.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri **Mihail Gorbaçov** ve Amerika Birleşik Devletleri Başkanı **Ronald Reagan** tarafından imzalanacak anlaşmanın hükümleri arasında karşılıklı denetim, giderek atom denemelerinin durdurulması ve diğer silah türlerinde de silahsızlanmaya gidilmesi yeralıyor. Nükleer silahsızlanmanın kısa menzilli füzeler ve kıtalararası roketler alanında da sürdürülmesi, geleneksel silahların azaltılması ve karşılıklı yerinde denetim sonunda güvenin arttığı **yeni bir döneme** girilebilir.

Günümüzde şiddet dengesine dayanan, askersel gücün caydırıcılığından hareket eden stratejilerin iflas ettiği apaçık ortaya çıkmıştır. Eskiden olduğu gibi nükleer silahların dünya savaşını önlediğini, bazı değerleri korumak için bu silahların kullanılabileceğini temel alan görüşler inandırıcılıklarını en yakın savunucuları arasında bile yitirmeye başladılar. **Gorbaçov, Pravda** gazetesinde yayınlanan bir makalesinde Sovyet ve Amerikalı bilim adamlarının stratejik dengeyle mevcut nükleer silahların ilişkisini inceledikleri ve dengeyi hiçbir şekilde bozmadan nükleer silahların **yüzde 95'inin** yokedilebileceği sonucuna vardıklarının altını çizdikten sonra, kendilerinin bu yüzde beşten de vazgeçmeye hazır olduklarını yineliyor. Gorbaçov bu sonucun "esnek nükleer mukabele" stratejisine yönelik ölümcül bir kanıt olduğuna işaret ediyor. Nükleer ve toplu kırım silahları çağında artık tek bir güvenlik anlayışı geçerlidir, o da ister atom silahına sahip olsun, ister olmasın, ister NATO, ister Varşova Antlaşması üyesi isterse, bloksuz olsun tüm dünya ülkelerinin güvenliklerini **birbirlerine karşı değil, birbirleriyle** oluşturabilecekleridir.

İnsanlığın nefes almasına, savaş tehtidinden kurtulmasına ve silahlanmaya yatırılan trilyonlarla ifade edilen büyük paralarla dünyamızın karşı karşıya olduğu açlık, çevre kirlenmesi ve dış borçlar gibi global sorunların çözülmesine olanak sağlayacak böyle bir yeni güvenlik anlayışının gerçekleşmesinin önünde ciddi engeller de var.

Katedilen mesafenin önemini gözardı etmeden bu engeller üzerinde durmakta yarar var. Bunlardan birincisi ABD ve NATO'daki militarist çevrelerin nükleer silahsızlanmayı engellemek için Varşova Antlaşması üyesi ülkelerin konvansiyonel (geleneksel) silahlarda üstünlük sahibi olduğu iddiasına yeniden sarılması. NATO bu iddiaya dayanarak **"esnek mukabele"** stratejisini geliştirmiş ve "Doğu"dan gelecek bir saldırıyı nükleer silahlarla püskürtmeyi planlamıştı. Şimdi yine aynı çevreler Batı'nın tüm orta menzilli füzelerini yoketmemesini, bunların bir kısmını elinde tutmasını istiyorlar. Diğer taraftan da kısa menzilli füzelerin modernleştirilmesi ve konvansiyonel silahlanmayı ağırlık verilmesi konularında diretiyorlar.

Diğer bir başka sorun ise, **Reagan'**ın Yıldızlar Savaşı (SDI) projesinden vazgeçmeyeceğini açıklaması. SDI, günümüzde gerçekleşemez gibi görünse de, ileride yeni bir silahlanma çağının başlamasına, silahlanmanın çok daha yüksek boyutlara tırmanmasına yolaçabilir.

Giderek tüm nükleer silahlardan kurtulunması ve geleneksel silahların sadece ülke savunmasına yetecek düzeyde sınırlanabilmesi için dikkatlerimizi bu engellere yöneltmemiz gerekiyor.

Sovyetler Birliği'nin vazgeçemeyeceği hiçbir silah türünün olmadığını inandırıcı biçimde dünya kamuoyuna açıkladığı herkes tarafından biliniyor. Son yıllardaki birkaç somut adıma bakmak bunun için yeterlidir. SSCB, hiçbir zaman atom bombasını ilk kullanan ülke olmayacağını ilan etti, atom denemelerini tek yanlı olarak durdudu, kendisini süper güç konumuna getiren nükleer silahlardan vazgeçmek istediğini açıklamakla kalmadı, verdiği çeşitli tavizlerle (Ingiltere ve Fransa'nın nükleer silahlarının anlaşma kapsamı dışında kalması, SDI projesinin gündem dışı bırakılması gibi) şimdi imzalanmasına ramak kalan bu tarihsel anlaşmanın koşullarını yarattı, Doğu Avrupa ülkelerindeki asker ve silah sayısını önemli ölçüde azalttı, Atlantik'ten Urallara kadar tüm Avrupa'da silahsızlanmaya gidilmesini, atom silahlarından arındırılmış bölgeler, silah ve askerlerden arındırılmış koridorlar oluşturulmasını önerdi, topraklarında her türlü denetime izin vereceğini vurguladı.

Varşova Antlaşması'nın NATO'dan konvansiyonel alanda daha güçlü olup olmadığı tüm askersel tesislerin karşılıklı denetimiyle ortaya kolayca çıkabilecek bir olaydır. Sözümona Sovyet üstünlüğünü öne sürenler, anlaşılan gerçeklerden korkuyorlar ki, karşılıklı denetime yanaşmıyor, ya da bunu tek taraflı olarak sınırlamak istiyorlar.

Türkiye'nin yeni bir dışpolitikaya ihtiyacı var

ABD ve SSCB arasında "çifte sıfır çözüm" konusunda ilke anlaşmasının imzalanması Türkiye'yi doğrudan ilgilendiriyor. Sovyetler Birliği'ndeki orta menzilli füzelerin sökülmesiyle, Türkiye nükleer silahların hedef alanının dışında kalıyor. Bu durum Türkiye'nin güvenliğini arttırıyor. Topraklarında 500'den fazla Amerikan atom bombası ve 60 küsur ABD askeri üssü ve tesisi bulunan Türkiye de bu denetimin kapsamına girecek. Belki de böylelikle dört yıldızlı generallerimiz bile ilk defa Amerikan üslerinde ne olup bittiğini öğrenme fırsatına kavuşacaklar.

Daha anlaşma imzalanmadan ABD militarist çevrelerinin Türkiye'ye karşı baskısı hissedilmeye başlandı. ABD Dışişleri Bakanlığı Silahsızlanma Dairesi Başkanı **K.Adelman,** Türkiye'deki **John** füzelerinin **Lance** füzeleriyle değiştirilmesi ve bununla nükleer füzelerin menzilinin 250-300 kilometreye çıkarılması gerektiğini savundu. Ankara şimdilik buna yanaşmıyor. Ancak Türk Dışişleri ordunun modernleştirilmesini ve daha etkili konvansiyonel silahlarla donatılmasını istiyor. Bu iki talebin terazinin birer kefesine konup, karşılıklı kabul edilmesi somut bir tehlikedir.

Arkası 19. sayfada

YARATICI BİR YAŞAMIN ÇELİŞKİLERİ

Andrey Tarkovski'nin anısına

Yevgeniy Surkov

Andrey Tarkovski'nin sanatı gibi karmaşık, keskin çelişkilerle dolu ve aynı zamanda dayandığı temeller açısından yıkılmaz bir bütünlük oluşturan bir sanatı anlamak için zaman gereklidir. Araştırmacıların çabası ve onun günceleriyle, mektuplarıyla, sahnelenen ve sahnelenmeyen senoryalarıyla tanışmak gereklidir. Ve, en önemlisi, onun filmlerinin çok yönlü, önyargıdan ve acelecilikten uzak incelenmesi gereklidir.

Sanatçının içinde yaşadığı çevreyle ilişkileri titiz bir dikkat gösterilmesini talep eden bir sorundur. Sanatçı, onun yeteneklerini ortaya çıkaran çevreye karşı sorumludur. Ama sanatçının da, kendisinin sanata girerken getirdiği "zaman ve kendisi üzerine" yeni sözünün anlaşılacağını ummaya hakkı vardır. En azından anlamaya çalışacaklarını, ve onun yeteneğinin "maddesinde" olmayanı talep etmeyeceklerini ummaya hakkı vardır. Tarkovski ile ilgili olarak böylesi bir karşılıklı anlayış yıkılmıştır. Bu da doğal olarak, rejisörü seven ve sanatına yüksek değer biçenlerde onu her türden eleştiriye karşı koruma isteği yaratmıştır. Bu koşullarda sanatçının yetişmesi, yaşama ve çağdaşlarına yönelmesi zordur. Bu koşullarda yetenek darbelenebilir, kendini kaybedebilir, ya yaşamın içinde kaybolmaya, ya da ondan uzaklaşmaya başlayabilir.

Tarkovski'nin sanatına karşı ilginin, özünde hiçbir zaman azalmadığı gözönüne alındığında tüm bu konularda düşünmek daha da acı oluyor. Bu, özellikle onun yurt içinde yaptığı tüm filmlerin Moskova sinemalarının repertuarına girdiği geçen yıl daha da belirginleşti. Tarkovski'nin "Andrey Rublyov", "Ayna", "Bataklık rehberi", "Solyaris" ve "Iva'nın çocukluğu" adlı filmleri gösterildi. Tarkovski son yıllarını bizden uzakta geçirdi. Yurtdışında, önce Italya'da, sonra Isveç'te iki film çevirdi. Üzerinde daha Moskova'da çalışmaya başladığı, sinema sembollerinin estetik doğası üzerine düşünceler kitabını birkaç dilde yayınladı. Yurdundan politik açıdan ve bir yurttaş olarak kopmamakla birlikte güncel yaşamımızdan uzaklaştı. Acılarımızdan, sevinçlerimizden, umutlarımızdan uzaklaştı.

Zaman, Tarkovski'nin yaşamının bu son dönemiyle ilgili olarak kendiliğinden ortaya çıkan yakıcı sorunlara tam bir kesinlikle cevap verecektir. Sanatçıya yardım etmek yerine bürokratik engeller çıkaranların mantığını zaman analize edecektir. Ve zaman çözümü, çözümün olmadığı olmayacağı yerde aramaya karar veren Tarkovski' nin kendi yanlışlarının içeriğini de açıklığa kavuşturacaktır.

Tarkovski'nin uzun yıllar Andrey Rublyov'unu, Ivan'ını ve kendi yeteneğini yaratan topraktan kopmayı olanaksız ve ölümcül sayması boşuna değildir.

"Andrey Rublyov" filminin üzerine kara bulutların çöktüğü günlerde Tarkovski bana şunları yazıyordu: "Kendi işimi, yani Rusya' ya hizmet etme görevini içtenlikle ve gerçekten yapmaktan başka bir şey istemi yorum. Varsın bu çok görkemli bir söz olsun, önemli değil. Ben kendimi halktan ayırmıyorum, bundan dolayı ifadelerin bence fazla bir değeri yok. Herhalde bu biçimde hiç kimseyle konuşmamıştım. Buna kimsenin beni anlamayacağına emin olmamın neden olduğu açıktır. Ikiyüzlülükten ve "Rusya'ya hizmet etme" kavramına uzun süredir ciddi yaklaşmadıkları için böyle oldu. Size ise bunları söyleyebiliyorum. Çünkü ben, kendi açımdan hainlik saydığım hiç bir şey yapmayı beceremem ve istemem. Böyle konuşmak bana biraz zor geliyor, ama umarım siz beni önyargısız anlayabilirsiniz."

Tarkovski'yi uzun yıllar bildiğimden dolayı şunu söyleyebilirim: O, tam da bu mektubunda belirttiği şekilde yaşadı ve hissetti. Onun bütün kökleri Rusya'dadır. O bu gerçeği gurur ve heyecanla kavramıştı. Ve bundan dolayı neden yapıtlarında olan değil, olmayanın arandığını anlayamıyordu. Evet, o kendini rahata alıştırmış "saygıdeğer" seyircilerin ağzında eriyerek onlara zevk verecek türden boyalı filmcikler yapmak istemedi, bunu beceremezdi de. O ülkenin yüksek, cesur bir gerçeğe dayanan sanata gereksinim duyduğuna inanıyordu. Ve senaryolarını, filmlerini "redakte etmeye", bu yapıtlardaki yurdun ağır ve büyük yazgısıyla ilgili heyecan verici ve kaygılı fikirleri azaltmaya, zayıflatmaya çalıştıklarında kararlı bir şekilde direndi. O, hem "Ivan'ın çocukluğu"nda, hem "Andrey Rublyov"da, hem de "Ayna"da her yönden yurdunun yazgısına erişmek istedi.

Ülkemiz sanat yaşamında, sanatçıların yazgısında derin radikal değişiklerin gerçekleştirildiği zaman, Tarkovski'nin ağır ve mahvedici bir hastalıkla boğuşmak zorunda kaldığı yıllara denk düştü. Acılar içindeki Tarkovski'nin gücü, ülkede bürokratların sanatçıları redakte ettikleri zamanların geçmişe karıştığını anlayabilmesine yetti mi? O eğer şimdi ülkesine dönebilseydi, hiç bir şey onun seyircilerle (hem onu, hem de seyircileri yüzeysel olarak değil, derinden ilgilendiren konularda) konuşmasını engelleyemezdi. Hem onun, hem de seyircilerin inandığı, onun filmlerinde ortaya koymayı derinden arzuladığı konularda konuşmasını hiçbir şey engelleyemezdi.

Bilmiyorum onun yarattığı herşeyin artık ekranlara, geniş seyirci yığınlarına döndüğünü ona söylemişler miydi...

Ve eğer söyledilerse, hastalıklar içindeki Tarkovski bunu kavrayacak ruhsal netliği gösterebildi mi? Çok sayıda dostunun ondan beklediği sonuçları çıkarabildi mi? Bunu bilemiyorum. Ama kesin olarak bildiğim şudur ki, eğer o şimdi ülkesine dönebilseydi seyircilerle, halkla arasında hiçbir engel çıkmazdı.

Yazık ki, bu gelişmeler Tarkovski açısından çok gecikmişti. Ve ülkeye, eskiye dönmek için ne gücü, ne de zamanı kalmamıştı.

Bence onun yazgısındaki son trajizm bu oldu. Zaman ona doğru yönelmişti ama artık o yeni zamana yüreğini açabilecek güce sahip değildi.

Ölüm her zaman bir sınırdır. Ondan sonra sanatçının yazgısında zamansal, geçici, gerçek olmayan herşey sınır çizgisini geçecek, ortadan kalkacaktır. Tarkovski'nin anayurdun sanatında, onun öğretmenleri ve kendisinden önce gelenler, yaşıtları ve kendisinden sonra ortaya çıkanlar arasında sahip olduğu yerin, hiç bir çarpıtma ve yalancı şefkat gösterisi olmadan, her yönüyle ve net bir şekilde çizilmeye başlandığı zaman sonunda gelip çatmıştır. Tarkovski' nin yaratıcılığı bir bütünlük gösteriyordu, ama aynı zamanda derin çelişkilerle doluydu. Onda farklı eğilimler mücadele ediyordu. Yıllar geçtikçe kendi içine daha fazla dönüyor, ama bunu kameraya yansıtmaktan da geri durmuyordu. Çoğunlukla kendisini rahatsız eden ruhsal sorunlarda yoğunlaşıyordu. Bunun kötü bir şey olduğunu söylemek istemiyorum. Bir sanatçı her zaman kendisini anlatır, yapıtlarında, Leonid Leonov'un deyimiyle hep aynı ruhsal düğümleri çözer. Ancak bana kalırsa Tarkovski'nin ilk filmlerinde böylesi bir içebakış çeşitli korkularla gergin bir hale gelmiş olan koca dünyayı kapatmazdı. "Bataklık rehberi"nde ise dünya ve tarih hemen hemen yok gibidir. Ortada yalnızca tek bir mekan vardır: Sanatçının ruhunun mekanı.

Ortaçağla ilgili dinsel ve trajik başlangıç her zaman Tarkovski'nin sanatına özgü bir şey olmuştur. İnsanın olağan yaşam koşullarında ve günlük sınavlarla kavranması ona ilginç gelmiyordu. Tarkovski insanı tarihle karşı karşıya getirmek, onun geçici olmayan, ebedi nitelikteki ahlaksal değerlerini açıkça ortaya çıkarmak istiyordu. O böylesi değerler arasında insanın atalarının tinsel deneyimiyle ve içinden çıktığı, yazgısı onu ne kadar uzaklara sürüklerse sürüklesin yine ona döneceği toprakla bağını görüyordu.

Tarkovski'nin "Solyaris" filmi bunu konu alıyor. "Ayna" filminde de yine aynı konu rejisörün kendi deneyimi temelinde yorumladığı lirik bir görünüm kazanıyor. Hem "Ayna"da, hem "Solyaris"te, hem "Andrey Rublyov"da ve hem de "Ivan'ın çocukluğu"nda bugüne kopmaz biçimde bağlı olan geçmiş yeniden canlandırılıyor. Bununla da kalmıyor. Geçmiş ve günümüz Tarkovski' nin bilincinde olay kahramanlarının ruhsal yaşamlarının sergilenmesinde iki uç ölçüt haline geliyor. Tarih onların gerçek içeriğini aydınlatarak, insanın kötülüğe, kan dökülmesine, haksızlığa karşı direnme gücünü ortaya çıkararak, insanın ruhunda, doğasında bulunan gerçeklere uygun biçimde yaşama hakkını savunarak geliştiriliyor. Bu yaklaşım tarihte insanlığın verdiği tüm sınavların ürünü olan gerçek değerleri ortaya koyuyor.

Yirminci yüzyılın insanlarının yaşadığı trajik olaylar, genel olarak insana güvensizliği, insanın Hamlet'in deyişiyle, diz kapağı çıkık bu "yüzyılı düzeltmek" için yetenekli olmadığını Nazizmle, Hiroşima ve Nagazaki patlamalarıyla birbirinden kopmuş olan zamanları bağlayamayacağını, filmlerinde, romanlarında, piyeslerinde temel fikir edinen pek çok sanatçının ortaya çıkması sonucunu doğurdu. Onların zaman zaman parlak bir artistlik sanatına dönüştürdükleri büyük kötümserlikleri Tarkovski'ye hiç bir zaman çekici gelmemiştir. Tarkovski onların genel olarak herşeyin reddedilmesi yolundaki çağrılarını hiçbir zaman desteklememiştir.

Tarkovski savaşı içinde hissetmiş bir çocuğu anlatan bir film ile başlangıcı yapmıştı. Bu, öldürmek, intikam almak, hergün ölümü demoklesin kılıcı gibi tepesinde hissederek yaşamak zorunda olan bir çocuğun öyküsüydü. "Ivan'ın çocukluğu" filminde Tarkovski, trajik özellik taşıyan tarihsel bir ortamın bir çocuğun ahlaksal dünyasında yarattığı tüm deformasyonları korkusuzca incelemiştir. Bu korkusuzluk gerçek bir sanatla eşanlamlıdır. Ivan'ı kendisi için hazır-

Arkası 21. sayfada

GÜVENLİ BİR DÜNYANIN GERÇEKÇİLİĞİ VE GARANTİLERİ

Pravda gazetesinin 17 Eylül günlü sayısında, SBKP MK Genel Sekreteri M.S. Gorbaçov'un "kapsamlı bir uluslararası güvenlik sisteminin yaratılması" ile ilgili yaklaşımları ele alan önemli bir yazısı yayınlandı.

Atılım'ın bu sayısında, sözkonusu yazıdan bir bölüm aktarılmaktadır.

20. yüzyılın son çeyreği içeriği ve önemi bakımından maddi koşullarda devrimci değişikliklerle doludur. İnsanlık, tarihinde ilk kez yüzyıllardır gelişmesini frenleyen pek çok sorunu çözebilecek bir güce kavuşmuştur. Milyarlarla ölçülen dünya nüfusunun karnını doyurmak, eğitim vermek, konut sağlamak ve sağlıklarıyla ilgilenmek için şimdiye dek yaratılmış ve bugün yaratılmakta olan kaynaklar ve teknoloji açısından bir engel yoktur. Şu ya da bu halk ya da ülkelerin farklı yapıları ve olanakları bir yana, genelde dünyamızın tüm sakinleri için insanca yaşama koşulları yaratma perspektifi belirmiştir.

Bununla birlikte insan türünün ölümsüzlüğünü tehdit eden tehlikeler ortaya çıkmıştır. Bundan dolayı ortak gezegenimizde yeni gereksinimlere ve değişen koşullara uygun nitelikte birlikte yaşama kuralları yaratmak zorunludur.

Yazık ki pek çok önemli çevreler ulusal güvenliğin sağlanmasıyla ilgili olarak hâlâ eski görüşlerini sürdürmektedir. Sonuçta dünya onu uçuruma götüren yolun en doğru yol olduğuna inandırılmaya çalışıldığı saçma bir durum ortaya çıkmaktadır. Nükleer silahın dünya savaşını önlediğini ileri süren görüşü başka biçimde değerlendirmek zordur. Bu görüş hiçbir kanıta dayandırılmadığından onu çürütmek de pek kolay olmuyor. Bir aksiyom olarak ortaya koyulanı çürütmeye çalışmak zorunda kalıyoruz. Madem nükleer silahın ortaya çıkmasından sonra dünya savaşı olmadı, demek ki savaşı önleyen bu silahtır deniliyor. Oysa bize öyle geliyor ki, nükleer silahın varlığına rağmen dünya savaşı çıkmamıştır demek daha doğru olacaktır.

Bir zamanlar tarafların sahip oldukları atom bombaları onlarla ölçülürdü. Sonra yüzlerce roket ortaya çıktı. Sonunda silah birikimi birkaç bin nükleer patlayıcıya ulaştı. Geçenlerde Sovyet ve Amerikalı bilim adamları stratejik dengeyle nükleer silah birikiminin karşılıklı ilişkilerini özel olarak incelediler ve dengeyi hiçbir şekilde bozmadan ABD ve SSCB'nin nükleer silahlarının % 95'inin yokedilebileceği ortak sonucuna vardılar. Bu akılsızca bir mantığı doğuran "nükleer karşı koyuş" stratejisine yönelik ölümcül bir argumandır. Biz ise % 5'in bile bırakılmamasını savunuyoruz. Ancak o zaman nitel olarak yepyeni bir istikrar olacaktır.

Biz, hiç kimseye hiçbir şey öğretmek iddiasında bulunmadan ve yalnızca dünyada tehlikeli bir durum olduğu saptamalarıyla bir yere gelinemeyeceğini anlayarak, dünya çapında bir felaket tehlikesi doğurmayacak bir ulusal güvenlik modeli olup olmadığı sorusuna yanıt aramaya başladık.

Bu tür bir yaklaşım yeni politik düşünce tarzının yaratılmasında rol oynayan görüşlerin temelinde yatmaktadır. Yeni politik düşünce tarzı çevreye, çevrede olup bitenlere ve kendine karşı gerçekçi bir bakışı simgeliyor. Onun ayırdedici yönü başkalarına karşı önyargısız yaklaşım ve kendi sorumluluğunun ve güvenliğinin bilincinde olmaktır.

Yeni düşünce tarzı aynı zamanda söz ile iş arasındaki ayrılığın ortadan kaldırılmasıdır. Biz işe başlamış bulunuyoruz. Nükleer silahın büyük bir bela ve en korkunç tehdit olduğunun bilinciyle nükleer denemeleri tek yanlı durdurduk ve bu uygulamayı, açık konuşmak gerekirse, yapabileceğimizden de daha uzun süre devam ettirdik. Ardından 15 Ocak 1986'da nükleer silahın aşamalı olarak yokedilmesi yolunda somut bir program açıkladık. Reykjavik'te Başkan Reagan'la görüşmemizde tam bir nükleer silahsızlanmanın gerekli ve olanaklı olduğu anlayışına oldukça yaklaştık. Daha sonra iki nükleer silah sınıfının, yani orta menzilli roketlerin ve operatif-taktik roketlerin yokedilmesi yolunda bir anlaşmayı yakınlaştıran adımlar attık.

Bunun olanaklı ve gerçekçi olduğunu düşünüyoruz. Bu konuda FAC hükümetinin sorunun çözümüne belirli ölçüde yardım edebilecek bir tavır aldığını belirtmek istiyorum. Sovyetler Birliği böyle bir anlaşmanın bu yılın sonuna dek yaratılabileceği kanısındadır. Bu anlaşmanın sahip olacağı üstün yönler üzerine çok söz edildi. Tekrar etmeyeceğim. Yalnızca şunu belirtmek istiyorum ki, böyle bir anlaşmayla nükleer silahın sınırlı ölçüde kullanılabileceği ve nükleer çatışmanın sözümona "kontrol edilerek yükseltilmesi" konseptlerine önemli bir darbe indirilmiş olacaktır. Hayali ara çözümler söz konusu değildir. Durum daha da değişmez bir hale gelmektedir.

Orta menzilli ve operatif-taktik roketler üzerine bir anlaşmaya varılması, **roketlere karşı savunma anlaşmasının kesin olarak uygulanması koşullarında stratejik saldırı silahlarının** büyük ölçüde -% 50 oranında- sınırlandırılmasıyla ilgili görüşmeler için iyi bir başlangıç olabilir. Karşılıklı olarak çaba sarfedilirse gelecek yılın ilk yarısında bu konuda bir anlaşmanın gerçekleşebileceği kanısındayım.

Nükleer olmayan bir dünya yaratmak üzerine düşünülürken, daha şimdiden silahlanma sürecinde, onun her aşamasında güvenliğin nasıl sağlanacağı üzerine de düşünülmelidir. Hem yalnızca bu konuda değil **nükleer olmayan silahların** önemli ölçüde sınırlanmasıyla barışı koruyabilecek bir mekanizma üzerine anlaşma yapılması konusunda da düşünülmelidir.

Tüm bu sorunlar bizim diğer sosyalist ülkelerle birlikte BMÖ'de ileri sürdüğümüz kapsamlı bir uluslararası barış ve güvenlik sisteminin yaratılması önerilerinde yer almaktadır.

Biz böyle bir sistemden neyi kastediyoruz?

Önerdiğimiz güvenlik projesi herşeyden önce barışın korunmasıyla ilgili olarak var olan kurumların etkinliklerini sürdürmesini ve onlarla uyum içinde olunmasını öngörüyor. Sistem BMÖ tüzüğü temelinde ve örgütün bünyesinde işlev görebilecektir. Sistemin yasal işlerliğini tüzük istemlerinin kesin olarak uygulanmasıyla, devletlerin üzerlerine alacakları tek yanlı yükümlülüklerle ve her alanda - askersel, politik, ekonomik, ekolojik, insan hakları ve diğer alanlarda alınacak güven ve uluslararası işbirliği önlemleriyle gerçekleştirilebileceğini düşünüyoruz.

Burada kapsamlı bir güvenlik sisteminin son aşamada nasıl bir yapı kazanabileceği üzerine tahminlerde bulunmayacağım. Ama kesin olan bir şey varsa, o da bu sistemin ancak tüm yığınsal kırım silahlarının yokedilmesiyle bir gerçeklik olabileceğidir. Biz tüm bu sorunları denetleyicilerden ve uzmanlardan oluşan bağımsız bir komisyonun incelemesini ve sonuçlarını BMÖ'ye iletmesini öneriyoruz.

Şahsen ben uluslararası güvenlik alanında bağımsız devletlerin daha şimdiden yükümlülük alabileceklerinden kuşku duymuyorum. Pek çok devlet bu yönde tavır almış durumdadır. Bilindiği gibi Sovyetler Birliği ve Çin Halk Cumhuriyeti nükleer silaha ilk başvuran ülke olmayacaklarını açıkladılar. Diğer bir örnek ise nükleer silahlar konusundaki Sovyet-Amerikan anlaşmalarıdır. Bu anlaşmalar SSCB ve ABD arasındaki ilişkilerin en hassas alanında ölçülü davranma ve kendini sınırlama yararına bir seçimdir. Nükleer silahın yaygınlaştırılmaması anlaşması ne anlama gelmektedir? Bu, devletlerin yüksek sorumluluk duygusunun eşsiz bir örneğidir.

Geleceğin güvenlik sistemini örmeye başlamak için kullanılabilecek "tuğlalar" günümüzde artık mevcuttur.

Uluslararası ilişkilerin akılcı, sorumlu ve rasyonel biçimde örgütlenmesi alanı yavaş da olsa gözlerimizin önünde gelişen bir süreçtir. Samimilik, açıklık, üstlenilen yükümlülüklerin karşılıklı gözetiminin ve kontrolünün boyutları ve derinliği konularında eskiden olmayan standartlar ortaya çıkmaktadır. Amerikan denetim grubu Sovyet askersel birliklerinin tatbikat yaptığı bir bölgeyi ziyaret ediyor. ABD kongresi üyeleri Krasnoyarsk radar istasyonunu inceliyorlar. Amerikan bilim adamları bir Sovyet nükleer deneme alanında cihazlarını yerleştiriyor ve ölçüm yapıyor. Sovyet ve Amerikalı gözlemciler birbirlerinin askersel tatbikatlarında bulunuyorlar. Helsinki süreci kapsamındaki anlaşmalara uygun olarak yıllık askersel faaliyet planları yayınlanıyor.

Durumun değiştirilmesi yolunda bir nükleer devletin gönüllü olarak nükleer silah kullanmaktan vazgeçmesinden daha önemli ve etkili bir tavır bilmiyorum. NATO ve Varşova Paktı arasında sıradan silahlar alanında Varşova Paktı lehine bir dengesizlik olduğunu ileri sürerek sıradan silahı nükleer silahla değiştirme çabaları haksızdır. Eğer dengesizlik ve oransızlık varsa, gelin bunları ortadan kaldıralım. Biz bunu her zaman söylemekten yorulmuyoruz, bu sorunun çözümü yönünde somut yöntemler önerdik.

Sovyetler Birliği sözü ile işinin birbirinden ayrılmadığını göstererek tüm bu konularda öncülük yapmaktadır.

Savunma harcamalarının karşılaştırılması konusuna gelince. Bu konuda biraz daha çalışmak gerekecek. Sanıyorum, eğer gereken çaba harcanırsa iki-üç yıl içinde hem bizi hem de karşı tarafı ilgilendirecek, her iki tarafın harcamalarını da simetrik olarak yansıtacak sayıları karşılaştırabileceğiz.

Eminim ki, nükleer ve uzay silahları konusundaki Sovyet-Amerikan görüşmeleri ve karara bağlanması yaklaşmış olan kimyasal silahların yasaklanması anlaşması yumuşama ve silahsızlanma hareketine güç katacaktır.

Bu yönde "savunma stratejisi" ve "askersel yeterlilik" üzerine bir anlaşma yapılması da güçlü bir etki yapabilir. Bu kavramlara göre devletler saldırganı geri püskürtmek için yeterli, saldırı eylemlerine geçmek için yetersiz düzeyde silahlı kuvvetlere sahip

Arkası 19. sayfada

İmza kampanyasını destekleyelim

Türkiye'deki seçimlere yurtdışından oy kullanarak katılma istemiyle bir imza kampanyası başlatıldı. Seçim Komitesi, imza kampanyası ile, bu haklı istemi yetkililere kabul ettirmeyi amaçlıyor. Seçim Komitesi'ni AMGT, FİDEF, Hür-Türk ve HDF gibi göçmen kuruluşları destekliyorlar.

Komünistler, göçmen işçilerin bu haklı talebini bütün güçleriyle desteklemelidirler. Tam da şimdi, yığın örgütlerinde çalışan tüm komünistlerin tabanda birliği sağlamak gibi son derece önemli görevleri vardır. Şimdi farklı görüşleri olan göçmenleri, bu ortak istem etrafında birleştirmek, fabrikalarda, yerleşim bölgelerinde gençlik arasında, işçi derneklerinde imza toplama girişimleri kurmak ve bu girişimlerde görüşleri farklı insanların uyum içinde çalışmalarına yardımcı olmak; komünistlerin başarması gereken görev bunlar olmalıdır.

Seçim Komitesi'nin onbinlerle ifade edilen imzalara kavuşması, birlikte olmanın önemini ve gücünü bir kez daha gösterecektir. Göçmenlerin bedel ve pasaport harçlarında sağladıkları kısmi başarı, eğer zamanında el atılır ve kampanya tüm Avrupa'da yaygınlaştırılırsa, çok daha ileri boyutlarda yeni bir kazanım olacaktır. Türkiye Komünist Partisi, üyelerini ve sempatizanlarını, göçmen işçilerin bu haklı talebini desteklemeye çağırıyor.

Umut veren bir panel

F.Almanya'nın Mainz kenti, 2 Ekim'de yeni ve olumlu gelişmelere sahne oldu. 600 kişinin izlediği panelde, farklı görüşlerdeki göçmen kuruluşları, "yurtdışından oy kullanmak istiyoruz" ortak istemini savundular. Alışılmışın dışında ilk kez, bu kadar farklı yaklaşımların sıcak bir atmosfer ve karşılıklı saygı temelinde ele alınmış olması paneli izleyenler arasında coşkuyla selamlandı. Panele katılan kuruluşların üyeleri arasında daha salonda birlikte nasıl çalışabiliriz konuları tartışılmaya başlandı.

Panelin diğer ilginç yanı ise, FİDEF temsilcisinin, kişisel görüşü ile, örgütteki görevini ayıran yaklaşımı oldu. Önce kendi şahsı adına Komünist Partisi'ne oy vermek istediğini, ancak, Batı Avrupa'da serbest olan bu partilerin, Türkiye'de yasak altında tutulmasından dolayı bu istemini gerçekleştiremediğini belirtti. Komünist Partisi'nin Türkiye'de de özgürce çalışması istemini yineledi.

Daha sonra "Şimdi FİDEF temsilcisi olarak konuşuyorum" diyerek, örgütünün neden ANAP'ın seçilmesini istemediğini, ülkenin çıkarları, halkın beklentileri ve göçmen işçilerin sorunlarına bağlayarak açıkladı.

Bu açık ve cesur davranış, salonu dolduran 600 kadar izleyici arasında taktirle karşılandı. Sadece komünistler değil, farklı görüşten işçi ve emekçiler de, birlikte çalıştıkları örgütün dürüst yaklaşımından duydukları memnuniyeti dile getirdiler. Panel, katılanların coşkulu alkışları arasında ve birliğe duyulan özlemin ilk adımlarının atılmış olmasından dolayı duyulan sevinçle sona erdi.

Komünistler göçmen kuruluşlarının aralarındaki bu olumlu diyaloğun daha da gelişmesi için ellerinden geleni yapmalı, tabanda da benzer ilişkilerin kurulmasına yardımcı olmalıdırlar.

SAĞLIKLI BİR POLİTİK YAŞAM İÇİN HER DÜZEYDE DİYALOG VE İŞBİRLİĞİ

Başı 22. sayfada

mek de, parti olmanın en doğal gereği ve aynı zamanda sonucudur. Ancak partiler birbirleriyle birleşmeseler de, seçimde işbirliği yapmamaları için herhalde hiçbir geçerli mazeret olamaz.

Ayrıca değişik muhalefet partileri liderlerinin aynı kürsüden seçmene birlikte seslenmeleri, partilerin ortaklaşa seçim toplantıları açık oturum, paneller, kahve sohbetleri düzenlemeleri de demokrasi için güçbirliğinin yeni örnekleri olabilir.

Azınlıkta kalması gereken bir ANAP, eğer yeniden hükümet olursa, bunun ağır sorumluluğunu seçimlerde diyalog ve işbirliğinden kaçınanlar taşıyacaktır. Her şeye rağmen, henüz vakit geçmiş değildir. Eğer demokrasinin genel çıkarları, dar parti hesaplarının üzerinde tutulursa, seçimlerde güçbirliğinin yolları hala bulunabilir.

Bize göre, bütün demokrasi güçleri arasında diyalog ve işbirliği, yalnız seçim süresiyle sınırlı kalmamalıdır. Yalnız seçim sonuna kadar sürecek diye düşünülmemelidir. Bu diyalog ve işbirliği, seçimden sonra da sürmesi arzulanan bir politik ölçüt, bir politik yaşam tarzı olmalıdır.

Politik yaşamın çevre sağlığı

Uygarca bir diyalog ve işbirliği, solun temelinin genişlemesi, sol kültürün yayılması için zorunludur. Yenitutuculuğun bizdeki uzantısı Özalizm' in amansız saldırısı karşısında işçiler, emekçiler ve aydınların çoğunluğu soldan bunu bekliyor. **Çünkü güçlü bir sol demokrasinin sağlamlık derecesinin bellibaşlı göstergesidir.**

Bütün demokrasi güçlerinin aralarındaki diyalog ve işbirliğini geliştirmeleri ise, yeni bir politik anlayışın, yeni politik kültürün temelini oluşturacaktır. **Politik yaşamın çevre sağlığı** (hijyeni, hıfzıssıhhası) **için, bulaşıcı hastalıklara karşı korunabilmesi için, bu işbirliği her zaman gereklidir. Politik iklimin temiz kalması, politik ortamın zehirlenmemesi için böyle bir yaklaşıma gerek vardır. Askeri darbelere, demokrasiyi ayaklar altına alma kalkışımlarına karşı da, politik bünyenin bağışıklık kazanabilmesi için, uygarca bir diyalog ve işbirliği aşısı, büyük önem taşıyor.** Bu işbirliği, baştan, vücudun bütün organlarına tek tek bütün hücrelerine kadar, partilerden tek tek bireylere kadar her düzeyde geçerlidir.

Bu mekanizma, bir kez kendi kendine işler duruma gelirse, sol ve demokrasi sanırız, çok şey kazanmış olacaktır.

Yerine getirilen sorumluluk

Başı 1. sayfada

lerimizin birleşme kararından esinlenebilirse, her biri kendi politik hareketinde ve her politik hareket barış ve demokrasi savaşımı içinde birlik ve işbirliği bayrağını yükseltebilirse, işte o zaman her iki parti ilerici güçler önünde kendi paylarına düşen bir görevi; yeniden uyanış, birlik, dayanışma ve savaşım azmini yükseltme görevini yerine getirmişler demektir.

TKP ve TİP için birlik kararı, yalnız komünist hareketini ve devrimci sol güçleri değil, sosyal demokrat hareketi, ve tüm demokrasi güçlerini de emperyalizmin en saldırgan kesimleri ve işbirlikçi, militarist oligarşi karşısında güçlendirmeye yaradığı ölçüde en güncel ve en ivedi amaçlarına ulaşacak ve ülkemizin geleceği açısından gerçekten belirleyici bir katkıda bulunacaktır.

Biz güçlü dostlar istiyoruz. Ve şimdi dostlarımızın da omuzbaşlarında güçlü bir Komünist Partisi görmekten memnun olacaklarına samimiyetle inanıyoruz.

Türkiye'nin, Türkiye demokrasisinin güçlü bir Komünist Partisine ihtiyacı vardır. TİP'in parlamentoda 1965-1969 yıllarındaki varlığı, o yıllarda TİP'e en çok saldırıda bulunan çevreler tarafından bile, demokrasiyi güçlendiren bir faktör olarak değerlendirilmiştir. TKP'siz bir demokrasinin gelecekten mahrum ve umutsuz bir dava olduğu TKP üzerindeki yasağı inatla sürdüren tüm Cumhuriyet hükümetlerinin, ülkede hâlâ demokrasi bunalımına bir son veremeyişleriyle tarihsel bakımdan kanıtlanmıştır.

Güçlü bir Komünist Partisi olmadıkça, demokrasi şu ya da bu darbecinin, emperyalist komplocunun karşısında öksüz bir çocuk gibi sahipsiz kalacaktır. Parlamentoların yıkıldığı, anayasaların yırtıldığı, idam sehpalarının kurulduğu ve güçlü bir Komünist Partisi'nden mahrum demokrasimizin en güçlü partileri birer birer dağıtıldığı zaman yüce özgürlük idealinin nasıl sahipsiz kaldığını acıyla hatırlayalım. Ve biz komünistler geçmişte, çok daha önceden, güçlü bir parti yaratamadığımız için kendimizi Türkiye Cumhuriyeti'nin ve tüm yurttaşların önünde suçlu sayıyoruz.

Şimdi TİP ve TKP olarak güçlerimizi birleştirmemiz, işçi sınıfı önünde partilerimizin dürüst, namuslu ve samimi özeleştirisi olarak anlaşılsın...

PARTİ ÇALIŞMALARININ HIZLANDIRILMASI İÇİN PARTİ İÇİ TARTIŞMA

FEDERAL ALMANYA PARTİ ÖRGÜTÜ DÖRT ANA BÖLGE SONUÇ TOPLANTILARI

Federal Almanya parti örgütü tartışmaları 19-20 Eylül tarihleri arasında yapılan 4 tepe toplantısı ile sona erdi. 4 ayrı bölgede yapılan genişletilmiş tartışma toplantılarına MK temsilcileri ve Yöre Komitesi üyeleri de katıldı.

Toplantılar Federal Almanya Yöre Komitesi adına yapılan bir konuşmayla açıldı. Parti içi tartışmanın Merkez Komitesi'nin inisiyatifi ve Politik Büro genişletilmiş toplantısının kollektif kararıyla gerçekleştirildiği belirtilen konuşmada, özet olarak tartışma sürecinde parti üyelerinin açıklık ve eleştiri-özeleştiri yönünde gösterecekleri her çabanın tartışmanın amaca yönelik gitmesini sağlayacağı belirtilerek, "Parti üyeleri Merkez Komitesi ve Yöre Komitesi' nin çağrılarına uyarak tartışma yürütmekle, parti Merkez Komitemizin parti içi demokrasiyi genişletme doğrultusuna destek veriyorlar" deniyordu.

Parti içi tartışmanın, Kutlu yoldaşın Genişletilmiş Toplantı'da vurguladığı "durgunluğu aşmak, parti çalışmasını amaçlarımızın gerektirdiği hıza kavuşturmak" şeklindeki amacını kavrayabilmek için, bunu zorunlu kılan nedenler üzerinde durmanın gerekliliğine değinilen konuşmada, bir Komünist Partisi'nin varlık nedeninin nesnel zorunluluğa yanıt verebilmesi olduğu belirtiliyordu.

Daha sonra sözkonusu nesnel zorunluluğu algılayabilmede dünyada ve Türkiye' de yeni ve hızlı olan gelişmelere değinilen konuşmada nesnel zorunluluk şöyle vurgulanıyordu: "Bugün yasal bir parti gibi çalışmak, yığınsal nitelik kazanmak, güncel bir politikaya sahip olmak, ülkemizin halkımızın sorunlarına daha bugünden sahip çıkmak, hemen yarın iktidara gelecekmişçesine hazırlanmak, böyle bir sorumlulukla politika yapmak, yasal bir parti haline gelme zorunluluğunu görmek..."

"5. Kongre'den bu yana geliştirdiğimiz ve daha da geliştireceğimiz yeni politik strateji ve ona kaynak olan yeni düşünce tarzı, partimizin faaliyetlerini bu nesnel zorunluluğa uygun yenilemeyi dayatıyor. Yeni politik stratejimizde temel amaç; barış ve demokratik yenilenme mücadelesinde partinin politik rolünü, etkisini yükseltmektir. Ama yukarıda sıraladığımız niteliklere kavuşamazsak, bu rol ve etki yükseltilebilir mi?" diyerek devam eden konuşma, kadroların çalışma tarzının niteliksel bakımdan yenilenmesi gerektiğini belirterek, **"Düşünsel alanı** kapsayan; sekterlik, dogmatizim, düşünce tembelliği gibi, **Parti yaşamını** kapsayan; eleştiri yapmaktan korku, eleştiriyi bastırma, bireysel yönetim, kişisel sorumluluk yetersizliği gibi ve **Parti çalışmalarını** kapsayan; inisiyatif düşüklüğü, yaratıcı olmama gibi, eski alışkanlıklarımızın yokedilmesi olmalıdır. En genel hatlarıyla, parti içi tartışmanın nedenleri üzerine açık fikirlere sahip olmayan yoldaşlarımıza bunları göstermeliyiz. Tartışma sürecinde bizler, tek tek hepimiz yeni bir çalışma anlayışı ve tarzı kazanmalıyız. Bu nedenle kendimizi değiştirme, yenileme zorunluluğu konusunda tartışmalı, birbirimizi ikna etmeliyiz." diye sürüyordu.

Parti içi tartışmanın parti içi demokrasiyi geliştirici yönde yürütülmesi gerektiğine de değinilen konuşmada bu konuya ilişkin şöyle deniyordu: "Parti içi tartışmalarda parti içi demokrasiyi geliştirme, önemli bir amacımız olmalıdır. Öyle bir tartışma ortamı yaratmalıyız ki; demokratik işleyişi, açıklığı, hoşgörüyü, samimiyeti, kararlılığı ile demokrasi soluğunu partinin bütün hücrelerine yayalım. Bu yüce örgüt, sağlam temeller üzerinde yükselsin. Parti içi demokrasi tartışma yönünde attığımız cesur adıma bundan sonraki çalışmalarımız da vazgeçilmez bir gelenek olmalıdır. Bugün partiye her bakımdan bağlı ama eleştiren, düşünen, somut fikirler ve öneriler getiren, politika yapmasını bilen kadrolar gerekiyor. O halde parti içi tartışmalarımız yoldaşları sarıcı, düşünmeye sevkedici ve tek tek her üyenin rolünü artırıcı bir işlev görmelidir. Parti üyelerinin 'kendi sözlerini söylemeleri' yetmez. Parti içi tartışma sürecinde, parti üyelerimiz ayağa kalkmalıdır!"

➔

ATILIM'A ULAŞAN TUTANAK VE MEKTUPLARIN LİSTESİ:

A.Erdem-FAC
Dicle-İsveç
Sema-Den Haag
Hakkı Özpınar
Yusuf İsmail-Basel
Işık-FAC
Fransa Corbeil Parti Örgütü 2. toplantısı
İsveç Güney Parti Birimi
İşçi-Emekçi Parti Örgütü-FAC
Kadriye Deniz-İsveç
Fransa Barış Parti Birimi 1 ve 2 nolu tartışma tutanağı
Paris ve çevresi tartışma toplantısı tutanağı
Ayhan Dalan-FAC
Fransa Komitesi 2. tartışma toplantısı tutanağı
Fransa yığın komitesi toplantısı tartışma tutanağı
Partis'de tekli ilişkide olan iki yoldaşla yapılan tartışma
H.Aktaş-Fransa
Fransa Doğu Bölgesi genişletilmiş sonuç toplantısı tartışma tutanağı
Gülsüm Yaşar-Hollanda
Tayla Özgür-İngiltere
G.Sever-İsviçre
İsveç göçmen alanı toplantısı tartışma tutanağı
İsveç göçmen alanı toplantısında sorumlu yoldaşın konuşması
İsveç Ajitasyon Propaganda Komitesi tartışma tutanağı
İsveç yığın örgütü Parti Komitesi toplantısı
İsveç ajitasyon propaganda alanında bir birim toplantısı
A.B-İsveç
Akın-Yunanistan
FAC-Ürün Doğdu parti birimi tartışması
Coşku-Isveç
İlke Parti Örgütü-FAC
FAC, Çaba Parti Grubu
FAC, Çaba Parti Grubu'ndan C.U
FAC, Çaba Parti Grubu'ndan K.K
FAC, Deniz Parti Grubu
FAC, Deniz Parti Grubu'ndan Zeynel'in görüşleri
Kadriye Ayel-Danimarka
Ferhat Esen-Danimarka
FAC, 1., 2., 3. ve 4. bölge toplantı tutanakları
FAC, Kutlu Parti Örgütü kadın, gençlik, fabrika birimleri tartışma tutanağı
FAC, İleri Parti Örgütü gençlik birimi
FAC, Ruhr İK'nin toplantı protokolü
FAC, İleri Parti Örgütü'nden yığın örgütü birimi
FAC, Fabrikalar Kalemizdir parti birimi tutanağı
FAC, Özveri parti birimi tutanağı
FAC, Meryem Karakız parti birimi tutanakları
FAC, Yeni Dönüşüm parti örgütünden iki yoldaşın tartışma tutanağı
FAC, Layık Olalım parti biriminden kadın yoldaşlar
FAC, Etem Nejat Parti Grubu'nun tartışma tutanağı
FAC, Çelik parti örgütünden K yoldaşın Cemil yoldaşla görüşmesi
FAC, Çelik parti örgütünden K yoldaşın Osman yoldaşla görüşmesi
FAC, Emek parti örgütü tartışma tutanağı
FAC, Durgunluğu Aşalım parti örgütü tartışma tutanağı
Fatma Kurtuluş-FAC
FAC, S.O.G parti grubu tartışma tutanağı
FAC, Olgunlaşan Başak parti birimi tartışma tutanağı
FAC, Kale T.Ö 1 ve 2 nolu tutanaklar
FAC, Çağdaş parti örgütü tartışma tutanağı
FAC, Güneşli Gelecek parti örgütü tartışma tutanağı
FAC, Üç Yıldız parti örgütü tartışma tutanağı
FAC, A.K.U parti örgütü tartışma tutanağı
Nazım İşçi-FAC
Nevzat Yıldız-FAC
Eylem-FAC
Zeynep Güngören-FAC
FAC-Barış parti birimi tartışma tutanağı
FAC-Barış parti biriminden N yoldaşın görüşleri
FAC-Uzak Şehir parti örgütü tartışma tutanağı
Süleyman Özçelik-Danimarka
Candan Geldi-FAC
Ürün Doğdu-FAC
Hüseyin Güçlü-Paris
Lale Ateş-İsveç
M.Bilir-FAC
Işık Kırmızı-FAC
Avrupa'da Parti Işığı-FAC
Sema Tuna-Batı Berlin

Daha sonra uzun uzun parti içi tartışmanın amaca yönelik yürütülmesi gerektiğine değinilen konuşma şöyle sona eriyordu: "Tartışan yoldaşlarımız Yöre Komitesi' nin çalışmalarını yeterli görmüyorlar ve politik yöneticilikten kaynaklanan sorunlarını açıkça dile getiriyorlar. Eksiklerimiz üzerinde acımasızca konuşmaktayız ve doğrudur da. Ancak, bu eksikliklerimizi gelişen ve başarılı bir politik faaliyeti olan partinin faaliyeti olarak değerlendiremiyoruz. Buna dikkat edilmelidir. Parti faaliyetindeki durgunluğun, bütünsel yenilenme ve kabuk sorunlarıyla bağlı olduğu görülmelidir."

Parti bir tartışma platformu yarattı, bunu parti üyeleri olarak geliştirelim

Tartışmalarda söz alan yoldaşlar PB'nün Genişletilmiş Toplantısında saptanan durgunluğun kendi yerel birimlerine ve çalışma alanlarında ortaya çıkmış sonuçlarına değindiler. Yoldaşlar konuşmalarında parti yaşamı ve parti çalışmalarıyla ilgili sorunları dile getirdiler, çözüm önerileri sundular, parti çalışmalarının hızlandırılması yönünde görüş belirttiler.

"Böyle bir toplantıya katılmaktan coşku duyuyorum" diye söze başlayan bir yoldaş, durgunluk saptaması üzerine şunları söyledi: "Hareketliyiz, ama hareketliliğimiz politikayı yaşama geçirmeye yeterli değil. Partimiz ilk kez Türkiye'de bu kadar saygınlık kazandı. Durgunluk partinin politikasında değildir, doğru politikayı yığınlara götüremiyoruz. Ayrıca, partinin B.Avrupa ile ilgili tezleri hızla sonuçlandırılmalıdır." Bir bayan yoldaş, kendi parti komitelerinde durgunluk saptamasını gözden geçirdiklerini, iş yapıp verimli sonuçlar alamamanın nedenleri üzerinde durduklarını söyledi ve "politik hedeflerimiz ve çalışma biçimimiz arasında dağlar kadar fark var. Şimdi parti bir tartışma platformu yarattı, tek tek genişletelim bunu" dedi.

Partinin yeni politikası üzerinde konuşan yoldaşlar bu konuda canlılığı dile getirmekle birlikte, zorluklara da işaret ettiler. Bir yoldaş, "Ulusal Konferans ve daha sonrası çalışmalarda 'tamam parti politikasını kavradım' diye düşünmüştüm. Genelgeyle birlikte şimdi daha çok düşünmek gereğini hissediyorum" dedi. Benzer görüşleri söyleyen diğer bir yoldaş da sözlerini şöyle bitirdi: "Yeni politika çalıştığımız birimde büyük canlılık yarattı, ancak yeniyi kavramakta büyük zorluklar çekiyoruz. Kavrama değişik düzeylerde oluyor, aşılamayan zorluklarımız var. Parti basını açıklayıcı olmalıdır".

Bugün acımasızca eleştiri yapabiliyorsak bunun koşullarının sağlanmış olmasındandır

Toplantıda en canlı tartışmalardan biri, parti yaşamının değişik yanlarına ilişkindi. Yöneticilik faaliyeti ile ilgili olarak söz alan yoldaşlar şu konulara değindiler: Aşırı merkeziyetçiliğin yoldaşlar üzerinde olumsuz etkileri oldu. Ama parti yönetimi bunu göremedi ve önlem almadı. Yönetici yoldaşlarla sık sık biraraya gelip, sorunlar karşılıklı tartışılamıyor, yöneticilerden öğrenilemiyor. Görülen eksiklikler birinci derecede yoldaşlara iletildiğinde **üyelerin ağzına ot tıkanmaktadır.** Aynı şey yukarıdan aşağıya bütün yöneticiler tarafından tekrarlanmakta ve bu parti içinde bir alışkanlık halini almaktadır. Bazı yöneticiler eleştirildiğinde, "böyle olacağını bilseydim seni partiye almazdım" bile diyebiliyor. o Parti içinde durgunluk tek tek yoldaşlardan değil, dinamik bir yönlendirme olmamasından kaynaklanmaktadır. Parti yönetimi çok söz veriyor ama bunlar yerine getirilmiyor. Yerine getirilmeyecek söz verilmemelidir. Yönetici yoldaşların kişisel yetersizlikleri ve yoldaşları yakından tanımamalarından ötürü, bazı yoldaşların yetenekleri bilinmiyor. Böylesi yoldaşlar, yeteneklerini ortaya koyamadıklarından parti çalışmasının dışında kalıyor ve pasifleşiyorlar. Bu durum partideki durgunluğun önemli bir nedenidir.

Denetim eksikliğinin her alanda ve kademede kendini gösterdiğini belirten yoldaşlar, "özellikle, yukarıdan aşağıya kontrol mekanizması doğru bir şekilde işletilememektedir. Örgütlerden rapor isteniyor, ama raporların içeriği ve nasıl olması gerektiği anlatılmıyor. Ayrıca verilen yazılara, sözlü ve yazılı iletilen çalışmalara ya da parti içi sorunlara ilişkin parti yönetiminden yanıt gelmemektedir." biçiminde görüş belirttiler. "Biz üzerimize düşeni yapacağız, 2 ayda bir rapor vereceğiz" diyen bir yoldaş, görüşünü özlü bir biçimde şöyle ifade etti: Biz denetim istiyoruz, çünkü denetlemek de istiyoruz.

Yoldaşlar parti yaşamında eleştiri özeleştiri ortamının eksikliğine de değindiler. 'Politik gelecek kaygusundan ötürü güvenli ve açık konuşulmadığını' dile getiren yoldaşların yanısıra, 'Bu toplantıda açıkça düşüncelerimi dile getirdikten sonra, yoldaşlar bana önyargılı davranacaklar mı? diye korkuyorum' diyen yoldaşlar da oldu. Bir yoldaş da görüşlerini, "Eskiden Maocular gibi tek tip konuşuyor, tek tip yazıyorduk. Şimdi her şey yeni, tartışabiliyoruz artık biçiminde ifade ederken, diğer bir yoldaş, bu görüşe şu yaklaşımıyla katıldı: "Parti içi demokrasi bana sorunları gösterdi, partiyi tanıdım. Burjuva toplumu beni susmaya alıştırmıştı, ben konuşmayı partimde öğrendim. Işin içinde birbirimizi eleştirmekte amansız olmalıyız yoldaşlar." Sözalan bir diğer yoldaş da tartışmalardaki açıklık ve eleştiri ortamının güvencelerine değindi ve "Partimizde demokratikleşme yalnızca bugünün sorunu değildir. 5. Kongre'den bu yana gelişen bir eğridir. Bugün acımasızca eleştiri yapabiliyorsak, bunun koşullarının sağlanmış olmasındandır. Parti bugün emin ellerdedir" dedi.

"Birimde selamlaşıp ayrılıyoruz", "Parti komitesi toplantısında birşey konuşamıyoruz", "Parti birimimiz yılda 2-3 kez toplanıyor" gibi çarpıcı örneklerle vurgulanan diğer bir konu da özellikle semt komitelerinin çalışma biçimiydi. Bu konudaki görüşler şöyle sıralandı: Örgüt toplantıları genellikle parti içi sorunların tartışıldığı toplantılar olduğundan, ne parti politikası özümseniyor, ne de çalışmalara ilişkin sağlıklı kararlar alınabiliyor. Yoldaşlar günlük çalışmalarını planlamıyor ve örgüt toplantılarına hazırlıklı katılmıyorlar. Enformasyon eksikliği nedeniyle gelişmeler parti toplantılarında yeterince ele alınmıyor ve tartışılmıyor. "Parti yaşamının ne olduğunu bilmiyoruz" diye söze başlayan Semt Komitesi üyesi bir yoldaş da, "bunu bize öğretin yoldaşlar. Çünkü parti politikasını biz yaşama geçiriyoruz" diyerek parti üst yönetiminin yardımını istedi.

Parti yaşamı ile ilgili sözalan yoldaşların konuyla ilgili önerileri şöyle sıralandı:

● FAC tarafından merkezi bir kontrol ve deneim mekanizması kurulmalıdır. Parti için de denetimsiz kimse kalmamalı ve YK bu konuda özellikle sekreterler üzerinde sıkı denetim uygulamalıdır. ● Yönetici yoldaşların inanılırlığı, saygınlığı olması ve onların sevilmesi gerekir. Bu tür yöneticiler, parti politikasını iyi bilen, yoldaşlarına aktarabilen ve onlara yardım eden yoldaşlardan olmalıdır. ● FAYK'nin çalışmalarındaki eksiklikler bu aparatın geliştirilmesini zorunlu kılıyorsa bu gerçekleştirilmelidir. Eksikliğin yükü tabandaki yoldaşlara yüklenmemelidir. Her üye ve her yönetici somut iş temelinde değerlendirilmelidir. ● Istisnasız tüm yoldaşlara düşüncesini özgürce belirtebilme güvencesi verilmelidir. Yönetici yoldaşlar, yoldaşlar arasındaki sorunların çözümünde daha etkin rol oynamalıdırlar. ● Parti içi demokrasi yoldaşlar arasında bir yakınlaşmayı ve kaynaşmayı sağlayacak biçimde geliştirilmelidir. Başarılı faaliyeti olan yoldaşlar parti yönetimi tarafından kutlanmalı ya da ödüllendirilmelidir. Her parti örgütünde, yoldaşlar arası ilişkiler sürekli gündemde olmalı ve ilişkilerin iyileştirilmesi çabaları artırılmalıdır. Parti birimlerinde biraraya gelen yoldaşların birbirleriyle paylaşacakları çok şey olduğunu bilerek, herşeyden önce, yoldaşların birbirlerini kazanma yönünde çaba harcamaları gereklidir. o Niteliksel değişimin gerçekleştirileceği asıl yer, partinin birim toplantılarıdır. Toplantılarımız bu amaca hizmet etmelidir. ● Örgüt toplantılarında, parti içi her tür sorun mutlaka tartışılmalı ve bu tartışmalar somut işle bağlanmalıdır. ● Örgüt toplantılarına yoldaşlar mutlaka hazırlıklı gelmelidirler. ● Parti içinde farklı düşünceler ve farklı konumlarda yoldaşların olması doğal karşılanmalıdır. ● Çeşitli nedenlerden ötürü parti dışına düşen yoldaşların durumu titiz bir şekilde değerlendirilmeli ve onlara nasıl bir yanaşım uygulanması gerektiği karara bağlanmalıdır.

Örgüt yapıları yığın çalışması yürütecek biçimde kurulmalı, kadrolar ona göre yerleştirilmelidir

Tartışmaların en canlı geçen bölümlerinden biri de örgütsel yapılanma ve işleyişe ilişkindi. Bu bölümde yoldaşlar örgütsel yapılanmadaki yanlışları eleştirdiler, kadro politikasına değindiler.

Bu konuda söz alan bir yoldaş, "Ben hangi parti örgütüne bağlı olarak çalıştığımı bilmiyorum. Içinde yer aldığım herhangi bir organ yok. Ancak iki semt komitesine bakıyorum. Burada sözkonusu olan bir yapılanma boşluğudur. Artık olgun bir politikamız var, ona uygun bir yapılanma da gereklidir" dedi. Semt komitelerinin üstündeki yapıların yalnızca aktarıcı olduğunu, savunan diğer bir yoldaş ise, bu yapıların iyileştirilmesi gerektiğini söyleyerek, örgüt yapılarımız yığın çalışması yapacak biçimde oluşmalıdır biçiminde görüş belirtti. Organ içinde yer almayan kadrolar ve tekli bağlar, üzerinde tartışılan diğer bir önemli konuydu. Yazılı rapor veren bir örgüt birimini kasteden bir yoldaş şöyle dedi: "Okunan rapor sekreteri olmayan bir birimin raporu. Benim organım yoktur yoldaşlar".

Örgütsel yapılanma, işleyiş ve kadro politikasıyla ilgili sorunları dile getiren diğer yoldaşlar da özetle şunları söylediler:

● Birçok bölgede durgunluk, örgüt yapılarındaki bozukluklardan kaynaklanıyor. Yapısal bozukluklar, vurdum-duymazlığa ve hataların başkalarında aranmasına neden oluyor. ● FA'ya özgü bir kadro politikası yoktur. Kadrolar nasıl yetiştirilecek, nasıl istihdam edilecek ve onlara nasıl yardım edilecek bilinmiyor. Geçmişte olduğu gibi, bugün de parti içinde üyenin yeri, hak ve görevleri açık değildir. ● Kadroların tespitinde objektif davranılmıyor ve kadro eğitimine gerekli önem verilmiyor. ● YK kadro yetersizliğinden çalışmaları yönlendiremiyor, koordine edemiyor. ● Iş olsun diye SK oluşturuluyor. Bu komitelerin hak ve sorum-

luluk alanları belli değildir. ● Almanya koşullarında yapı bozukluğu içe yönelik çalışmanın en temel nedenidir. Bu nedenden ötürü, partinin görevi yığın örgütlerine verilmektedir. ● Birçok parti üyesinin tek tek kalması ciddi bir sorun olarak önümüzde durmaktadır. ● Çalışma tarzımız ve anlayışımızdaki eksiklikler, örgütsel yapıdan kaynaklanıyor. Örneğin, "Fabrikalar kalemizdir" diyoruz ama fabrikalarda birşey yapamıyoruz.

Konuyla ilgili öneriler ise şöyle sıralandı: ● Kent düzeyindeki örgütler güçlendirilmeli ve bu örgütlerdeki yoldaşlar sözkonusu kenti iyi tanıyan, özelliklerini ve çevreyi iyi bilen yoldaşlardan oluşturulmalıdır. ● Somut alanlara ilişkin, örneğin, Barış, Dayanışma, Sendika, Yığın Örgütleri vb. uzman kadrolar yetiştirilmelidir. Uzman kadrolar bu alanların sorumluluğuyla donatılmalıdır. ● Partimiz legal bir örgüt gibi çalışabilmek için yöntem geliştirmelidir. Örneğin, YK'nin son bildirisinin etkisi bunun olumlu olacağının bir göstergesidir. ● YK'nin yapısı güçlendirilmelidir. YK, aktif ve geniş bir kadroyla çalışabilmek için yapısını gözden geçirmeli ve genel olarak örgüt sorununu GÜNDEME GETİRMELİDIR. ● FA çapında birer Yığın Örgütleri, Kadın, Gençlik, Sendıka çalışmalarına yönelik yapılanmaya gidilmelidir. Merkezi Seksiyonlar kurulmalı ve onların yerel bağlantıları olmalıdır. Bu alanlarda ayrıca, sağlıklı parti birimleri de kurulmalıdır. ● Dışımızdaki sol güçlerle muhatap olabilecek legal bir kurum olmalıdır. ● Parti yönetimi hangi yoldaşların tek tek bulunduklarını saptamalı ve bu yoldaşlar belirli alanlara yerleştirilmelidir. Örgütsel yapı yeniden düzenlenirken yoldaşlar arasında yeteneklerine uygun bir görev bölümü mutlaka gerçekleşmelidir. ● Parti örgütlerinin daha inisiyatifli davranabilmeleri için YK'nin ve diğer örgütlerin yetkileri genişletilmelidir. ● Parti birimlerinin oluşturulmasında ve üye alımında daha titiz davranılmalıdır. Partiye daha önce de önerilmiş olan bir Kadın Çalışmaları Seksiyonunun kurulması artık geciktirilmemelidir. ● Partimiz herhangi bir örgüt arkasına saklanarak değil, parti olarak politika yapabilmelidir. Aynı şekilde tüm parti örgütlerimiz nerede olursa olsun gerçek parti örgütü gibi çalışabilmelidirler. Yetenekleri olan yoldaşlara sorumluluklar verilmeli ve YK'ne bağlı yan komisyonlar kurulmalıdır.

Eskiden özverili olmak yetiyordu, şimdi bilinç gerekli

Dünyada ve ülkemizdeki yeni gelişmelere de değinen yoldaşlar, partinin teorik-ideolojik faaliyetinin artan önemine dikkat çektiler. Birçok yoldaş hızlı gelişmeleri izlemekte zorluk çektiklerini, partinin yeni politikasının parti basınında daha açıklayıcı ele alınması gerektiğini dile getirdi. "Eskiden özverili olmak yetiyordu, şimdi bilinç gerekli" diye sözalan bir yoldaş, parti biriminin günlük ajitasyon propaganda faaliyetinin amaca yönelik yürütülmesinin koşullarını yaratacak biçimde birimlerde ideolojik aygıtlar kurulması gerektiğini söyleyerek, parti yayınlarının dilinin iyileştirilmesi ve nitelikli beslenmesinin önemini dile getirdi. Yoldaş sözlerini şöyle bitirdi: "Olaylar hızla gelişiyor. Parti üyeleri de kendini eğitmeli, yenilemelidir." İdeolojik çalışmalar konusunda söz alan yoldaşlar özetle şunları söyledi: ● Partinin yayın politikası açık değildir. Ne çıkıyor, neden çıkıyor belli değil. Atılım sadece parti içi tartışmayı veriyor. Diğer konular ağırlıkta değil. Partinin Eğitim Broşürleri iki kez çıktı, sonra birden kesildi. Yol-Amaç geç çıkıyor. Türkei Aktüell bir kez çıktı kesildi. ● Bizdeki eksiklik başta teorik düzey düşüklüğünden kaynaklanıyor. Partinin çıkardığı yayınların anlaşılması zor olduğundan bu eksikliği gideremiyoruz. ● Sözlü propagandayı ağırlıklı olarak yazılı propagandaya çevirdik. Ama yayınlar okunmuyor ve biz nedenini bilemiyoruz. Yayın verdiğimiz insanları da kontrol edememekteyiz. ● İdeolojik çalışmalara ilişkin parti aparatı henüz oturmuş değildir. Parti okulunda genel olarak hep aynı konular işleniyor. Özgün eğitim yok. Ayrıca burada verilmek isteneni yoldaşlar alamıyorlar. ● Yerel planda eğitim ve ideolojik faaliyetler yetersizdir. Yapılan bazı çalışmalar ise teşvik edilmiyor ve yardım edilmiyor. Denetim de eksiktir. ● Eğitime katılmada eşit davranılmıyor. Hangi yoldaşımız kendi özel çabası dışında partinin temel eğitimlerinden yararlanmıştır? ● Atılım gibi kendi gazetemiz elimize çok geç geçmektedir. Bu çok **acı bir durumdur.**

● Atılım'da bir kültür politikası yoktur ve bu konulara yer verilmemektedir. ● Merkez Yayın Organlarıyla parti örgütleri arasında kopukluk var. Sistemli ve düzenli ilişkiler kurulamıyor. ● FA parti örgütü genellikle işçi yoldaşlardan oluşuyor ve ideolojik eksikliğin nedenlerinden biri budur. Parti yönetimi işçi yoldaşların eğitimi konusunda önlem alamıyor. ● Partinin merkezi eğitimlerine iş koşullarından ötürü katılma olanağı bulunamıyor. ● 10 yılı aşkın parti yaşamında Atılım'a bir satır olsun yazmayan yoldaşlar var. Bu büyük eksikliktir. ● Parti yayınlarının, özellikle Türkiye Postasının dağıtım ve satımında önemli oranda düşüş var. Türkiye Postası'nda hiçbir yenilik görülmüyor.

İdeolojik çalışmaların iyileştirilmesi için öneriler de şöyle sıralandı: ● Parti merkezi olarak uzun vadeli eğitimleri ve bu eğitimlerden geçecek yoldaşları saptayarak bir plan yapmalıdır.

Bölgesel eğitimler düzenlenmeli ve bunlar güncel gelişmeleri konu edinmelidir. ● SK'lerin de kendi alanlarına özgü yayınlar çıkartabilme hakları olmalıdır. Bu yayınlarda bölgenin sorunları işlenmelidir. ● Türkiye Postası'nın içeriği ve dağıtımı konusu ele alınmalı ve bu alandaki eksiklikler giderilmelidir. ● Parti temel örgütleriyle ideolojik alanda çalışan yoldaşlar arasında bir diyaloğa ve karşılıklı işbirliğine gereksinim var. Bu bir görev olarak ele alınmalı ve gerçekleşmelidir. ● Pratik faaliyetlerimize yardımcı olacak yayınlara ve konulara yer verilmelidir. Güçlü kitle iletişim araçlarından da yararlanılabilmelidir. Video gibi... ● Parti yayın organları komünistlerin genel kültür düzeylerinin yükseltilmesi yönünde de yayın yapmalıdırlar. ● Türkiye Postası başka görüşlerin de yansıdığı bir gazete olabilmelidir. Gerekiyorsa redaksiyon bu şekilde genişletilmelidir. ● Parti MO'larında gençliğin sorunları da işlenmeli ve gençliğe çağrılar yer almalıdır. Ayrıca gençliğe yönelik özgün yayınlar da çıkartabilmeliyiz. Bu yayınlar tüm gençlere seslenen ve onların ortak sorunlarını işleyen yayınlar olmalıdır. ● Türkiye Postası canlı röportajların yapıldığı bir gazete olmalıdır. Öyle ki insanlar baktığında kendilerini ya da kendilerinden birini görebilsinler. ● KP'nin yayınları çok çeşitli alanlara yönelik olmalıdır. Kim neye ilgi duyuyorsa onu okuyabilmelidir. Her yayın mutlaka herkes tarafından okunacaktır diye bir şey olmamalıdır. Dolayısıyla yayın fazlalığı yok, aslında eksikliği var. Yayın alanına daha yoğun girebilmeli, her alana el atabilmeliyiz. ● Yerel planda, patlayan güncel gelişmeleri yakalayıp, bu gelişmeleri konu edinen eğitim çalışmaları yapabilmeliyiz. Merkezi ajitasyona bel bağlanmamalıdır sadece. ● Partinin tutarlı, sağlam ve merkezi bir eğitim planı olmalıdır. ● Parti yayınlarımız işçilerin anlayacağı bir dille yazılmalıdır. ● İdeolojik alanda çalışan yoldaşlar, bu alandaki çalışmaları konusunda yoldaşlardan görüş ve öneri istemelidirler. ● Yenilenme ve eleştirel bakış açısı gibi konular da birer eğitim konusu olmalıdır.

Komünistlerin kafası çalışır deyip temsilci seçtiler

Tartışmalarda yığınlar içinde günlük politik çalışmanın sorunları uzun uzun tartışıldı, görüşler söylendi. En çok savunulan görüş, gizli olma adına ve partinin günlük politik çalışmasının işlevini yığın örgütüne yüklenmesi nedeniyle parti ajitasyonunun hemen hemen hiç olmadığı biçimindeydi. Bir yoldaş "Günlük çalışmalarda insanlar bize 'güzel şeyler söylüyorsun ama kimin görüşü bunlar' diye soruyorlar ve biz açıkça ifade edemiyoruz" dedi. Yığın örgütlerini parti bürosu gibi kullanmadaki alışkanlığın ne kadar derin olduğunu da bir yoldaş sıcak bir örnekle sundu ve, "Son referandumla ilgili FAYK bildirisinin dağıtım örgütlenmesini bile yığın örgütünde yaptık" diyerek, yığın örgütlerine çalışma dayatılmaması gerektiğini söyledi.

Yığın çalışması anlayışı konusunda söz alan bir yoldaşın, "Biz partililer yığınlarla aramıza duvar ördük. Hep biz yapıyoruz, biz istiyoruz. Onların yerine yapıyoruz. Oysa ki onlardan bir farkımız yok, farklı bir sorunumuz yok ki" yollu yaklaşımına diğer bir yoldaş kendi çalışmasından bir örnekle destek verdi ve şöyle dedi: "Sorun yığınların sorunlarını görebilmek ve bu yolla birşeyler yaparak saygınlık kazanabilmektir. Örneğin, ben işyerine girdiğimde bana komünist deyip dudak büktüler. Ama ben kendimi tanıtıp sevgi ve saygılarını kazandıktan sonra 'komünistlerin kafası çalışır' deyip işyerinde temsilci bile seçtiler." Ayrıca yoldaşlar yerel sorunları yakalama ve buna uygun bir ajitasyon propaganda faaliyeti yürütmedeki genel eksiğe değindiler ve genç kuşak içinde çalışmanın artan önemini vurguladılar. Konuyla ilgili görüşler özetle şöyleydi:

● Yığın örgütü çalışmalarıyla parti çalışmaları arasında genel olarak yoldaşlar açıklık kazanmış değildirler. FA'da parti çalışması içe yöneliktir ve politika dışımıza göçmen örgütleri aracılığıyla yansıtılmaktadır. ● Parti örgütü olarak kendi bölgemizdeki insanların sorunlarına yönelik hiçbir çözüm önermiyoruz. FAYK bu sorunu çözme yönünde yeterli girişimi yapamıyor. ● Bölgelerde dernek çalışmaları parti örgütü tarafından belirleniyor ve bu durum dernek üyeleri üzerinde dayatmalara da neden oluyor. ● Parti kadrolarının önemli bir bölümünün yığın örgütü içerisinde yığılması doğru bir tavır değildir. Yığınlarla geniş bağlar kurulamamasının teorik düzey düşüklüğü yanında bir nedeni de budur. ● Yığınlarla çalışma konusunu hâlâ anlamış değiliz. Ayrıca yığınların dilinden konuşamadığımız gibi, onların sorunlarına yönelik bir güncel politika da oluşturamadık. ● Yoldaşların kadın haklarına saygısı olmadığı gibi, partimizin kadınlara yönelik çalışması da hayli eksiktir. ● Komünistler olarak fabrika, mahalle gibi alanlara giremiyoruz. Bütün yoldaşlar gece-gündüz koşturduğu halde yığın bağlarımız zayıftır. ● Sendikalarda ve fabrikalarda gerekli olan çalışmalar yapılamıyor. Günlük

işler peşinde koşmaktan yanıbaşımızdaki insanlarla bile ilişkilerimizi kopardık, örgütlenme çalışmaları eksik kalıyor. • Parti yönetimi gençlik konusunda oldukça yetersizdir. MO'mız Atılım'da bir gençlik köşesinin olmayışı bunun göstergesidir. • Ruhr bölgesinde madencilerin yaptığı bir yürüyüşte tek bir Türkçe pankart bile yoktu. Bu durum, bu alandaki çalışmalarımızın eksikliğinin bir göstergesidir. • Kadın yoldaşlar partide ikinci plana atılıyorlar. SK Sekreterlerinin genellikle erkeklerden oluşması bunun göstergesidir. • Partimiz çocuk çalışmalarına çok ilgisizdir. Bu konuda hemen hemen hiç bir şey yapılmamaktadır. • Gençliğin örgütlenmesine yönelik bir perspektif ortaya koyamadık. • Yığın örgütlerindeki çalışmalarımızı güçlendirelim diyoruz, fakat bu örgütlerde kadro yetersizliğimiz vardır.

Yoldaşların tartışmalarda yığın çalışmasıyla ilgili sorunların aşılmasına ilişkin getirdiği öneriler de şunlardı:

• Partinin öne koyduğu genel politik hedefleri yığınların o günkü somut sorunlarıyla bağlayabilmeliyiz. Yığın çalışmalarında bu tutulacak önemli bir halkadır. • Bulunduğumuz ülkedeki sınıf mücadelesi içinde olabilmeli ve partiyi bu mücadele içerisinde yenilemeliyiz. • Gençlere ve kadınlara parti içerisinde daha fazla sorumluluk verilmelidir. • Parti yönetimi yığın örgütlerindeki kadrolarını teşvik etmeli ve onların bu alandaki çalışmalarına yardım etmelidir. • Partinin merkezi eğitim programına yığın örgütlerinde çalışma anlayışı konusu mutlaka alınmalıdır. • Partimizin yurtdışındaki faaliyetlerinin anlamına ilişkin belgeler biran önce tamamlanmalıdır. • Batı Avrupa'nın legal olanaklarından yararlanarak bir legal yan örgüt kurulmalıdır. Bu yığın örgütlerinde karşılaşılan zorlukları giderecek ve yoldaşlarımızı rahatlatacaktır. Ancak bir boşluğu dolduracak aparat oluşturulmadan daha önceden sürdürülen ilişkiler de bozulmamalı, kesilmemelidir. • Gençlik, kadın, çocuk ve kültürel alandaki çalışmalara hız verdiğimiz oranda yenileşmeyi gerçekleştirebileceğiz. Biz parti üyeleri olarak bu ülkede yaşıyoruz. Eğer bu ülkedeki sınıf mücadelesine aktif bir şekilde katılamazsak, Türkiye'ye yönelik üzerimize düşen görevleri de yerine getiremeyiz. • Demokratik bir örgüt, gerçek bir göçmen örgütü olursa, bu bizim her alandaki çalışmalarımıza katkıyı artıracaktır. • Son yılların deney birikimi ile özellikle gençlik alanındaki çalışmalarımızı hızlandırma olanağımız vardır. Yeter ki gençliğe yönelik güncel bir politika ve örgütlenme perspektifi geliştirelim. • Avrupa'daki politik faaliyetlerimiz üzerine perspektife ihtiyaç var. Bu nedenle tezler artık sonuçlandırılmalı ve yoldaşların eline bir silah olarak verilmelidir. Parti yönetimi yığın örgütlerindeki ve çeşitli alanlardaki yoldaşlarımızın çalışmalarından bizleri bilgilendirmelidir. Bizler birçok gelişmeyi sağdan-soldan duyuyor, nedenini öğrenmek için uğraşıyoruz.

Tartışmalarda bir çok yoldaşın üzerinde önemle fikir belirttiği bir konu da TİP ile birlik konusuydu. Bu süreci coşkuyla karşıladıklarını belirten yoldaşlar, birleşme sürecindeki gelişmelerle ilgili olarak yeterince bilgilendirilmediklerini belirttiler ve parti basınında konunun geç ele alınmasını da eleştirdiler.

Yoldaşlar parti tarihi konusunda da görüş belirttiler. Parti tarihinde yeralan kişilerle ilgili yeni değerlendirmeler olduğuna değinen konuşmacı yoldaşlar, bunu olumlu bulduklarını, ancak partide yöneticilik yapmış yoldaşları ve partinin geçmiş mücadelesi içindeki militan yoldaşları daha iyi tanımak istediklerini belirttiler. Ve bu konuda parti basınına düşen önemli role işaret ettiler.

Toplantılarda konuşan bir yoldaşın son sözü tartışmalarda parti üyelerinin parti çalışmalarını hızlandırma yönünde çıkarttıkları sonucu özlü biçimde ifade ediyordu: **"Şimdi önümüzde seçimler var yoldaşlar, hızla işe koyulmalıyız."**

Yığınların içinde olmak

Birimimizin tartışma toplantısında söz alan hemen her yoldaş yığın çalışması zayıf, kadın çalışması, gençlik çalışması ve fabrika çalışmalarımızda başarılı olamıyoruz görüşlerini tekrarladıkları halde, bu sorunun soyut getirildiği görüşümden çıkarak, bu eksiklerimizi somut örneklerle vurgulamak ihtiyacını hissediyorum.

Bu konudaki değerlendirmeme partimizin 1981-82 yılında "Yığın Nedir" sorusunu sorduğu tarihten başlamak istiyorum. Yığın nedir? Yığın çalışması nedir? nasıl yapılır tartışmalarının, seminerlerin yapıldığı, dairelerin çizildiği zaman hepimizi bir şaşkınlık aldı, biz şimdiye kadar ne yapıyormuşuz diye. Yığın çalışması olarak yığın örgütünü bilip tüm çalışmalarımızı kendi aramızda yaptığımız fikrini kabul ettik.

Bu arada ben bir semt biriminde görevlendirildim. İşte o zaman, "ben bu semtte ne yapacağım, yığınlara nasıl gideceğim?" diye sorularım başladı. Biz partinin politikasını yığınlara götürelim yığın çalışması yapalım deyince insanlara Atılım ve parti yayınlarını vermeyi onları çeşitli toplantılara seminerlere, yürüyüşlere götürmeyi anladığımız ve bu anlayışla çalışmalar hedeflediğimiz için bugünkü durumda olduğumuza inanıyorum. Kendi açımdan durumu değerlendirdiğimde, karamsarlığa kapıldığımda çok düşündüm. Atılım'da yayınlanan yığın çalışmasıyla ilgili sayısız yazıları okuyup yorumlamaya çalıştım. Atılım'da okuduğum şu cümle beni çok etkiledi aklımda kaldığınca aktarmaya çalışacağım: "Yığın çalışması nedir? Kitlenin içinde olmak, yığını tanımak, onların sorunlarını bulup çıkarmak, bu sorunları kampanyalara dönüştürmek, onların içinde onlara öncülük etmek."

Bu cümle üzerinde uzun uzun düşünerek ve birimimizde de tartışarak şu kanıya vardım.

F.Almanya'da yaşayan Türkiyeliler çeşitli sosyal ve ekonomik zorlukların altında ezilerek politikadan uzak tutulmaya çalışılıyorlar. Türkiye ve F.Alman hükümetlerinin getirdiği yasa ve önlemlerle sosyal ve ekonomik alanda etkileniyorlar. Eğer Türkiye ve F.Almanya hükümetinden gelen bu etkilenmeleri tespit edip kampanyalara dönüştürebilirsek, hem Türkiye hükümetinin hem F.Almanya hükümetinin iç yüzünü onlara gösterebilir, hem de onların güven ve saygınlığını kazanarak onları demokratik fikirler doğrultusunda harekete geçirebiliriz. Değilse ne Atılım verebiliriz, ne parti yayınlarını.

Örneğin: Yurtdışında yaşayan Türkiyelilerin borçlanarak emekli olma yasasında değişiklik önerisi gelip, borçlanmanın günde 1 Dolara çıkarıldığında,

— F.Almanya vergi yasası değişikliğinde yabancı ülkede yaşayan eş ve çocukların vergi karnesine işlenmeyeceğini öğrendiğimde sorumlu yoldaş ve yığın örgütlerine öneriler götürdüm. Bu önerilerim gözönünde tutulmadı. Aslında tam o dönemlerde Yöre Komitesi Genelgesi ışığında yürütülen Bedelin düşürülmesi" ve "pasaport harçlarının düşürülmesi" ile ilgili kampanyalar büyük başarılar elde etmiş. Yoldaşlarımız ve sempatizanlarımız sevinç ve kendilerine güven kazanmışlardı.

Çok yakın zamanda yaşadığımız bir iki örnek daha vermek istiyorum. 5 Nisan 87 Hessen eyalet seçimlerinde CDU seçimi kazandığında, hepimiz Hessen eyaletinde yabancılar için yürürlükte olan yasa kolaylıklarının kaldırılacağını biliyorduk. CDU seçim kampanyasını bu slogan ile yürütmüştü. 15 Eylül 87'de bu kolaylıklar kaldırıldı ve bizler bu kadar süre içerisinde hiçbir şey yapmadık. Yapamaz mıydık?

Bir can alıcı örnek daha: Yığın örgütünde bu hafta referandum sonuçlarının değerlendirilmesi yapıldı, böyle bir toplantı izin öncesi yapılamaz mıydı? Referandumda oy kullanmanın önemi daha geniş yığınlara kavratılabilirdi. Gazete verilerine göre izin için Türkiye'ye giden 600.000 Türkiyeliden sadece ortalama 200.000'i oy kullandı. Ben anneme dahi bunun önemini kavratamamışım, döndüğünde, "Havaalanı çok kalabalıktı, elimde çantalar vardı" dedi. Eğer ben onu ikna edebilmiş olsaydım her ne pahasına olursa olsun oy kullanırdı.

Eksikliklerimizi somut örneklerle vurgulamaya çalıştım. Her yoldaş oturup bu gözle hangi fırsatları değerlendirmediğimizi düşünecek olursa bu örnekler çok daha genişletilebilir inancındayım.

Bu nedenle, kadın, gençlik, fabrika, semt çalışmalarının ayrı ayrı değerlendirilmesine gerek görmüyorum. Her yoldaş kendi alanındaki çalışmalara bu açıdan yaklaşırsa, yığınlarla ilişki kurabileceğimiz çok konular ortaya çıkar.

Hessen eyaletinden Yeşim

PARTİ ÜYELERİ CANLI BİR TARTIŞMA YÜRÜTEREK MK'MİZİN PARTİ İÇİ DEMOKRASİYİ GENİŞLETME DOĞRULTUSUNA DESTEK VERMİŞLERDİR

Başı sayfa 18'de

narından geçemeyeceğimiz, sistemli analiz gerektiren koca bir deneydir. Öteyandan, partimizin illegal ve legal yayın faaliyetinin zengin bir deneyimi vardır. Tüm bunlar yeni koşullarda nasıl bir yayın faaliyeti, nasıl bir gazete sorularına sağlıklı ve yeni tarzda yaklaşımlar getirmemiz için olgun bir zemin yaratıyor. Artık sözkonusu olan, zengin deneylerimizin nitelikçe yeni bir faaliyete nasıl aktarılacağıdır.

Ne yapacağız? Eğer, "eskiden farklı olarak yaklaşımımız, çalışma tarzımız yığınları ve bağlaşık güçleri kendi eylemlerimize çağırmak, onlardan bizim görüşlerimizi savunmalarını istemek değil, tersine bizim onların kendi eylemleri için koşullar hazırlamamız, onların eylemlerine katılmamız, destek vermemiz, kendi seslerini duyurmaları için platformlar, kürsüler hazırlamamız tarzında olmalıdır" diyorsak, sorunun yanıtını tam da karşımızda bulacağız. Biz bu anlayışın yayın faaliyetindeki güçlü sesi olacağız, olmalıyız.

Eskinin deneyimi yeniye amaca yönelik olarak ancak bu yaklaşımla aktarılabilecektir.

Hollanda Parti Örgütü Genişletilmiş Sonuç Toplantısı
BUGÜNÜN YANLIŞLARINI PARTİMİZİN BUGÜNE KADAR BİZE VERDİKLERİYLE GÖRÜYORUZ

Hollanda Parti Örgütü, 12-13 Eylül'de yaptığı genişletilmiş sonuç toplantısı ile parti içi tartışmaları tamamladı.

Hollanda Parti Örgütü, Yöre Komitesi Sekreteri'nin sonuç toplantısına ilişkin açıklaması şöyle oldu:

"Bütün birimlerde tartışmalar sonuçlanmış, rapor ve tutanaklar birkaç birim dışında yöre komitesine iletilmiştir. Şu anda Hollanda çapında genişletilmiş sonuç toplantısını yapıyoruz. Hollanda'da var olan tüm parti örgütleri toplantıda temsil ediliyorlar. Bütün temel birim sekreterleri katılmıştır. Bunun dışında temel birimlerde çalışan üyeler de vardır.

Toplantıda Hollanda Parti Örgütü üyelerinin yarısı hazır bulunmaktadır.

Yöre Komitesine iletilmiş olan tüm rapor ve tutanaklar gözden geçirilmiştir. Tartışma gündemimize bağlı olarak gelen raporlarda yer alan görüş, eleştiri ve öneriler tasnif edilerek bir döküm çıkarılmıştır. Bu döküm, toplantıya katılan tüm yoldaşlara iletildi. Bu nedenle tüm yoldaşlarımız birimlerde yapılan tartışma sonuçları hakkında bilgilenmiş oldular.

Tartışmaya katılan tüm yoldaşlar, PB'nun parti yaşamında durgunluk olduğuna dair saptamayı canlı bir şekilde ele aldılar ve Hollanda örgütünde durgunluk belirtilerini somut olarak ortaya koymaya çalıştılar.

Bu arada Yaşar, Sevgi, Murat ve Cem yoldaşlar, toplantının tam üyeli bir toplantı olarak örgütlenmemesini eleştirdiler. Bu eleştirilere yanıt veren Ayhan yoldaş, "Herkes niye gelmedi" diye soruluyor ama biz partiyiz, hangi parti tüm üyelerini toplayarak tartışır, böyle demokrasi antik çağda kaldı" dedi.

Ali yoldaş, durgunluğa, "Marksizm-Leninizmi bir metod olarak kavrayamayışımızın" neden olduğunu belirtti.

Oğuz ve Gül yoldaşlar ise durgunluğun ortaya çıkışında, parti politikasında, kısa bir zaman içinde ortaya çıkan değişimlerin rol oynadığını belirttiler. Bahar yoldaş ise, sorunun yeni politikalar üretmekten ileriye gelmediğini, fakat bu politikaların kadrolar tarafından henüz kavranmayışından ileri geldiğini belirtti. Birçok yoldaş, durgunluğun temelinde yatan bir faktör olarak ideolojik düzey düşüklüğüne özel bir vurgu yaptılar.

Timur yoldaş soruna bir başka yanından yaklaştı. "Partimizin önümüze koyduğu görevler var. Iki yıllık hedefimiz iki aya indi. Biz şimdi bu görevi yerine getirmenin neresindeyiz? Dışa yönelik çalışma yapılamamaktadır. Bu da bir dizi sürtüşmeye yol açıyor. Göçmen yığınını tanımıyor ve önyargılı yaklaşıyoruz. Kaç fabrikada kaç işçiyle ilişkimiz var. Yığın çalışmasını ve dernek çalışmasını ayrı ayrı değerlendiremezsek, yığınlarla ilişkilerimiz zayıf kalacaktır. Enerjimizi somut işe harcarsak durgunluğu aşarız."-Kazım yoldaş da, "toplantıya katılanların arasında kaç işçi var" diye sorarak parti bileşimine yönelik görüşünü dile getirdi.

Bu arada Tolga yoldaş, "bugünkü yönetime güvensizliğim var" diyerek kendi konumunu açıkladı. Bu görüşe karşı çıkan Cemil yoldaş şöyle dedi: "Ülkede partimiz Genel Sekreter yoldaşın yönetimi ve sorumluluğunda ulusal konferans topladı. Atılım ülkede çıkıyor. Izine gidip gelenler anlatıyorlar: Biraz gözünü açan ülkede partiyi görebiliyor. Ve biz burada hepimizin katıldığı bir durgunluk saptaması yapıyoruz... Eksik ve yanlışlarımızın tamiri için parti içi demokrasinin gelişmesine, eleştiriye gereksinim duyuyoruz. Örneğin eleştiri adına partiye güvenmiyorum diyebilmek, ya da politik göçmenler çürür gider diyebilmek bunlar dönmez, Avrupa'dan kadro çıkmaz demek, eleştiriyi ev yıkıcısının buldozerine döndürmektir."

Erol yoldaş, konuşmacıların ele aldıkları konulardan hareketle şunları söyledi:

"Konuşmalarımızı durgunluğun nedenleri ve aşma yolları üzerinde yoğunlaştırmalıyız. Hep eleştiriyoruz. Nedenler ve sorunu aşma üzerinde durmalıyız. Durgunluk bir organın hatası mı, yoksa tek tek yoldaşların hatasından mı kaynaklanıyor? Esas belirleyici neden bu değildir. Sorun bütünüyle parti politik çalışmalarında ana halkayı yakalayamamaktan kaynaklanıyor. Durgunluk, kimi yoldaşların çok koşmasından, kimilerinin az çalışmasından değil. Herkes yükü aynı oranda paylaşsa durgunluk ortadan kalkabilecek mi? Parti politikası ile bağlı bir çalışma içinde değiliz. Önemli olan amaca yönelik iş yapmak. Hedeflenen amaca yönelik yapılan çalışmalar ile politik hedef aynı olmuyor. Birbiri ile çakışmıyor.

... Insan faktörü üzerinde duruyoruz. Çok önemli. Ama gerekli olan sadece birbirimize anlayışlı davranmakta değil, mekanizmaları geliştirmektir. İnsan ve ilişkilerini amaçlı eylem geliştirir. Örgütleri de öyle. Kendimiz gelişmedikçe, değişmedikçe sorunu aşamayız.

... Eskiden farklı olan yan koşuşturmak değil, düşünmek yaratıcı olmaktır. ...Belki bazı işler yapılır. Ama politik amacımıza ulaştırmaz bizi. Önemli olan bilincimizi, kafamızı, anlayışımızı değiştirmektir. Bu kuru bir ajitasyonla da olmaz. Biz komünistler önümüze koyduğumuz politik anlayışımızla halkımızın acılarını dindiremiyorsak, onu kendi kurtuluşuna yöneltemiyorsak, burada bir yanlışlık var demektir."

Tartışmaya katılanlar, kendi örgütlerinin Hollanda'daki çalışmalarına eleştirel bir gözle yaklaştılar ve B.Avrupa'daki politik faaliyetin başlıca sorunları üzerine görüşlerini dile getirdiler. Bu sorun çevresinde canlı tartışmalar oldu.

Oğuz yoldaş, partinin Hollanda'da politik faaliyetinin eksik olduğunu belirtti. Diğer konuşmacılar, bu soruna farklı açılardan yaklaştılar. Erol yoldaş, göçmen yığınları arasındaki çalışmanın Türkiye'ye dönük olması gerektiğini belirtirken, Şükrü yoldaş, özellikle Türkiyeli komünistlerin Hollandalılarla birlikte çalışmasının önemini vurguladı. Bu görüşleri değişik yoldaşlar paylaştılar. Gül yoldaş, sorunu kendi açısından şöyle formüle etti: Bu konuda Yöre Komitesi'nde ciddi ayrılıklar var. 15 Ağustos Atılım'ında "Yurtdışındaki Komünistin Yazgısı" başlıklı bölümünde dile getirilen "hem Türkiye'nin, hem buranın komünisti olmak görüşü" yanlıştır. Bu yanlış durgunluğun temelidir. Bir işi kaldıramazken iki işi yükleniyoruz. Göçmen hareketini yönlendirmek TKP'nin ana görevi olamaz." Metin yoldaş ise aynı konuda kendi görüşünü şu şekilde açıkladı: Göçmen işçiler arasındaki çalışmanın önemini açığa çıkartmak gerekir. Avrupa mı, Türkiye mi diye karşı karşıya koymamalıyız. Türkiye ile Batı Avrupa'daki çalışma iç içe geçmiştir." Nursel yoldaş da bu görüşe yakın görüşler ileriye sürdü. O şöyle dedi: "Biz yoldaşlar, birbirimizi yönetmekten yığınlara gitmeye zaman bulamıyoruz. Yığın var, yığına gidecek yok. Evine girmediğimiz, evimize girmeyen insanlarla nasıl bağ kurulur?"

Cevdet yoldaş ise, partimizin B.Avrupa' da üye kazanmasının yanlış olduğunu ileriye sürdü.

Tartışmaya katılan yoldaşların önemli bir bölümü şu temel sorun üzerinde özellikle durdular: Parti çalışmasıyla yığın örgütleri çalışmasının birbirine karıştırılması... Yaşar yoldaş, yığın örgütlerinde komünistlerin çoğunlukta olduğu gibi bir durumu eleştirdi. Ayşe, Erol, Rüştü yoldaşlar parti faaliyetinin özel bir şekilde derneklerden ayrılması gerekliliğini belirttiler. Rüştü yoldaş, "TKP'nin Hollanda'daki temsilcisi artık belli olmalıdır" dedi.

Murat ve Hamza yoldaşlar yığın örgütlerinde çalışan yoldaşların geniş inisiyatifle çalışmalarının taşıdığı öneme özellikle değindiler.

Hollanda Parti Örgütü'nün bu toplantısında bir dizi ilkesel sorun da tartışma konusu oldu.

Gül yoldaş, parti politikasının sürekli değiştiğini, fakat onun kendi deyimiyle "taban tabana zıt" bu politikaların özeleştirisinin yapılmadığını belirtti. Gül yoldaşa göre böyle bir özeleştiri yapılmış olsaydı bile, örneğin kadın politikası hazırlanmamışsa, yine sorun çözülemez. O, "şu anda bizim kadın politikamız nedir, Avrupa'daki politik faaliyetimizle ilgili görüşlerimiz nedir, bilmiyorum" dedi. Gül yoldaşa göre, parti politikasının kadrolardan kopmaması ve zigzaglar çizmemesi için, bu politikanın partinin tümüne yakınının katılımıyla hazırlanması gerekir. "Politika değişmeleri hep tepeden olmuştur. Politikaların alttan başlayarak geliştirilmesi gerekmektedir." Gül yoldaş, "partimizde 'fikir suçu' vardır" şeklinde bir düşünce ileriye sürdü. Konuşmasını şöyle devam ettirdi: "Tabular vardır. Genel Sekreterin konuşmasında bana aykırı yanlar var. Genel Sekreterin yazılarını eleştirme cesaretini gösteremiyoruz" diyerek kendi durumunu açıkladı. "Yabancılaşma durgunluğun bir başka nedenidir. Partili yaptığı işe son ürüne yabancılaşıyor. konsprasyon adına bütünü kavrayamaz olduk. Ne Türkiye'de olup bitenden, ne de bir başka B.Avrupa ülkesinde olup bitenden bilgilenemiyoruz. Partinin taktiği bile, partiliye karşı sır olarak gösterildi." Gül yoldaş, bir dizi alanda gecikmelere yol açanların, her düzeyde hesap vermesi gerektiğini be-

➡

lirtti. Yöre Komitesinin, MK'nin gizli olduğunu, oysa muhatapların belli olması gerektiğini, hesabın kişi kişi verilmesinin zorunlu olduğunu vurguladı. Gül yoldaş, Atılım ve parti yayınlarının redaksiyonlarının B.Avrupa'ya taşınmasını talep etti. Gül yoldaş Hollanda Yöre Komitesinin de çekilmesi gerektiğini belirtti.

Şevket yoldaş, parti içi tartışmanın ; şu ya da bu dış nedenlerle değil, doğrudan doğruya MK'nin inisiyatifyle ve Hollanda YK de içinde, parti örgüt yöneticilerinin PB ile yaptıkları genişletilmiş toplantısının kararıyla yapıldığı gerçeğini doğrulayan bir konuşma yaptı. O şöyle dedi: "Partimizin yanlışlarını, partimizin bize bugüne kadar verdikleri ile görüyoruz. MK ve Atılım bizi bir sıçrama noktasına getirdi. Bu fırsatı iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Bu noktaya biz kendimiz gelmedik. MK kaldıraçla bizi buraya getirdi. Buradan sıçrayamazsak düşeriz."

Ayhan yoldaş da bu tartışmada kendi konumlarını şöylece ortaya koydu:

"Biz Komünist Partisiyiz. Komünist partisi içindeki ilişki, komünist toplum ilişkilerinin bir yansıması olmalıdır. Bu konuda eksiğiz. Parti içi yaşamı nasıl canlandıracağımızı mı tartışıyoruz? Başka şey mi? ...tartışıyorsak, komünist parti gibi tartışmalıyız. Parti kurallar sistemidir. Partinin kuralları vardır. Kuralları gözardı edemeyiz. O zaman partiyi göremeyiz. PB durgunluk tesbiti yaptı. Durgunluk nereden kaynaklanıyor? Bunu tartışacağız. Oysa, partinin kendisi tartışma konusu oluyor. Öteden beri yanlış yaptık. Bunlar kural haline geldi. Gördüğüm yanlışlık, partinin kendi işleyişi kaybolmuş. Suç YK, MK, PB'nundur. Suç kendi ilkelerini uygulamayanlarındır. Parti üyelerine görev veremiyor. Kendini yetiştirmek bir partilinin görevidir. Dil öğrenmemenin engeli parti çalışması değildir. Kaç saat parti çalışması yapılıyor ki? Bu çarpık bir anlayıştır.

...Durgunluk ne? Neye göre durgunluk. TKP, tüm zaaflarıyla, diğerlerine bakınca daha güçlü. Kime göre durgunuz. Durgunluğu doğru tarif etmeliyiz. Önümüzdeki iki yılı kazanmak hedeftir dedik. Bunun politikasını oluşturduk. Yaşama sokmaya çalıştık. Yaşama sokamadığımız için durgunluk saptadık. Durgunluk, öne konulan hedeflere göredir. Bu saptamayı yaparken MK, PB kendisinde de durgunluk olduğunu söyledi. Parti yayınlarının durumu buna örnektir. Tartışmaya bile öncülük edemiyor. Çünkü örgütle bağı yok.

Yığın örgütü ve parti iki yönden birbirine karışıyor. Partiyi yığın örgütü gibi, yığın örgütünü parti gibi görüyoruz. "Prirsendag" partinin gündemine gelsin mi, gelmesin mi tartışması buna örnektir.

Eleştiri, özeleştiri yaptık. Yöre Komitesinden olanlar da burada eleştiri yapıyor. ...sorumluluk var mı, yok mu düşünmüyoruz. Herkes kendine şu yanlışım var demeli. Yapılan iş kendini gösterir. Politikayı bilmek demek, uygulamak demektir. Parti politikasını bilmek, onu yaşama geçirme düzeyine bağlıdır. ...partiyi korumak, politikayı hayata geçirmektir.

Parti kavramı kaymış. Bir yoldaşımız kalkıp "partide fikir suçu vardır" dedi. Bir burjuva kavramı alıp komünist partisinde kullanamayız. Kimilerinin de bugünkü durumda suçu vardır. Aşırı merkeziyetçilik eleştirilebilir, ama "fikir suçu" kavramıyla değil. Marksist-Leninist kavramlarla konuşalım. Burası resmi parti toplantısı. Parti platformunu koruyalım. Kuralları koruyalım. Kurallar olmazsa parti olmaz."

Daha sonra söz alan Erol yoldaş, tüm tartışma boyunca yapılan konuşmalarda dile getirilen önemli noktalarla ilgili olarak kendi görüşlerini açıkladı:

"Partı yaşamının canlandırılmasının mekanizmasında anlaşalım. Bu dünya komünist hareketinin uzun yıllarda geliştirdiği ilkelerdir. ...candamarı politika, politik amaç olmalıdır. İnsan ilişkilerimizden başlayarak parti yaşamındaki demokratik merkeziyetçi ilkeyi somut yaşamımıza uyarlamamız gerekiyor. Demokratik merkeziyetçilik amaç değil araçtır. Parti içi demokrasi, değişik düşüncelerden daha fazla yararlanmak için bir araçtır. Farklı düşüncelerden kollektif yararlanabilmek, içinde bulunduğumuz gerçeği bulma çabası, somutu yakalamaya çalışma...

Parti ilkelerden, normlardan oluşur. Tüzüğü vardır. Geniş platformların amacı ne olmalı? Eteğimizdeki taşı boşaltma, kişisel rahatlama toplantısı değildir. Toplantı sonuç çıkarmaya yönelik olmalı, fikir üretmeli, verimli olmalı. Yarın eyleme ışık tutacak sonuçlara varmalı. Verimli tartışmanın sınır ve düzeni vardır. Hemen herkesin katılmasını söylerken düşünmeliyiz. Partinin bütün üyelerinin değil de yarısının katıldığı toplantıda ne kadar üretken olduk. Parti içi demokrasi soyut değildir. Tüm üyelerle tartışarak sorunları çözeceğimize inanmıyorum.

Yeterince yaratıcı fikir geliştiremiyoruz. Parti yaşamımız kuru, çorak. Parti içi de; mokrasi ve demokratik merkeziyetçilik ilkelerini yaşama geçiremememiz bunun bir nedenidir. Yaratıcı düşünce için yaratıcı metodu ustalıkla kullanmamız gerekir. Bu metod yanını da görmemiz gerekiyor.

"Fikir suçu" varsa eğer, kaldırmak gerekiyor. Partimizde "fikir suçu"ndan mahkum olmuş yoldaş yoktur. Tüzüğün çiğnenmesi örnekleri on kat fazla vardır. Niçin?

Bütün parti yaşamında.bütün ilkeleri eksiksiz kullanmayı öğrenmeliyiz. Biz tüzüğün çok sık çiğnendiği bir partide parti içi demokrasiyi nasıl hayata geçirebiliriz. ...yarın, dünden daha farklı ne yapacağımızı bu toplantılardan çıkaramazsak, bu toplantı tersine teper.

"Seçim" sorunu önemli. Her kollektifin kendi yönetimini seçme olgunluğuna geldiğine inanıyorum. Bu ilke uygulanabilir. Ama ülkede bütün il yöneticileri biraraya gelip yöneticisini seçemez. Bu öneriler yapılırken Türkiye'de savaşan parti olduğumuzu, bir partide iki tüzük olamayacağını düşünerek yapalım.

İllegal çalışma ile konsprasyon farklı, ayrı şeydir. Illegal çalışmayı biz tercih etmedik. Bunu burjuvazi dayattı. Konsprasyon ise, legal olsak da gerekli. Gizlenecek bir sürü bilgi var. Bizim gibi deşifre olmuş insanlar için bile gerekli. Burada da bugün için vardır.

Parti içi tartışmada muhatap belli olmalı, her kademede, her kollektifte. Hesap verenin her organda, her düzeyde muhatapları somut olmalıdır. Ancak somut olanlar eleştirilebilir. Bunun ötsinde sorunların muhatabı ile kişilerin bilinmesi ayrı şeydir. Örgüt birimlerinin çalışması eleştirilir. Muhatabı o birimin yönetici A, B, C'dir. Ama kişi olarak kim olduğu bilinemez.

Politikayı kavramış, bunu yaşama geçiren kadrolar temel olmalı. Her isteyen istediği işi mi yapacak. Komünistin özel yaşamı ile politik çalışması farklı olamaz. Bir yoldaşın kişisel amacı ile politik amacı çelişemez. Çelişiyorsa ya istihdamı yanlış, ya da o yoldaşın politik amaçtan anlayışı... Düzeltilmeli. Istihdam, partinin ihtiyacı, kadronun beceri ve yeteneğine göre olmalıdır.

"Kadroları ayırma" işini, buradakiler ve gidecekler şeklinde bugünden sağlıklı yapamayız. Ancak bu şimdiden birimlerde gündeme gelmelidir. Türkiye'de demokratik bir düzen olduğunda bile burada kalacak komünistler varsa, bunu ayırabilmeliyiz. Bunlar buradaki sınıf faaliyetine katılır.

Eğitim çalışması niye olmadı? Eğitim politik amaçlara ve politika ile bağlı olmalıdır. Ulusal Konferans süreci, ardından TBKP programı gündeme geldi. Bunun üzerine çalışmayı durdurduk. Bu çalışma artık TBKP program ve tüzüğünden sonra olur.

Enformasyon isteğini daha da somutlayalım. Bu gençlik alanında, sendikalarda ne yapıyoruz diye değil, çalışma yöntemi ne diye olmalı."

Bu konuşmadan sonra toplantıya katılanlar, erken seçim öncesinde Hollanda parti örgütünün üzerine düşen görevleri tartıştılar.

Atılım yazı kuruluna

Değerli yoldaşlar. Atılım'la ilgili bazı eleştiri ve önerilerimi iletiyorum.

1. Atılım'ın basımı ve dağıtımı düzensiz gidiyor. 1 Temmuz'da çıkan gazete bulunduğumuz ülkeye 15 Temmuz tarihinden sonra geliyor. Dağıtım elle yapıldığını düşünürseniz, gazetenin elimize ne kadar gç ulaştığı ortaya çıkar.

MK yayın organının düzensiz olmaması gerekir. Eğer sorun baskı vb. olanaksızlıklarsa biz her türlü özveriyi gösterip bu sorunu çözmeye hazırız.

2. Atılım günlük politikada bize yol gösterici olamıyor. Günlük politikaya ilişkin daha çok haber ve yorum bekliyoruz. Örneğin 1 Temmuz tarihli Atılım 8 sayfa 4 sayfa Haydar Kutlu yoldaşın PB genişletilmiş toplantısında yaptığı konuşma, 3 sayfa diğer yoldaşların konuşmalarından bölümler. Yalnızca son sayfada 2 haber ve bunlardan birini tüm dünya 2 aydır biliyor, diğeri Türkeş'le ilgili haber de gazete elimize çok geç geçtiği için bayatlamış oluyor. Haziran ayı boyunca dünyada ya da Türkiye'de hiçbir şey olmadı mı?

3- Bir diğer nokta Atılım'ın dili. Ben parti üyesi bir işçiyim ve zaman zaman Atılım'da anlamadığım kelimeler olunca sözlüğe bakıp anlamaya çalışıyorum. Ama bazı keli meleri anlayabilmem için herhalde hangi sözlüğe bakmam gerektiğini yanına yazmalısınız. 1 Ağustos tarihli Atılım'dan örnek verecek olursam başyazıdaki **konsalide** etmek ve Ali Saim yoldaşın nefis yazısındaki **gnesolojik** kelimelerini felsefe sözlüğünde bulamadım. Daha geniş yığınlara özellikle işçi yığınlarına ulaştırmak istediğimiz işçi sınıfı partisinin MK organının dilinin olabildiğince sade olması gerektiği kanısındayım.

Komünist selamlarımla.

Muammer Erçelik, İSVEÇ

PARTİ İÇİNDE AÇILAN TARTIŞMANIN SONUÇLARI ÜZERİNE

BATI BERLİN YÖRE KOMİTESİ SEKRETERİ İLE SÖYLEŞİ

Soru: Batı Berlin parti örgütünüz de, Politik Büro'nun genelgesiyle başlatılan parti içi tartışmayı tamamladı. Önce, Politik Büro'nun bu tartışmayı başlatan genelgesinin örgütünüzde nasıl uygulandığını anlatır mısın?

Yanıt: Bu genelgenin bizim örgütümüzdeki uygulanışı biçim bakımından sanıyorum öteki örgütlerden biraz farklı oldu. Bu farklılık, Yöre Komitemizin benzer bir tartışmayı bu genelgeden daha önce başlatma kararı almış olmasından kaynaklandı. Şöyle bir farklılık doğdu: Bizde tartışma, her birimin kendi tartışmasıyla değil, bütün alt örgütlerimizden gelen 20'ye yakın yoldaşın oluşturduğu bir grubun tartışmasıyla başladı. Sonra tek tek örgütlere indirildi. Ama bu yalnızca biçimsel bir farklılık oldu, yoksa tartışmanın özü bütün örgütlerdekinin aynısıdır; yani Politik Büro'nun genelgesi uygulanmıştır.

Soru: Açılan tartışma yararlı oldu mu? Ne ölçüde amacına ulaştı?

Yanıt: Biz Yöre Komitesi olarak bir yandan parti örgütlerinde yürüyen tartışmayı her aşamasında değerlendirdik, bir yandan da Yöre Komitesi'nin kendisinden kaynaklanan eksiklikleri tartıştık. Yöre Komitesi olarak vardığımız sonuç şudur: Politik Büro'nun böyle bir tartışma açması Batı Berlin örgütümüz açısından son derece yararlı olmuştur. Parti çalışmalarımızda durgunluğa neden olan eksikliklerimizi aştığımız iddiasında değiliz elbette; ama bu eksikliklerimizin nereden kaynaklandığını başta Yöre Komitesi olmak üzere bütün parti birimlerimizde bilince çıkardığımız inancındayız. İşte bu açıdan tartışmanın amacına ulaştığına inanıyoruz. Belirleyici ilk adımı attığımız inancındayız. Ama bütün bunlar şu anda gene de güzel sözler olmanın ötesine gitmiyor. İşe bakmak lazım. Göreceğiz.

Soru: Tartışma tamamlandığına göre durgunluğun nedenleri konusundaki saptamalarınızı da söyleyebilirsin herhalde.

Yanıt: Çok canlı, zaman zaman çok sert, ama her aşamasında da bizi birbirimize daha da kenetleyen tartışmalar sonucunda ortaya çıkan durgunluk nedenlerini başlıca iki grupta toplamak mümkün. Birinci grup, olağan parti çalışmalarımızdaki eksikliklerden oluşuyor. Bunları sıralamak görece kolay. İkinci grup nedenler ise, daha çok parti üyelerinin 12 Eylül darbesinden bu yana yaşadıkları süreçten, bu arada 1980'den sonra dünyamızın bambaşka bir dünya haline gelmeye başlamasından, ama bu "yeni dünyanın" nasıl bir şey olduğunu yeterince kavrayamayışımızdan kaynaklanan sorunlardan oluşuyor. Sıralaması, adlandırılması zor bir grup bu. Belki kısaca, "durgunluğun psikolojik nedenleri" olarak ifade edilebilir.

Soru: Birinci gruptan başlayalım o zaman.

Yanıt: Olağan parti çalışmalarımızdaki eksikliklerden söz ederken önce Batı Berlin'in tümüyle kendine özgü bir sorununu anmak gerekir. Ama yalnızca Batı Berlin'e özgü bir sorun olduğu için burada ayrıntısına girmeyi gerekli görmüyorum. Önemli olan bu soruna ilişkin olarak vardığımız sonuçtur. Tartışmalar sırasında sağlamayı başardığımız açıklık ve güven ortamı sayesinde bu sorunumuzu-kökten altını çizerek söylüyorum, **kökten**- çözdük. Bu sorunu tümüyle geçmişe gömerek çözebilmekteki başarımız, Batı Berlin parti örgütümüz konusunda Yöre Komitemizi iki sonuca götürdü. Birincisi, Batı Berlin örgütümüz güvenilir bir örgüttür. Tek tek hepimizin kişilikleriyle sıkı sıkıya bağlı ve bundan ötürü de çözülmesi çok zor böyle bir sorunu, ancak partiye ve onun davasına gerçekten bağlı bir örgüt çözebilirdi. İkincisi, Batı Berlin örgütümüz dayanıklı bir örgüttür. 12 Eylül darbesinden sonra çok acılı bir dönem yaşadık. Buna rağmen örgütümüz sorunlar içinde kendisini tüketmedi. Geçmişten arta kalan ve varlığından söz edilmesi bile cesaret isteyen bu sorunumuzu, çok sert geçen ama yoldaşlık havasını hiç yitirmeyen bir toplantıyla çözdük. Ancak gerçekten dayanıklı bir örgüt böyle bir sorunu soğukkanlılığını yitirmeden böyle açıkça konuşabilirdi. Bu başarımızdan ötürü hem çok sevinçliyiz, hem de gurur duyuyoruz.

Diğer sorunlara gelince: Her örgütün şu ya da bu ölçüde karşı karşıya olduğu sorunlar oldukları için kısaca sıralamakla yetineyim.

– Bağımsız parti faaliyetine yeterince önem verilmemesi, yığın örgütlerindeki çalışmalar ile parti çalışmasının sınırlarının her zaman netlikle çizilememesi.

– Üyeleri çoğunlukla komünistlerden oluşan ve yönetimlerinde de komünistlerin ağırlıkta olduğu yığın örgütlerini, "partinin malı" gibi görmekten bir türlü kurtulamayışımız. Biz en az bir yıldan beri bu yanlıştan kurtulmak için kendi kendimizle dişe diş mücadele yürütüyoruz. Bu mücadelenin başını da üstelik Yöre Komitemiz çekiyor. Bu konuda çok zengin deneyimler kazandık ve çok da yol aldık. Buna rağmen hala böyle bir sorundan söz ediyorsak, bu konudaki yanlışımızı düzeltmenin ne kadar zor olduğu çıkıyor ortaya.

– Fabrika, sendika ve gençlik alanındaki çalışmalarımızın perspektiflerini yeteri netlikte çizememek ve bundan ötürü de bu alanlardaki çalışmalarımızı hala bir türlü yerli yerine oturtamamak.

– Parti birimlerinde sık sık sekreter değiştirmek.

– Üyelerin görev alanlarını sık sık değiştirmek ve uzmanlaşmalarına olanak tanımamak.

– Parti üyesini belirli bir alanda çalışmakla görevlendirirken onun düşüncesini eğilimini, arzusunu yeterince dikkate almamak.

– Parti biriminin görev alanına yabancı, birim üyelerinin ruh haline uzak sekreter atamak.

– Parti örgütümüzün Batı Berlin düzeyinde yürüttüğü çalışmalardan parti birimlerini yeterince bilgilendirmemek.

– Yöre Komitesi düzeyinde çalışma planları hazırlanırken alt komitelerin ve örgütlerin görüşlerine başvurulmaması ve onların planlama aşamasında da katkı yapmalarına olanak verilmemesi.

– Plansızlık, son anda iş verme ve bu çalışma tarzının bir kural haline gelme eğilimi taşıması.

– Alt komite ve birim sekreterlerinin, kendi örgütünün tüm sorumluluğunu taşıyan sekreterler olmaktan çok, Yöre Komitesiyle kendi birimi arasında kurye gibi çalışması.

– Sekreterlerin birim toplantılarına yeterli özenle hazırlanmamaları; bu yüzden parti çalışmasındaki verimin düşmesi.

Günlük çalışmalarımızda görülen ve durgunluğun nedenleri arasında sayılabilecek eksikliklerimizin başlıcaları bunlar. Bu eksiklikler bütün parti birimlerinde yok. Bir kısmı bazılarında görülürken, bir kısmı da ötekilerde görülüyor. Bu eksikliklerin şiddet dereceleri de birimden birime değişiyor. Ama hepsini alt alta yazınca işte böyle bir liste çıkıyor.

Soru: Oldukça yüklü bir eksiklikler listesi. Yöre Komitesi bu eksikliklerin nasıl giderileceği konusunu da ele aldı mı?

Yanıt: Evet, bu konuyu da tartıştık. Bütün bu sorunların çözülmesinde en önemlisi, ilk adımı bütün parti birimleriyle birlikte atabilmekti. Politik Büro'nun açtığı tartışmanın bize bu ilk adımı attırdığı kanısındayız. Yani sorunların neler olduğunu bütün parti birimleriyle birlikte tartışarak saptamış olduk. Birincisi bu. İkincisi, bu sorunların hepsini tek tek ele alıp iyileştirmeler yapmak kuşkusuz mümkün. Ve bu yapılmalıdır da. Ama gerçek çözümü bu eksikliklere tek tek el atarak bulacağımızı sanırsak aldanırız, diye düşünüyoruz. Bütün bu sorunları çözecek ana halka bu eksiklikler listesinin dışındadır. Örneğin, bağımsız parti faaliyetlerinin yeterli olmayışını ele alalım. Yurtdışında parti faaliyetlerinin amacının ne olduğu, TKP'nin tüm çalışması içinde tuttuğu yer yeterince net değilse, bu sorun gerçekten çözülebilir mi? Yani sorun Yöre Komitesi'nin kendi imzasıyla bildiri yayınlamasından mı ibarettir? Başka bir örnek alalım: Yığın örgütleri içindeki çalışmalarımızda görülen eksiklikler... Yurtdışındaki parti çalışmalarımızın ne olduğu, bu çalışmalar içinde göçmen yığın örgütlerinin yerinin ne olduğu açık ve seçik tanımlanmış mıdır?, Göçmen hareketi nedir? Onun örgütlenmesinin maddi temelleri nedir? Bu soruların yanıtları belli midir ki yığın örgütlerine ilişkin eksikliklerimizi giderebilelim? Bir başka örnek: Demin, birim sekreterlerinin örgüt toplantılarına özenle hazırlanmamaları diye bir eksiklik saydım. Peki, Yöre Komitesi'nin Batı Berlin'deki toplam çalışması içinde o birimin sorumluluk alanı, tuttuğu yer, işlevi açıkça tanımlanabilmiş midir ki o birimin sekreteri toplantılarını özenle hazırlayabilsin, birim çalışmasını kendi önüne konan politik amaçlar açısından verimli kılabilsin?

Parti çalışmalarında görülen durgunluğun ne olduğu konusunda Politik Büro'nun getirdiği açıklığı bütün tartışmalarımıza temel yapmaya çalıştık. Saptadığımız eksikliklerin çözümünü de gene bu tanımdan hareketle bulmaya çalışıyoruz. Madem ki durgunluk, günlük parti çalışmalarımızın partimizin politik amaçlarına yeterince hizmet etmiyor oluşundan kaynaklanıyor, o zaman günlük çalışma içinde ortaya çıkan durgunluk belirtilerini gene günlük çalışmanın kendisi içinde aşmaya çalışmak doğru değildir. Örneğin, sık sık görev alanı değiştirilen yoldaşların görev alanlarını artık değiştirmemekle eksiklik giderilmiş olmayacaktır. Asıl sorun, sık sık görev alanı

➔

değiştirmekten değil, verilen görevin politik amaca hizmet etmeyişinden kaynaklanıyor. Adama göre iş değil, işe göre adam bulmak lazım. Ama bunu başarabilmek için de, herşeyden önce işin ne olduğunu politik amaca bağlı olarak tanımlayabilmek lazım.

Örgütsel eksikliklerin güncel politikanın hedeflerinden kopuk olarak ele alınmasını sakıncalı, hatta -sorunları daha da derinleştirme olasılığı bulunduğundan- tehlikeli buluyorum. Parti örgütü amaç değil, araçtır. Örgüt için örgüt olmaz. Örgüt bir politika için vardır. O nedenle, örgütsel çalışmadaki eksiklikleri politik amaçlarımızdan ayrı olarak ele aldığımız anda örgütü amaç haline getirmiş oluruz. Soyut parti örgütü, soyut parti çalışması olmaz. Parti örgütü her zaman lazımdır. Ama her zaman o dönemin güncel görevlerini çözmek için lazımdır. Bir örnek vereyim. Gençlik içinde çalışma... Gençlik arasındaki çalışmamızın eksikliğinden söz ettim. Böyle bir eksikliğin olduğunu saptamak çok büyük bir marifet değil. Bu sorunun çözümü de zor değil. Eğer bu alanda hiç örgütümüz yoksa bir komite kurarak işe başlanabilir. Ama ne yapacak bu komite? Niçin kuruyoruz? Gençlik içinde çalışmak için mi? Ama bu, "gençlik içinde çalışmak için gençlik içinde çalışmak lazım" demek, yani hiçbir şey dememek değil mi? Gençler arasında, şu içinde bulunduğumuz dönemin politik hedeflerine bağlı olarak örgütlenmek mümkündür ancak. Gençlik içinde çalışmanın amacı, partinin güncel politikasına bağlı olarak, hem de Batı Avrupa koşullarında tanımlanamazsa, kurulan komite bu alandaki eksikliği gidermediği gibi ek sorunları da beraberinde getirecektir.

Bu bizi yığın bağları sorununa getiriyor. Yığınlarla niçin bağ kuracağız? Yığınları ancak somut ve güncel politik hedeflere bağlı olarak kazanabiliriz. Güncel politik çalışmanın hedefleri ise, içinde bulunulan koşullara uygun olarak doğru ve net bir biçimde ortaya konamamışsa istediğimiz kadar yığınlarla bağ kurmaya çalışalım, boşunadır.

Günlük örgütsel çalışmalarda görülen eksiklikler çoğu kez durgunluğun nedeni değil, sonucudur. Yurtdışındaki parti çalışmasının partimizin programıyla, güncel politikasıyla bağı ortaya konmadığı sürece günlük çalışmalarımızdaki eksiklikleri de gidermek de, kanımızca, mümküm olmayacaktır. Niye var olduğunu bilmeyen, kendi günlük çalışmasını partinin genel politikasına bağlayan ara halkaları yakalayamayan Yöre Komiteleri ve onlara bağlı alt örgütler, parti içi tartışmanın ortaya çıkardığı eksiklikleri aşmakta, kanımızca, çok zorlanacaklardır. **Durgunluğun temel nedenlerinden birisi işte budur.**

Ulusal Konferansımızın ve onu izleyen MK'nın 7. Plenumu yurtdışı parti çalışmasına ilişkin tezleri ne yazık ki sonuçlandıramadı. Bu tezler sonuçlandırılmadıkça da, Politik Büro'nun açmış olduğu parti içi tartışmayı Batı Avrupa parti örgütleri açısından sonuç alıcı biçimde tamamlamak herhalde pek mümkün olmayacaktır.

Soru: Bu söylediklerine bakılırsa, Batı Berlin Yöre Komitesi tartışma sırasında ortaya çıkmış olan eksikliklerin giderilmesini, partimizin yurtdışındaki çalışmasına ilişkin tezlerin sonuçlandırılmasına bağlamıştır ve beklemektedir. Öyle mi?

Yanıt: Hayır. Batı Berlin Yöre Komitesi, Yurtdışı Parti Örgütleri Konferansı'na bu konuda somut önerilerle gitmişti. Ama konferansda bu tezler üzerinde durulmadı ve biz de kendi önerilerimizi orada tartışma olanağı bulamadık. Ama konferanstan sonra da çalışmalarımızı durdurmadık. Bu çalışmamızı sürdürürken bir yandan da MK'nın 7. Plenumunu bekledik. Bu plenum da bu konuda bir sonuçlandırmaya gidemeyince, bir karar vermek durumunda kaldık. Ya Batı Berlin koşullarını göz önüne alarak geliştirdiğimiz tezleri ve bu tezlere dayanarak Batı Berlin için geliştirdiğimiz politikayı uygulayacaktık; ya da beklemeyi sürdürecektik. Beklemeyi seçmek, Ulusal Konferans sürecinin örgütümüze kazandırmaya başladığı canlılığı ve parti yaşamındaki iyileşmeyi yok etmek olacaktı. Onun için, Politik Büro'nun da bilgisi dahilinde, geliştirdiğimiz tezleri uygulamaya yöneldik. Bu konuda ilk somut adımı Nisan 1987 sonunda attık. Bütün parti üyeleriyle ve sempatizanlarla birlikte bir toplantı yaptık ve bu toplantıda, MK'nın 7. Plenumu'nun önümüzdeki iki yıl için çizdiği politika temelinde Yöre Komitesi'nin Batı Berlin'de önümüzdeki iki yıl için saptadığı politikayı hedefleri ve bu hedeflere varmanın araçlarını anlattık. Aynı toplantıda, bu hedeflere varabilmek için aşmamız gereken örgütsel eksikliklerimize de ilk yaklaşımımızı yaptık. Fakat Yöre Komitesi olarak hemen şu gerçeği farkettik: Önümüze koyduğumuz politik hedeflerle örgütsel gücümüz arasında hiç de küçümsenmeyecek bir uçurum var. İşte bu nedenle, örgütsel eksikliklerimiz üzerine bir tartışma başlatma kararı aldık. Bizim bu kararımız, Politik Büro'nun aldığı karardan önce oldu ne yazık ki; ve o yüzden de Politik Büro'nun genelgesini biçimsel olarak biraz farklı uygulamak zorunda kaldık. Ama eğer Politik Büro örgütsel çalışmalarda görülen durgunluk üzerinde bu genel tartışmayı açmamış olsaydı, bizim kendi içimizde açtığımız tartışma bu kadar verimli olamayacaktı, çünkü biz Politik Büro nun desteği olmadan bu açıklığı, bu demokratizmi sağlayamazdık, buna cesaret de edemezdik.

Kısacası, biz ta baştan beri "yukarıdan bekleme" gibi bir tavır içine girmemeye çalıştık. Örgütümüzdeki tartışmayı da Batı Berlin için saptadığımız iki yıllık politik hedeflere bağlı olarak yürütmeye çalıştık ve şimdi de ortaya çıkmış olan örgütsel eksikliklerimizi gene bu politik hedeflerimize bağlı olarak gidermeye çalışıyoruz. Eylül ayının başından beri örgütsel yapımızı bu eksiklikler ve politik hedeflerimiz açısından yeniden gözden geçiriyoruz. Yeni düzenlemelere gidiyoruz. Amacımız şudur: Batı Berlin'de niçin kurulduğu bilinmeyen, çalışma ve sorumluluk alanı belli olmayan, Yöre Komitesi'nin güncel politik hedefleriyle kendi çalışması arasındaki ilişkiyi kavramamış tek parti birimi, tek üye, tek sempatizan bırakmamak.

Soru: Bir de "durgunluğun psikolojik nedenleri"nden söz ettin. Bununla neyi kastediyorsun?

Yanıt: İşin bu yönü üzerinde Yöre Komitesi'nin bir toplantısında şöyle bir durduk. Onun için Yöre Komitesi'nin düşüncesidir, diyemem. Daha çok benim kişisel görüşüm. Üstelik henüz çok emin de değilim. İşin bu "psikolojik" diyebileceğim yönü tartışmalar sırasında değil de tartışmalar tamamlandıktan sonra dikkatimi çekmeye başladı. Atılım'da da sorunun bu yönüne doğrudan ya da dolaylı değinen rapor ve mektuplar çıktı.

– 12 Eylül darbesi, 1980 öncesinde sahip olduğumuz "herşeyi bilen, yanlış yapmaz, herkesten güçlü, yenilmez TKP" anlayışını, bu zararlı anlayışı yıktı. Parti içinde, üyelerin büyük bir bölümünün ne olduğunu tam da anlayamadıkları ve yönetime kadar uzanan ciddi sorunlar yaşandı.

– 1980'le birlikte hem dünya hem de ülkemiz Türkiye çok hızlı ve ciddi değişikliklere sahne olmaya başladı. Parti yönetimimiz bir yandan 12 Eylül darbesinin yaralarını sarmaya çalışırken bir yandan da dünyada ve Türkiye'de hızla değişen koşullara uygun yeni politikalar üretmek için ciddi çaba gösterdi. Geliştirilen politikalar tam uygulanamadan bunları daha da geliştirmek, hatta yer yer değiştirmek zorunluluğu çıktı. Ama bu yeni politikalar -örgütlerimiz tarafından hiçbir aşamada yeterince uygulamaya sokulamadığı için- üye yığınına kavratılamadı. Üyeler sürekli gelişen ama uygulayamadıkları yeni politikaları sürekli tartışmak durumunda kaldılar. Bu, kanımca, Ulusal Konferans tartışmalarımız için bile geçerlidir.

– Ardından SBKP'nin 27. Kongresi ve daha da önemlisi 1987 Ocak Plenumu geldi. "Yenilenme" ve "açıklık" bir yandan heyecan yaratırken bir yandan da kendi TKP'mize atfettiğimizden çok daha büyüğünü SBKP'ye ve SSCB'ye atfettiğimiz "herşeyi bilen, yanlış yapmaz, vb." niteliklerinin de temelsiz olduğunu gösterdi.

Bu tablo kuşkusuz daha da zenginleştirilerek çizilebilir. Ama bu kaba çizgiler bile insana bazı sorular sordurmaya yetiyor. Bütün bunlar parti üyelerinin bilinçlerinde ciddi altüst oluşlar yaratmadı mı? İdealizasyonla gerçek arasında bocalamadık mı? Bu bocalama hala sürmüyor mu? Yıkılan "eski"nin yerini "yeni" ne kadar çabuk alıyor? Yoksa ciddi boşluklar mı doğuyor? Mantığımız "yeni"yi sevinçle ve coşkuyla karşılarken yüreğimiz bu "yeni"ye karşı direnmiyor mu? Geçenlerde bir yoldaşla sohbetimizde şöyle diyordu: "Bilincim yere düşüp kırılan cam gibi parça parça oldu; parçaları toplayıp bir türlü birleştiremiyorum." Bu yoldaşımızın dile getirmeye çalıştığı gerçek neydi? Bütün bunlara bakarak, durgunluğun bir de psikolojik temeli olup olmadığı araştırılmaya değmez mi?

Soru: Son olarak Atılım'ın parti içinde açılan tartışmayla birlikte izlemeye başladığı yayın politikasının parti üyeleri üzerindeki etkilerinin ne olduğunu sormak istiyoruz.

Yanıt: Özel olarak araştırıp öğrenme fırsatım olmadı. Ama bu konuda sohbet edebildiğim yoldaşlar, artık Atılım'ı büyük bir heyecanla ve merakla beklediklerini ve bir çırpıda içer gibi okuduklarını söylüyorlar. Yöre Komitemiz de Atılım'ın tutumunu coşkuyla karşıladı ve destekliyor. Referandum ve açlık grevleri konusundaki uyarınız ise Yöre Komitemizi ciddi şekilde silkeledi. Gerçi bu konuda Atılım'ın soruna bir miktar tek yönlü yaklaştığını düşünüyoruz ama, bize kendi eksikliğimizi de çarpıcı biçimde gösterdiği için teşekkür ediyoruz. Benim Atılım redaksiyonuna bir önerim olacak. Sadece Yöre Komitesi sekreteriyle konuşmak yeterli değil. Muhabiriniz parti birimlerimizle konuşsun onların çalışmaları konusunda doğrudan kendilerinden bilgi alsın. Kendi gözlemlerini Atılım'da yayınlasın, Yöre Komitesi olarak eksikliklerimiz varsa ortaya çıksın. Bunun parti örgütümüzü daha da güçlendireceğine eminim.

FAALİYETİMİZ

H.Kutlu yoldaş, durgunluğu parti politikası ile parti çalışmasının atıllığı arasındaki çelişki olarak vurguladı. F.Almanya'da kendi birimimden yola çıkarak durgunluğun nedenlerine değinmek istiyorum. F.Almanya örgütünde de durgunluk bir olgu olarak saptandı. (Her ne kadar bölgemizde bazı yoldaşların iddiası "bizde durgunluk yoktur" olsa da.) Saptama bu, şimdi bunun nedenlerini ve aşma yollarını tartışıyoruz. Önce şu soruyu sormak istiyorum: F.Almanya'da yoldaşlar kendilerine sordu mu, **"Parti faaliyetimiz ne kadar politik faaliyettir?"** Benim yanıtım: **Bizim faaliyetimiz politik faaliyet değildir ve tam da durgunluğun temel nedeni budur.**

En yakın örnek olarak, üyesi olduğum A parti örgütünde 'parti içi tartışmayı nasıl yürüttüğümüzü' kısaca anlatarak vereceğim. PB'nun ilgili genelgesi 12 Ağustosda geldi, 18'inde toplandık. (Sekreter ve 2 üye) Üye yoldaş B, hazırladığı yazılı bir raporla "derneğin YK'dan başlayarak, adları, işleri, dernekte yaptıkları, 10. yıl kutlamalarında kimlerin ne kadar bilet sattığı, Eylül ayında hangi tiyatro grubunun geleceği ve benzeri konuları" parti içi tartışma diye getirdi. Her zaman yapıla gelen bu olduğundan şaşırtıcı olmadı. **Bizim gerçeğimiz buydu.**

Yoldaşlara kısaca özetlersem şunları tartışalım dedim: a) Parti içi tartışma gündemde. Benim için, derneğin Eylül ayının planını çıkarmak önem taşımıyor. Bu, benim de işim değil. b) Durgunluk bizim birimimizde daha da yakıcı. Mantığımız böyle kaldıkça bizde durgunluktan değil, çürümeden bahsedilebilir. c) 'Dernek, dernek' diyeceğimize, "Nasıl bir yığın örgütü?", "Yığın örgütünde komünistlerin çalışma tarzı?" bunları tartışalım. d) Şu anda dahi, dernekte iyi gitmeyeni düzeltmek için "bütün komünistleri derneğe yığmayı" öneriyoruz. Oysa ki şimdi, önümüzdeki dönemde "hiçbir YK üyesinin partili olmadığı bir yığın örgütüne nasıl varılır?" tartışmamız gerek.

e) Diğer sol güçler ve kişilerle diyalog hiç gündemimize gelmedi. Hiçbir komite toplantısında bu noktaya değinmememizin nedeni neydi? f) Sıradan yığın ilişkilerinin bizden ayrı düşüncelerine tahammül edemedik, onlara "kötü" dedik, bu kafayı nasıl değiştireceğiz? g) Bu kentteki sorumlu parti birimi olarak yaptıklarımız amaca yönelik mi? h) Politikanın yeni çizgileri, yeni görevler nelerdir, bunları günlük çalışmalarımıza nasıl uygulayacağız? Biz, yeni olanı tartışmadık, Ulusal Konferans sürecinde de yazılanları tekrarladık, yeniyi sloganlaştırdık. i) Komitemiz sorunları tekrarlamaktan başka ne yaptı. Anahtar olanı yakalama çabasına girdik mi? Biz girmedik de YK'si sorunlarımızı çözme konusunda görüş getirdi mi? i) Diğer yoldaşlarımızdan bugüne kadar bir soru geldi mi, gelmedi de herşey yolunda mı, biz onlara sorduk mu? k) Denetimi üzerimizde duyduk mu, alt birimlerdeki yoldaşları biz denetledik mi? l) Ihtiyaçlarımız, perspektifimiz zorluklarımız nedir?

Kendimden verdiğim örneğin hiç de istisna olmadığı (Federal Almanya'da) ortada. Bunun nedeni ne? Önce şu soruyu ele alalım. **Parti bu politika ile ne yapmak istiyor?** Bana göre yoldaşlar, parti işçi-sınıfını devrimci durumun olmadığı günümüz koşullarında devrime hazırlamanın, onun politik ordusunun yaratılmasının politikasını geliştiriyor. Reel durumun belirleyici eğilimlerini tesbit ederek bilimsel temellere dayadığı politikası ile ülkenin siyasi ve toplumsal yaşamında komünist partisinin ve işçi sınıfının etkinliğini arttırmaya çalışıyor. Toplumun diğer tüm katmanlarını, onların gelişme eğilimini ve çıkarlarını dikkate alarak, onları işçi sınıfının etrafında toparlamaya çalışıyor. Işçi sınıfının öncülüğü kazanabilmesinin yolunun bu olduğunun altını çizerek, uğraşıyor. Ülkemizde eskiden farklı olarak partimiz şimdi bütün somut olguların çeşitli ortaya çıkış biçimlerini önceden kesin çizgilerle belirleme hedefini koymuyor, gelişmelerin diyalektiğini, mantığını ortaya koyuyor. Yani var olanı değiştirmeyi çok uzaklara bırakmıyor, bugünden çıkış yolunu göstererek sosyalizme varmayı amaçlıyor.

Peki bu politika eskisinden çok farklı olarak bizlerin önünü nasıl açıyor, elimize hangi silahları veriyor?

– Politikamız işçi sınıfı ve tüm sınıf ve katmanları içine aldığı için partinin rolünü tırmanın temel aracı elimizdedir.

– Tüm bu sınıf ve katmanlara önerilerimiz, alternatiflerimizle gidebiliriz. Çevre hareketlerinden feminist hareketlere kadar her siyasi ve sosyal hareketlere götürebileceklerimiz elimizdedir ve bunlar geliştirilmeye açıktır.

– Tüm güçler gibi biz tek başımıza başarı sağlayamayız, bu nedenle bağlaşıkları sağlama, öncelikle de diğer sol güçlerle ortak davranma temeldir.

Kısaca bugün parti eskiden farklı anlayışla bize ve tüm şola yerleşmiş dogma, kalıp, katı politikaları yıkarak, yakın hedef demokrasi kavgasında söz ve karar sahibi olmak istiyor. Bu hedefler ülkemiz için olduğu gibi Batı Avrupa için de böyledir. Federal Almanya parti örgütünün de faaliyeti bu amaca bağlı olmalıdır. Göçmen işçi çalışmasından dayanışma hareketine kadar tüm parti faaliyetleri bu hat üzerinde yükselmeli, nitelik kazanmalıdır. İşte bana göre durgunluğu aşmanın yolu bu politik hattın kavranması, bu çizgide parti faaliyeti yürütmedir. Parti içi yaşamı canlandırmanın, partiyi sarsmanın başkaca da yolu yoktur.

Fatma Kurtuluş-FAC

RUHR İL KOMİTESİ'NİN 26.08.87 TARİHLİ TOPLANTISINDAN

Gündemin ikinci maddesini, PB'mizin "Parti çalışmalarının hızlandırılması için açılacak parti içi tartışma üzerine genelge"si üzerine çalışmalarımız oluşturmuştur. Adı geçen genelge tarihsizdir. Bizim komitemize 11. Ağustos 87 tarihinde ulaşmıştır. Genelgenin diğer örgütlerimize ulaşması ancak 19 Ağustosta tamamlanabilmiştir.

İK'mız kendi bölgesinde yürüttüğü çalışmalarda ve genel olarak bağlı örgütlerin çalışmalarında bir durgunluk saptayamakla birlikte, çalışmaların var olan potansiyele bakarak hem nicelik ve hem de nitelik bakımından olması gerekenin altında olduğu saptamasını yinelemektedir.

İK'mız bu saptamayı bundan iki yıl önce kadar yaparak bir dizi önlem gündeme getirmiş ve çalışmalar yapmıştır.

Barış ve dayanışma çalışmalarının, parti çalışmalarımızın omurgasını oluşturması parti içi yaşamda yoldaşça ilişkilerin gelişmesinin nesnel ortamını oluşturmaktadır.

Bu çalışma politik çalışma olarak ve kaçınılmazlıkla birlik ve beraberlik arayan, ayırıma, rekabete karşı, bölünmeciliğe karşı birleştirici bir politik çalışmayı zaman içinde yoldaşlarımızın kazanmasının somut ortamını yaratmıştır.

Yine barış ve dayanışmayı odak noktasına alan parti çalışmasında sektarizm, dogmatizm barınma olanağı kolaylıkla bulamamaktadır. Böyle bir çalışma günümüzde "Yeni düşünce ve davranışın" anlaşılmasının ve yaşama geçirilmesinin ortamını oluşturacaktır.

İK'mız tüm bunlara rağmen çalışmalarımızın var olan olanaklara bakarak yeterli olmadığı görüşündedir. Bunun nesnel, öznel yanları vardır. Daha hızlı gelişmenin önünde duran nesnel ve öznel engeller de vardır.

Çok önemli bir eksik şimdi önümüzde duran görevlere yönelik yeni örgütlenmeler geliştirememiş olmamızdır. Bu yoldaşlarımızın durumu aynı ölçüde ve yaklaşık zamanlar içinde algılayamamış olmalarından kaynaklanmıştır. Yine genelde kişisel girişimcilik yeterince teşvik edilememiştir.

Eksikliklere gelince bunlarşimdiye kadar üzerinde ençok durduğumuz konular olduğu halde değiştirilememiştir. Bu teori ile pratiği birbirine bağlayan, bağlamak durumda olan çalışmanın gerçekleştirilememiş olmasından kaynaklanmakta ve zaman zaman vahim sonuçlara götürmektedir. Bu noktada propaganda ve ajitasyon faaliyetlerimizin yetersizliğinden söz etmeliyiz.

Parti politikasının asgari düzeyde özümlenmesi gerçekleştirilmiştir ve ortak faaliyetimizin düşünsel temelini oluşturmaktadır. Dünyada, F.Almanya'da, bölgemizde ve ülkemizde olanlar hakkında asgari bilgilerimiz vardır ve somut çalışmalarımızı bunlara dayandırarak yapıyoruz. Birçok alanda yenilik denebilecek başarılı çalışmalar yapıyoruz, yapmaktayız. Buna rağmen çalışmalardan gerekli sonuç çıkmamaktadır. Komitemiz işte bizim için bu en önemli konuda, yaptığımız işlerin hazırlanması, yaşama geçirilmesi ve elde edilen sonuçların stratejimiz, taktiklerimiz açısından, felsefi açıdan, ahlaksal açıdan, örgütsel açıdan, eylemi yürütenlere etkisi bakımından vb. ortaya çıkan onlarca ve onlarca sonuçlarının değerlendirilememesinin en önemli eksiğimiz olduğunu saptıyor. Yine bize göre şimdi içinde bulunduğumuz dönemde bizim gelişmemizin önünde başlıca işte bu yapısal sorun durmaktadır.

Önemli bir eksiklik de şüphe yok ki partisel işleyiş olarak karşımıza çıkmaktadır. Partimizde demokratik-merkeziyetçilik kuralları işlememektedir. Oysa bu bizim için olmazsa olmaz bir kuraldır. Ancak böyle bir ortamda demokrasi geliştirilebilir, partisel yaşam iyileştirilebilir. Dolayısı ile komitemiz içinde bulunduğumuz dönemde parti içi demokrasinin geliştirilmesi çalışmaları yerine bu demokrasiyi gerçekleştirme yolunda adımlar atma çalışmaları denmesini önermektedir.

Bir dizi YK'mizin şimdi üzerinde ısrarla çalıştığı, bağı zayıflamış parti üyeleri sorununa ilişkin bir yoldaşın Atılım'a ilettiği mektuptan bazı parçalar aktarıyoruz.

"Parti çalışmalarının hızlandırılması için parti içi tartışma" açıldığını Eylül ayı başında öğrendim. Tartışmaya katılmanın parti üyesinin hakkı ve ertelenmez görevi olduğunu ısrarla yazan başyazıyı Atılım'da okudum. Önce sevindim çok. Sonra da kuşkulandım. Sözle iş arasındaki, şimdiye dek yakından tanık olduğum çelişkileri anımsayarak. Ama ben görevimi yine de yerine getirmeliyim diye düşündüm. Bu söz ve yazıların eskisi gibi havada dağılıp gitmesi olasılığı bulunsa bile.

Benim örgüt birimim yok. Parti yaşamı üzerine yapılacak tartışmalara belki bir katkısı olur diye, kendimle yaptığım bir soruşturmayı sizlere gönderiyorum. Bunu yaparken komünist hareketin başarıya ulaşmasından başka bir beklentim yoktur.

Soru: Yoldaş, parti yönetiminin yönergesinde konu olan "parti içi tartışma" ile ilgili neler düşünüyorsun?

Cevap: Çok sevindirici elbette. Genel olarak dünya komünist harketinde başlayan esintilerin, TKP'de de iki buçuk yıl gecikmeyle de olsa etkisini göstermesi kaçınılmazdır gerçi. Ama bugünkü TKP yöneticilerinin bazı özellikleri de daha fazla gecikmeyi önledi sanıyorum.

Soru: Hangi özellikleri?

Cevap: Parti tarihi üzerine bilgilerimiz çok sığdır. Bu noktayı unutmamak koşuluyla, bildiğim kadarıyla ilk kez TKP yönetiminde çoğunluk, yirmibeş yıldır Türkiye işçi sınıfının hareketi içinde doğmuş, onun savaşımlarında yetişmiş, tüm demokratik çıkışlarda ve barikatlarda yer almış bir kuşağın içinden gelmektedir. Yani toprakta yetişmişlerdir, saksıda değil! Kanımca masa başı komünistliğinden çok farklı olan bu nitelik, parti gemisinin yelkenlerini devrimci kuzey rüzgarlarına açıyor!

Dünya komünist hareketinde eski bir gelenek vardı: "Go slow!" taktiği. Yani, ağır yürü, bekle, kolaçan et, genel eğilim ve sonuçlar belirginleşmeden tavır koyma! Bu anlamda aşağı yukarı.

Sovyetler Birliği, yüzyılımıza ikinci devrimini sığdırma amacında! Ben buna "devrimde devrim" diyorum. Kısaca söylenirse, bu yenilenme (Perestroyka), Sovyet toplumunun nitelik bakımdan yeni ve yüksek bir gelişme aşamasına, yeni bir ivmeyle sıçramasının başlangıcıdır! Hegel'in spiralindeki gibi. Gelişen üretim güçlerine, geride kalan üretim ilişkilerinin yeni bir sıçrayışla uyumlaştırılması devrim değil de nedir?

Ama bu devrim hareketi henüz başlangıç aşamasındadır. Çok yüksek bir dağın tepesine tırmanmak gerekiyor. Oysa Sovyet komünistleri henüz dağın eteklerindedir. Tırmanma süreçlerinde kimi yollar dar ve tehlikeli, kimi yollar tıkalıdır. Kimi yükseklikler de onları dik ve sarp kayalar, şiddetli rüzgar ve fırtınalar beklemektedir. Yenilenme zor ama kaçınılmazdır. Dünya komünist hareketi bu zorluğu görüyor. Tırmanmayı beklemek ve görmek yanlıları hiç de az değil. Hele bir tepeye varsınlar düşünürüz diye düşünen de var. Bu tür tavırlar, bu devrim hareketinin yeterince desteklenmemesi böyle bir görüntüyü verdiği için de, tırmanışa olumsuz etkiler yapabilir. Onların uluslararası desteğe her zamankinden daha çok gereksinmeleri var. İşte böyle bir ortamda, TKP yönetimi bu devrimci hareketle dayanışma göstermekle kalmıyor, bu yenilenmenin politik örgütsel ve ideolojik yansımalarını kendine kılavuz edinmiş izlenimini veriyor. İzlenim diyorum, çünkü henüz uygulamada sözlerin işe dönüştüğüne tanık olamıyorum. Kendi günlük yaşamımda bu değişiklikleri göremiyorum.

Soru: Her partili bir parti örgütünde çalışmak zorunda değil mi?

Cevap: Ben yedi yıldır yalnızım. Örgütsel bağlarım yok.

Soru: Bunun nedenini biliyor musun?

Cevap: Hayır. Bana söylenen bir neden yok. Son yedi yılda dört kez yöre sorumlusu olduğunu söyleyen bir yoldaşla karşılaştım. Beni neden arayıp sormadığını sordum, "Bunun sorumlusu benim. Vakit bulamadım" şeklinde cevapladı. Sonraları, eski yıllarda birlikte çalıştığımız bir yoldaş, sanırım sorumluluk duygusuyla gönüllü olarak beni ziyaret etme görevini üstlendi ve vakit buldukça bana toplu olarak yayın ulaştırdı. Bana herhangi bir görev verme yetkisi olmadığını anlıyordum. Onun için de sıkıcı olan bu buluşmalar yılda bir iki keze kadar indi. Hatta bir yıl boyunca partiyle hiç ilişki kuramadığım oldu.

Soru: Kaç yıldır parti üyesisin?

Cevap: 13 yılı buluyor.

Soru: Hangi örgüt birimlerinde çalıştın?

Cevap: Temel örgüt biriminden başlayarak, semt, bölge, il, yöre örgütlerinde görev aldım, bir süre MK üyeliğinde bulundum.

Soru: Son yedi yıldır, uygunsuz bir deyimde olsa "askıya alınışının" sence nedeni nedir?

Cevap: O vakitler sorumlu olduğum alanlarda, o günkü parti yönetiminin kimilerine karşı eleştirel tutumum olsa gerekir. Bu eleştirilerim, örgüt içinde ve partizan disiplinle uyumlu oldu kanısındayım.

Soru: Neydi bu eleştirisel tutumunun özü?

Cevap: Önce, partimizde "parti hukukuna" yöneticilerce önem verilmezdi. Parti örgütlenme ilkeleri, parti yaşamı kuralları ve parti yönetim ilkeleri ciddiye alınmıyordu. Bu normlardan bahsedilmesi, o kişiye kuşku ile bakılması için yeterliydi. Eleştiriden, ilkeleri anımsatmaktan korkuluyor gibi gelmişti bana.

Partide çalışmalar büyük şefin etrafında oluşmuş küçük şeflerle, bireysel olarak yürütülüyordu. En azından benim çalışma alanlarımda bu böyleydi.

Açık söylüyorum. Benim kısa sürede, sıçramalarla üst örgütlere gelişim de aslında böyle bir işleyişin sonucuydu. Benim Marksizme bağlılığım, kimilerince şeflere bağlılığım olarak anlaşıldığından, belki de hiç haketmediğim görevlere atandım. Bu beni rahatsız ediyordu. Partinin politik, örgütsel ve ideolojik alanlardaki durumunu yaşam her gün gösterdiği halde bu gerçekler görmezlikten gelinirdi.

Teoriye bağlılıkla kişilere bağlılık çelişmeye başlayınca, bir gecede verilen görevler yine bir gecede alınıyordu. Profesyonel kadrolar "işçi-işveren" bakışıyla yönetiliyordu. Bunun da çok acı sonuçları oldu.

Beşinci Kongre bildirgeleri beni çok umutlandırmıştı. Ama, o doğru olduğuna inandığım kararların etkisini yaşamımda hissedemedim.

Soru: Yoldaş, parti yeni bir olanak veriyor. Şimdi önerilerini iletebilirsin. Hem de hiçbir aracı kullanmadan.

Cevap: Herşeyden önce "parti hukuku" diye adlandırdığım, parti yönetim ilkeleri, örgütlenme ilkeleri, parti yaşamı kuralları yaşama geçirilmelidir. Gizlilik buna engel değildir. Kadro yetiştirilmesi ve örgütlenmesinde, bilimsel teoriye bağlılık, bilgi, deney, yetenek, her işe en uygunu, ölçü alınmalıdır. Yaratıcı ve üretici üyelerin önü tıkanmamalıdır.

Parti birbirine uyumlu vidalarıyla olduğu yerde dönüp duran bir makina değildir. Komünist partisi, tezi, antitezi ve senteziyle, canlı nitelikler taşıyan, sürekli hareket ve değişimler içinde olan bir organizmadır. İşte bize gerekli olan Marksçı ve Leninci parti böyledir.

Böyle partilerin öncülüğündeki sosyalist toplumlar, böyle partilerin öncülüğünde savaşan kapitalist ülkelerin yeni işçi sınıfı ve onların sürekli yenilenen ideolojik ve politik silahları, devrim günlerini birdenbire çok çok yakınlara çekebilecektir."

14.09.1987

Partimizin görüşlerini herkese duyurmak

6 Eylül pazar günü yaptığımız toplantıda birim sekreteri yoldaş, TKP Federal Almanya Yöre Komitesi'nin referandumun ilk sonuçlarını açıklayan bildirisinin bu gece çıkacağını belirtti. 7 Eylül pazartesi akşamı "Özal hükümeti referandumda yenilgiye uğramıştır" başlıklı, kentimize ulaşan 3 bin bildiri dağıtım için gelen yoldaşlar ve sempatizanlarımızın önünde masanın üstünde duruyor. Türkiyelilere referandum ile ilgili gerçeğe uygun ilk haberi biz vereceğimiz için hem sevinçliyiz hem de gururlu.

Bildiri dağıtımına çıkacağımız yerler önceden biliniyor, gruplar oluşturuldu. Bu geceki çalışma alanımız Krupp, Mannesmann, Thyssen çelik tekellerinin önü ve vardiya bittikten sonra da önceden saptadığımız mahalleler. Üç grup görev yerlerine dağıldı. Bizim grup bildiri veremediği tek bir insan ve gözden kaçmış olabilecek tek bir hane için bile üzülerek o akşamki görevini yerine getirdi. Şimdiye kadar hiç olmadığı bir şekilde, tüm mahalle didik didik tarandı.

8 Eylül akşamı yarım kalan görevimizi tamamlamak için yeniden buluşuyoruz. Hepimiz çalıştığımız için acele dağıtılması gereken bir bildiriyi gündüz dağıtma olanağımız sınırlı. Bizim grup bu akşam bir getto bölgesinde. Saat gecenin 22'si ama sokakta işten, kahveden gelen ve sohbet eden insanlar var. Karşılaştığımız insanlara, "buyurun amca, buyurun gençler, Türkiye Komünist Partisi Federal Almanya Yöre Komitesi'nin referandumun ilk sonuçlarıyla ilgili açıklaması" diye bildiriyi verip, kısa sohbetler ediyoruz. Bildirimizi teşekkür ederek alanlar oluyor. Hiç bir tepkiyle karşılaşmıyoruz. Bize düşen bildiri o akşam bitiyor.

Haydar Kutlu yoldaşın belirttiği gibi, Komünist Partisi hiç bir zaman kadro partisi olamaz, olmamalıdır. Öyleyse en küçük olanağımızı bile cimrice kullanarak partimizin toplum içindeki etkisini ve rolünü arttırmalıyız.

TKP'nin, Türkiye'nin bugünü ve geleceği ile ilgili ne dediğini duymayan kalmamalı, deyim yerindeyse sağır sultan bile duymalıdır. İşçiler, öğrenciler, aydınlar, esnaflar, köylüler, işbirlikçi oligarşi dışında kalan tüm toplumsal sınıf ve katmanlar partimizin bizzat kendilerinin kurtuluşu için ne dediğini artık duyup, öğrenmelidirler. Bu onların hakkıdır. Tüm bu çevreler bizim kendileriyle ilgili görüşümüzü net olarak bilemedikleri sürece bize yaklaşmakta endişeli davranacaklardır. Barış ve Ulusal Demokrasi Alternatif Programı'nın yaşama geçmesi başka türlü olanaksızdır.

A.Erdem/FAC

'PARTİ İÇİ TARTIŞMANIN ÖĞRETTİKLERİ'NİN ÖĞRETEMEDİĞİ

İyi planlanmış, acele kotarılmış bir eylem, ya hedeflenen amaca ulaşmaz, ya da amacı aşarak denetimden çıkar, zararlı da olabilir bazen. Bir yazı da bir eylem gibidir aynen. Kaleme egemen olamadınız mı, yazı istemediğiniz bir etki yaratabilir. O nedenle kaleme alacağınız yazıyı -hele bir yönetim, bir kurum adına ele alıyorsanız- çok iyi planlamalısınız. Söyleyeceğinizi çok açık ve net biçimde yazmak zorundasınız. Aksi halde yayınlandı mı yapacağı tahribatı önlemek olağanüstü zordur. Artık onu yazarı da geri çekemez.

Bana göre 15 Eylül 1987 tarihli Atılım'da böyle bir yazı çıktı: "Parti içi tartışmanın öğrettikleri". İmza: Doğan Dinç. Bu yazının -yazarın iyi niyetine rağmen- neden olumsuzluk içerdiğine geçmeden, gerilere giderek, Atılım'ı birazcık değerlendirmeme izin verin.

Atılım'ı ilk sayısından itibaren çok ilgiyle, tek satırını kaçırmadan okumaya başladım. Bir süre sonra Atılım kendini tekrarlayıp hatta aynı yazı içinde bile çelişkiler sergilemeye başlayınca ilgim azaldı. Eleştirmek oldukça zordu. "Ne yapmalı?" diye düşündüm. En iyisi haberle beslemek. İlişkide olduğum yoldaşları da teşvik ederek -hatta zorlayarak- bölgeden, işyerlerinden haberleri yoğunlaştırmaya başladık. Hay allah, biri bile yayınlanmıyordu. -Ama radyoda kullanılıyordu-.

12 Eylül'de cunta gelip hapishaneleri doldurunca, partimizin açtığı "Tutuklu aileleri ile dayanışma kampanyası"na yoğun katılarak 15 bin DM gibi bölgeye göre oldukça büyük sayılacak bir dayanışmayı gerçekleştirdik ve haberini yine gönderdik. Atılım bunu 1. sayfadan genişçe vererek, okuyucularına "örnek bir çalışma" diye tanıttı. Hepimize büyük bir coşku verdi bu. Çalışmalarımıza ivme kazandırdı. O ay Atılım satışını 83'e, dağıtımını -postayla- 300'e çıkardık. Okunsun veya okunmasın, ille de Atılım'ı işçiler bir görsünler, partinin eline bir dokunuversinler düşüncesindeydik. Ve yalnış da değildi.

Ancak faşist cuntanın karabasan gibi çullanması, o ilk yıllarda eksik ve yanlış değerlendirmelerimiz, sekter yaklaşımlarımız ve daha bir yığın sayabileceğimiz nedenlerden Atılım'a da, bize de ilgi giderek azaldı. Nihayet 5. Kongre öncesinde başlayan yeni yaklaşımımızın, gazetede de izlerinin görülmesi yavaş yavaş Atılım'a dikkatleri yeniden çekmeye başladı. Zaman geçtikçe yükseldi, gelişti ve üç-beş sayıdır Atılım'ın yolunu gözler olduk.

Hele 1 ve 15 Eylül tarihli gazeteleri alır almaz aceleyle bitirdim. 15 Eylül tarihli Atılım'ı saat 23.00'de açtım. "Bir saat okuyup uyuyayım" diye düşündüm. Inanın kapattığımda saat 03.00'dü ve gözlerim acıyordu. Bir sevda romanı gibi aşkla okuyup bitirmiştim. Parti dışından birinin ilgisini bu kadar çekmeyebilirdi ama önce bizim ilgimizi böylesine çekmesi çok önemliydi. Artık partiyi tüm çıplaklığı ile görüyordum. Hayret, o muazzam sorunların karşısında moralim bozulmamış, kendime güvenim artmış, sanki beynime karıncalar üşüşmüştü: Partimizin gelişmesi, yeni bir atılıma geçmesi için daha ne yapabilirdik?.. Yoldaşların her yerde ayağa kalkmış "Sözünü söylüyordu". Bir iki yazının dışında herkes korkusuzdu, kendinden emindi, güvenliydi. Yapılması gerekenler konusunda çok netleşmiş şeyler yoktu ama, cesaretle sorunları dile getiriyor, kendilerini, yöneticilerini kıyasıya eleştiriyorlardı. Bu durum beni bir kez daha vijdanımla başbaşa getirdi. Yaptıklarımı, yapamadıklarımı tek tek gözden geçirmeme neden oldu. Mutlaka daha girişkenlik, daha planlı, daha kaliteli iş yapmak gerekiyordu. Atılım'a yönelen bu ilgiyi canlı tutmak, artırmak gerekiyordu. Bu da hayatın kendisini yansıtmakla, doğru yorumlamakla olacaktı.

Gereksiz bir yazı

Tam bu noktada -ilginin yükseldiği- bu noktada Doğan Dinç yoldaşın yazısına girebiliriz. Yazı, gereksiz, zamansız, acele kaleme alınmış, yazarın da istemediği bir sonuca vararak, tartışmaların önünü kesen bir rol oynamış.

İlk paragraflarında oldukça iyi girilmiş yazıya. Yoldaşımızın bindiği rahvan at onu yumuşak ve rahat bir yola sokmuşken birdenbire ürküntü ile öne fırlamış ve zaptolunmaz bir biçimde başını alıp gitmiş. Bakın nasıl:

"...

İkincisi, parti düşmanları demokrasiden sonsuza dek yararlanamazlar. Ne zamana kadar yararlanacaklar peki? Parti üyeleri parti içi demokrasinin kendilerine sunduğu olanakları değerlendirmeye başladığı ana kadar. Sonra kara koyun ak koyun, doğru görüş eğri görüş, art niyetli kalemşör ile temiz partili militan birbirinden ayrılıverecektir. Ama parti üyeleri susmaya devam ederse kuşkusuz parti içi demokrasinin bayrağını sınıf savaşından uzaklara düşmüş, kimi kişisel dertleri ve hevesleri ile yanıp tutuşanların eline geçmesi tehlikesi vardır...

... Demek ki birinci çare parti üyelerinin konuşmaya başlaması..."

Yanlış mı anladım diye yazıyı üç kere daha okudum. Sonra dönüp tartışmaların yansıdığı sayfaları saydım: Onbir. Atılım'a ulaşan mektup ve tutanakların listesini hesapladım: Ellibir. Yüzün üzerinde yoldaşın katıldığı toplantıda söz alanların sayısını anımsadım: Otuzüç.

Bunların hepsi konuşan yoldaşların ürünleriydi. Canlı bir şeydi, istediğimiz buydu. Hatta daha da ilerisiydi. Daha somut tartışmak gerekiyordu. Peki tam da bu noktada yoldaşımız neden böyle bir yazı yazmıştı?.. Belki başka yerlerinde daha da netleşiyor diyerek yazıyı bir daha okudum. Ne yazık ki, tartışma sayfalarının da en sonuna konulduğu için, sanki konuşanlara bir yanıtmış gibi, çok yanlış bir hedefe vurmuş olduğunu gördüm.

Peki "parti düşmanı" yok mu? Yine yoldaşımızın kendi yazısının sonuna doğru değindiği gibi "Bir iki kaşarlaşmış parti düşmanı" elbette vardır. Olacaktır da. Peki bu "bir iki kişi" için tüm konuşanları şaibe altında bırakacak biçimde aceleyle böyle bir yazı döşemenin ne anlamı vardı?.. Kaldı ki, akıllı "düşman" susarak parti içinde daha uzun vadeli kalmayı denemez mi?.. O da olur, bu da olur. Ama bunların hiç birisi partimizi yıkacak güce sahip değil, olamaz. Kendimize sonuna dek güvenelim yoldaşlar. Tartışmanın önünü kilitleyecek davranışlardan kaçınalım. Şimdi partimize hamle yaptıracak cesaret gerek. Yoldaşımızın da değindiği gibi "En çok da eski günlerin eleştiriden azade yöneticisine cesaret gerek." Konuşacağız!.. Ama işi gücü bir tarafa bırakıp, konuşmak olsun diye konuşmak değil. Partimizi, iktidara aday hale getirmek için **iş, iş, yine iş** yapıp konuşacağız. Vuruşa vuruşa konuşacağız... Başka türlü ne demokrasi gelişir ne de partimiz ülkemizin güvencesi olur.

Ali İncesu-FAC

ELEŞTİRİ-ÖZELEŞTİRİ BİZİ YUMRUK GİBİ TUTACAK, İLERİYE ATILACAĞIZ

Kısa süre önce izinden döndüm. Atılım'ın 1 ve 15 Eylül sayıları ile kucaklaştım. Sayfaları şöyle bir karıştırdığımda, sanki gelişmelerin gerisinde kaldığımın hissine kapıldım. Gerçi izin boyu TKP'nin ve Bizim Radyo'nun yayınlarını zaman zaman cızırtılı dinlesem de, dinlediğim radyolardan gelişmeleri az çok öğrenmiştim. Ancak Parti İçi Demokrasi konusunda yazılanlar, tartışmalar beni birden telaşlandırdı, sevince boğdu, tasalandırdı...

Bu nedir? Bu hızlı değişim bizi nereye yönlendirmektedir? Bu gelişme, bizi istenmedik bir yere götürür mü? Aklın gücü, parti bilinci daha üst düzeyde ve güçlü bir örgütlenmeye hizmet edebilecek mi? Bu ve benzeri soruları sormak da doğaldır. Çünkü maddenin hareket tarzı her zaman öznel etkinin ya da istemin yönünde olmayabilir, istenmeyen bir yapılanmaya dönüşebilir.

İşte gözümüzün önünde bir nitelik değişimi süreci yaşanıyor. Bu belki de TKP'nin kendi özel zaman ve mekan kavramında ilk kez yaşanıyor. Acaba sağduyu, canlıduyu, gerçekleri parti beynine ne derece eksiksiz ve nesnel yansıtabilecek? Acaba parti üyeleri, bu yansıtma işlemini ne derece realist ve nesnel, somut yapacak? Eleştiri-özeleştiri içeriğinin olması gerekli düzeyinde kullanılabilecek mi?

Tam da burada TKP-Merkez Komitesi'nin son derece önemli sorumluluğu vardır. İkinci derecedeki sorumlular ise, teorik düzeyi yüksek, deneyimli yoldaşlardır. Atılım da tüm bu sorumlulukların ve iletişimin transport yükünü üstlenmiş durumdadır.

Herşeye rağmen gelişmeler sevindiricidir. O partililik disiplini var ya, o partili olma duygusu var ya, hani o birlik arzusu var ya, işte bunlar, ne kadar yanlış anlayıştan kaynaklanabilecek eleştiri-özeleştiri, bizi yine de bir yumruk gibi tutacak, ileriye atılacağız.

Ben gelecek yazılarımda bazı kavramlardan ne anladığımı yazacağım. Tüm yoldaşlar da bunu yapmalıdır. Eksiklerimizi de böylece tanımış ve kapatma olanağı bulmuş olacağız. Bu sıçramada ustalığımızı gösterelim yoldaşlar!

Mektubumun sonunda tüm yoldaşları neşe dolu kucaklar, geleceğin daha güçlü TBKP'sinde buluşmak üzere, başarılar dilerim.

Ürün Doğdu-FAC

Bir basın-yayın kollektifi tartışmasında Çetin Eser yoldaşın konuşması

PARTİ ÜYELERİ CANLI BİR TARTIŞMA YÜRÜTEREK MK'MİZİN PARTİ İÇİ DEMOKRASİYİ GENİŞLETME DOĞRULTUSUNA DESTEK VERMİŞLERDİR

Batı Avrupa parti örgütlerinin parti yaşamı ve parti çalışmaları üzerine yürüttükleri tartışmaları genel olarak sona erdi. Şimdi onlar, tartışmaların ortaya koyduğu ideolojik, politik ve örgütsel sorunlardan yola çıkarak tartışmaların sonuçlarını özümsüyor ve önlerine partinin yeni politik stratejisine uygun bir parti çalışması yürütmenin yeni görevlerini koyuyorlar.

Öncelikle şu noktaya dikkat çekmek gerekiyor. Parti içi tartışmayı başlatma insiyatifi Merkez Komitemizden gelmiştir. Tartışma kararı Politik Büromuzun genişletilmiş toplantısına katılan tüm Yöre Komitesi Sekreterleri ve yönetici kadrolarının kollektif tartışmasıyla yürürlüğe konmuştur. Tartışma pratiği, her düzeydeki yönetici organların aldığı bu kararı tamamen doğruluyor. Durgunluğu aşma ve parti içi demokrasiyi genişletme amacıyla başlatılan tartışma yukarıdan aşağıya doğru inmiştir. Tartışma boyunca yoldaşların sorunları açıkça ortaya koyması, MK ve öteki yöneticilerle tabanın iradesini birleştirmiştir. Bu noktanın altını şu nedenle çizmemiz gerekiyor: Parti içi tartışma kendiliğinden ortaya çıkmadı, MK ve diğer yönetici organlar basınç altında harekete geçmediler. Ortada olan, partinin ihtiyaç duyduğu böyle bir tartışmayı tam zamanında örgütlemektir. Parti örgütleri MK ve YK çağrılarına uyarak canlı bir tartışma yürütmekle parti MK'nin parti içi demokrasiyi genişletme doğrultusuna destek vermiştir.

Yayın alanında çalışan biz komünistler de, Atılım'daki tartışma mektupları ve tutanaklardan, katıldığımız örgüt tartışmalarından ve kendi parti kollektifimizin önceki 4 tartışma toplantısından yararlanarak, parti yaşamına ve yayın faaliyetlerimize ilişkin yeni sonuçlar çıkarabilir ve partinin yenilenmesinde bize düşen görevlere hazırlanabiliriz.

Partimizin yeni politik hattı dünyada ve ülkemizdeki yeni gelişmeleri dikkate alan, işçi sınıfının ve genel olarak solun toplumsal-politik yaşamdaki rolünü artırmayı hedefleyen yeni yaklaşımları içeriyor. Bu ise, partinin ideolojik ve örgütsel çalışmalarında yeni türde görevler demektir. Tartışmalarda tekrar ortaya çıktı ki, biz, parti yaşamı ve parti çalışmasının tüm alanlarında eski anlayışla çalışmaktayız. Ve bu tarz bir çalışma ile yeni politik görevleri omuzlamamız olanaklı değildir. Ayrıca, buna parti içinde zamanında çözülemeyerek birikmiş bir yığın sorun eklenmiştir, işe önce bu sorunları çözerek başlamak gerekmektedir.

Yine kollektifimizin tartışmaları gösterdi ki, eğer parti içi demokrasinin işlemesinin koşulları yaratılırsa, parti üyeleri durgunluğu aşmanın önündeki engelleri doğru koyabilmekte, parti faaliyetinin yoğunlaşmasına ilişkin yeni perspektifler tartışılabilmektedir. Parti yaşamında eleştiri, özeleştiri ve açıklığın insanları birleştirici, harekete geçirici gücüne şimdi her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. Artık parti içi demokrasinin güvencesi sözünü söylemek için ayağa kalkan parti üyesidir. Eğer açıklık, eleştiri ve özeleştiri parti yaşamında sağlam güvencelere bağlanabilir, kalıcılaşabilirse, biz yeni program taslağını en olgun koşullarda tartışabilecek ve yeni politikamıza uygun yeni anlayışla yayın faaliyetlerini yürütebileceğiz.

Tartışmalarımızın gösterdiği

Tartışmalarımızın bu tepe toplantısında tartışmalarımızın sonucunu da değerlendirebilecek verilere sahibiz. Şu görüldü ki, alanımızda parti çalışmasında durgunluğun aşılmasının önündeki engeller ağırlıkta parti yaşamına ilişkindir. Parti biriminin gerekli inisiyatif ve yetkiyle donatılmamış olması, politik yöneticilikteki eksiklikler ve ciddi hatalar, denetim dışı kalmış bir parti faaliyeti, belli bir plana dayanmayan hatta dayanıksız bir kadro politikası ve propaganda alanında çalışma yürüten birimdeki komünistlerin herhangi bir ideolojik eğitimin içinde yer almaması, partinin gelişen politikasına uygun nitelikli bir parti faaliyeti yürütememenin nedenleri, diğer bir deyişle birimimizde durgunluğu aşmanın önündeki engellerin ifadesidir. Varolan duruma, parti örgüt faaliyetindeki durgunluğun yayın alanına etkisini de katmak, partinin ideolojik faaliyeti ile örgütlenme faaliyeti arasındaki kopukluğun parti basınına ilişkin sonuçlarını da eklemek gerekir. Diğer yandan, kollektifte yeralan her komünist bu olgudaki kendi yerini ve payını gözden geçirmekle yükümlüdür.

Kollektifin çeşitli alanlarda yürüttüğü faaliyetin yenilenmesi, bu durumda parti faaliyetini iyileştirici bir örgüt yapısının oluşturulmasıyla olanaklıdır. Yine, parti yaşamındaki sorunları çözmeden, yayın faaliyetine ilişkin yeni perspektifleri tartışmak, yeni görevler koymak doğal olarak havada kalacaktır. Politik yöneticilik faaliyetinde yenilenme gereği ise yakıcıdır.

Yayın faaliyetinde yenilenme

Kollektifin ana çalışma alanını gazete oluşturuyor. Burada tartışmamız gereken, yenilenmede parti basınının rolüdür. Ancak, tartışmalarda yenilenmede parti basınının bir parçası olarak gazeteye düşen görevlere ilişkin henüz önemli bir değerlendirme yapabilmiş durumda değiliz. Eğer partimizin artan politik etkisine uygun bir ideolojik örgütsel faaliyeti sözkonusu değildir diyorsak, "partinin ideolojik ve örgütsel faaliyetinin kesişme noktası ve bir ideolojik faaliyet alanı olarak gazete üzerine düşeni nasıl yapacak?" diye de sormalıyız. Sanırım bu soruya verilecek en doğru yanıt: "Gazetenin kendisi yeni politikanın, yeni düşüncenin, yeni kültürün bayrağı olabilmeli" yanıtıdır. Açık ki, bunun için de gazetenin temellendiği parti yaşamının yenilenmesi, tek tek kadroların yeni anlayışla donanması gerekiyor. Herhalde atılacak ilk adım bu olmalıdır.

Gazetenin bugünkü gerçekliğini de ele almak gerekiyor. Şimdi kimse çıkıp da "Gazete iyidir, üzerine düşeni yapıyor" diyemiyor. Burada ölçüt ne olacak? Herhalde kaba bir benzetmeyle, "Gazete B.Avrupa parti örgütlerinin aynasıdır" desek yanlış söylemiş olmayacağız. Batı Avrupa parti çalışmalarının kimi zaman önüne, kimi zaman gerisine, hatta kimi zaman dışına düşse de gazetenin gerçekliği budur.

Ne yazık ki, örgüt tartışmalarında diğer parti yayınlarına olduğu gibi gazeteye sağlıklı eleştiriler geldiğini söyleyemiyoruz. Örgüt tartışmalarında kimi yoldaşlar, "Gazete yığınların gözü, kulağı, hatta burnu olamıyor" dediler -ki bunlar yığın çalışmalarında sorunları olan örgütlerdendi. Kimisi ise "çizgi gazetesi" değerlendirmesi yaparak bir çok soruyu yanıtsız bıraktı. Gazete dahil parti yayınlarını adeta "kanun" zoruyla satıyoruz diyen yoldaşlar ise, bunun dışında ne işle uğraştıklarını parti örgütlerine açıklamak durumundadırlar. Diğer yandan, B. Avrupa'da böylesi legal bir yayının gerekli olduğu görüşünde ise fikir birliği sağlanmış görülüyor. Tartışmalarını tamamlayan parti örgütleri şimdi tartışmaların sonuçlarını değerlendiriyor. Bu sonuçlardan gazeteye ilişkin sağlıklı değerlendirmeler de beklenmelidir. Kollektifimiz kısa zamanda bu görüşlerle beslenecektir. Kuşkusuz bu, kollektifimizin kendi bağımsız görüşünü oluşturmasını dışlamıyor.

Gazetenin parti örgütlerinden görece bağımsız bir faaliyet alanı sözkonusu. O, partinin işbirliği ve diyalog politikasını Batı Avrupa'nın legal koşullarında savunuyor, göçmen işçi, genç ve aydınların somut sorunlarıyla bağlı olarak partinin politik görüşlerini legal dilde propaganda ediyor. Bunun dışında bir yayın politikası düşünmek herhalde yanlış olurdu. Gazetenin bu yayın politikasını, aynı politik amaçlar için günlük pratik faaliyet gösteren B.Avrupa parti örgütleriyle uyumlu, koordineli yürütmesi gerekmiyor mu? Şimdi sözkonusu olan bu eksikliktir. Eğer parti örgütlerinin politik görevlerle bağlı planlı politik kampanyaları yoksa, gazete yığınlar içinde çalışmanın sorunlarından, bağlaşıklarla ilişkilerin düzeyinden bihaberse yayınlar havada kalacaktır. Bu durumda gazetenin yazı kurulu içe dönecek, yayının kalitesi düşecektir. Bugünkü durum budur.

Oysaki, yığın çalışması ve parti ajitasyonunun gelişebilmesi örgüt faaliyeti ile yayın faaliyetinin içiçe geçmesini gerektiriyor. Yeni düşünceyi, yeni politik kültürü kısacası yeni politik görüşlerimizi biz yayın faaliyeti ile örgüt faaliyeti arasındaki bağı güçlendirerek yığınlara götürebileceğiz. Burada gazetenin yeniyi savunan, öncü fikirleri propaganda eden bağımsız yenilikçi karakterine özel dikkat çekmek gerekiyor.

Deneyimimizden çıkarak

Artık insanlara eski tarzda gidemeyiz, eski görüşleri götüremeyiz, eski anlayışla çalışamayız. Gazete göçmen işçi sorunlarının ele alındığı ve her düzeyde tartışıldığı, barış ve demokrasi yanlısı her gücün görüşünü söyleyebileceği bir kürsü olabildiği ölçüde yeni görüşlerimizi yığınlara ve bağlaşıklarımıza götürebilecek, yenilenmede üzerine düşen görevi yapabilecektir. Değilse, yığınlardaki yeni düşünceleri öğrenmenin yollarını da değerlendiremeyeceğiz demektir. Şimdi tüm çabalar buna yönelmelidir.

Biz komünistler sürekli ileriye bakıyoruz. Tartışmalarda parti yaşamımız ve yayın faaliyetimiz üzerine yaptığımız değerlendirmeler, olumlu ve olumsuz tüm deneylerimiz, gelecek için önemli dersler çıkarmamızı sağlamalıdır. Önümüzde duran, kolayca ke-

Arkası 10. sayfada

NÜKLEER SİLAHSIZLANMAYLA YENİ...

Başı 3. sayfada

Pentagon ve Brüksel'deki NATO karargahında yüksek sesle düşünülenler arasında nükleer başlık taşıyabilen **B 52** bombardıman uçaklarıyla **F 111** savaş uçaklarının da Türkiye'de konumlandırılması bulunuyor.

II. Dünya Savaşı'ndan bu yana ABD ve Sovyetler Birliği, NATO ve Varşova Paktı arasındaki gerginlik uluslararası ilişkilerde belirleyici oldu. Türkiye'nin dış politikası bu gerginlikten yararlanma anlayışına dayandırıldı. Orta menzilli füzelerle ilgili anlaşma gerçekten yeni bir dönemin, karşılıklı tehdit yerine karşılıklı güvenlik için işbirliği döneminin habercisi ise, Türk dış politikasının da köklü bir biçimde gözden geçirilmesi gündeme geliyor. 20. yüzyıldan 21. yüzyıla geçerken Türkiye gerginliklerden yarar sağlamaya çalışan bir ülke değil, bölgede ve dünyada barışın, karşılıklı işbirliğinin ve silahsızlanmanın öncülüğünü yapan bir ülke olmalıdır. Eğer bu başarılamazsa memleketimizin uluslararası alanda giderek yalnızlaşması kaçınılmazdır.

23 NATO ve Varşova Antlaşması üyesi devletin katılımıyla Viyana'da görüşmelerine başlanacak olan konvansiyonel silahlardaki indirimle ilgili olarak Dışişleri Bakanlığı, Sovyet üstünlüğü tezine sarılarak, Sovyetler'in Kafkasya'daki askeri gücünden tedirgin olduğunu dile getiriyor. Ankara, Atlantik'ten Urallar'a kadar tüm Avrupa'yı kapsayan silahsızlanma görüşmelerine, Kafkasya'nın da dahil edilmesini istiyor. Bir "Sovyet tehdidinin" aslı olmasa da, komşusu Türkiye'nin kendisini güvenlik içinde hissetmesi için Sovyetler Birliği mümkün olan her türlü önlemi almaya hazır olduğunu defalarca açıkladı.

Sovyet lideri **Mihail Gorbaçov,** Pravda gazetesindeki yazısında **"potansiyel olarak karşıt diyebileceğimiz ülkeler arasında nükleer ve diğer saldırı silahlarının denetim altında sınırdan çekilmesi, ardından da sınır boyunca seyrekleştirilmiş silahlanma kuşakları ve demilitarize edilmiş kuşakların yaratılmasını"** önermiş ve **"askersel blokların dağıtılmasına yabancı ülkelerdeki üslerin kaldırılmasına ve yurtdışında bulunan tüm askersel birliklerin geri çekilmesine yönelik bir politika izlenmesini"** istedi.

Türk basınında Gorbaçov'un bu girişimi Türkiye-Sovyetler Birliği sınırında asker ve silahlardan arındırılmış bir koridor yaratılması şeklinde yorumlandı. Eğer Kafkasya'daki Sovyet tümenleri silahsızlanma görüşmelerini yokuşa sürmek, ya da ABD'den daha fazla silah koparmak için bir bahane değilse, Gorbaçov'un karşılıklı güvenliği arttırmaya yönelik bu önerisi derhal ciddi biçimde ele alınmalıdır.

Hiçbir ülkenin tek başına barış içinde yaşayamayacağı, güvenliğe sahip olamayacağı mutlak bir olgudur. Kafkasya'daki Sovyet askersel varlığını tartışma konusu yapan Türkiye hükümeti, komşumuzun da Türkiye'deki ABD üslerinden, çevik kuvvetlerden, Savunma ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması'ndan, Ev Sahibi Ülke Destek Anlaşması'ndan huzursuz olduğu bilinciyle hareket etmek zorundadır.

GÜVENLİ BİR DÜNYANIN

Başı 5. sayfada

olacaklardır. Buna yönelik ilk adım potansiyel olarak karşıt diyebileceğimiz ülkeler arasında nükleer ve diğer saldırı silahlarının denetim altında sınırdan çekilmesi, ardından da sınır boyunca seyrekleştirilmiş silahlanma kuşakları ve demilitarize edilmiş bölgeler yaratılmasıdır. Genel olarak ise askersel blokların dağıtılmasına, yabancı ülkelerdeki üslerin kaldırılmasına ve yurtdışında bulunan tüm askersel birliklerin geri çekilmesine yönelik bir politika izlenmesidir.

Nükleer çatışmanın çıkmasını önleyebilecek bir mekanizmanın nasıl olabileceği sorusu daha karmaşıktır. Bununla ben kapsamlı güvenlik fikrinin en hassas noktasına geliyorum. Bu konuda gözden geçirilecek, yeniden düşünülecek ve geliştirilecek pek çok şey vardır. En azından uluslar topluluğunun nükleer silahları kullanmama ve yoketme yolundaki kapsamlı anlaşmaya uyulmaması veya bu anlaşmayı bozma yolunda çabalar harcanması durumunda kullanabilinecek ortak önlemler hazırlaması gerekmektedir. Nükleer korsanlık yapılmasının önlenmesine yönelik olarak da kolektif önlemlerin önceden tartışılıp hazırlanması olanaklı ve zorunludur.

Böyle bir sistem ne denli etkin olursa, nükleer olmayan bir saldırganlığın önlenmesi ve yokedilmesi yolunda da o denli geçerli olabilecek garantiler yaratılacaktır.

Biz, önerdiğimiz sistemin güvenli bir düzeyde tutulması için temel evrensel güvenlik organı olan BMÖ'nün kullanabileceği önlemlerin belirlenmesini öngörüyoruz.

İLK HÜKÜMET

Başı 2. sayfada

te başlamıştı. Sekiz kere tutuklanmış, yedi yıl hapis ve sürgünde geçirmişti.

İçişleri Halk Komiseri A.İ. Rikov:
Devrim öncesi son on beş yıl illegalitede yaşamış, sekiz kere tutuklanmış, üç kere kaçabilmişti.

Ordu ve Donanma Komitesi'nin üyeleri:
V.A. Antonov-Ovyesenko ölüm cezasına çarptırılmıştı, N.V. Krilenko beş kere tutuklanmıştı, P.Y. Dibenko yolcu gemisi "imparator I. Pavel" deki isyanı başlatmıştı.

Ticaret ve Sanayi Halk Komiseri V.P. Nogin:
"iskra" çalışanlarından, yedi kere Sibirya'ya ve uzak Kuzey'e sürülmüş, altı kere kaçmıştı.

Halk Eğitimi Halk Komiseri A.V. Lunaçarski:
Yüksek bir memurun oğlu, yirmi yaşında partiye girmişti, yeteneklerini devrimin hizmetine eleştirmen, yazar ve yayıncı olarak sunmuştu.

Maliye Halk Komiseri I.I. Skvorzov-Stefanov:
"Kapital"in üç cildini tercüme etmiş, yaklaşık sekiz yıl hapis ve sürgünde geçirmişti.

Dışişleri Halk Komiseri L.D. Bronştein (Troçki):
On yedi yaşından beri işçi hareketindeydi, on dozuk yaşında Sibirya'ya sürülmüştü.

Gıda İşleri Halk Komiseri I.A. Teodoroviç:
Yakutya ve Sibirya'ya sürülmüştü.

Posta ve Telgraf Halk Komiseri N.P. Avilov:
Matbaa işçisi ve illegal yayının örgütleyicisi, kalebentlik ve hapiste yatmış ve üç kere sürgünden kaçmıştı.

Ulusallıklar Halk Komiseri J.V. Cugaşvili (Stalin):
Altı kere sürgüne yollanmış, beş kere sürgün yerinden kaçmıştı...

Devrimin kahramanları ve şehitleri diye anılan insanlar hakkında çok şeyler söylenebilir. Bu listeye devam da edilebilir.

Az süre sonra hükümete alınanlar: G.I. Petrovski, Turuhan bölgesine sürgüne yollanmıştı; A.M. Kollontay, bir generalin kızı, Ingiltere, Almanya, Danimarka, Fransa, Belçika, Isviçre, Isveç, Norveç ve ABD'de sosyaldemokrat hareket içinde çalışmış, geçici hükümet tarafından tutuklanmıştı; G.W. Çiçerin, on üç yılın mülteci hayatı yaşamış ve Ekim Devrimi'ni bir Londra hapishanesinde karşılamıştı; F.E. Cerjinkski, Ekim Devrimi'nden 23 yıl önce devrimci çalışmaya başlamış ve bunun yarısını hapiste geçirmişti.

Ne kadar isim sayılırsa sayılsın, aralarındaki tüm fark sadece, nereye sürüldükleri, kaç yıla mahkum oldukları ve kaç kere kaçtıklarıdır. O zamanlar, uzakta ufukta bir sıraya dizilmiş ve yalnızca romantik düşüncelerimizin ışığında seyrettiğimiz birer savaşçı gibi hepsi de aynı görünürdü. Oysa gerçekte yazgıları, eğitim düzeyleri ve karakterleri açısından aralarında büyük farklar vardı. Aralarında sessizler ve konuşkanlar vardı. Lenin'in, birisine yönelik, dava karşısındaki tutumu nedeniyle katıksız hapise tıkmak gerektiği şeklindeki kızgın sözleri karşısında Gıda Işleri Halk Komiseri Milyutin'in cevabı: Pekiyi su olur, ama ekmeğimiz yok. Defter tutmayı henüz bilmiyorlardı, ama görüşlerini kimin taraftar kimin karşı olduğunu düşünmeden, hesaplamadan savunuyorlardı. Çoğu kez kendi yönetimleri altında bulunan alanın tüm ayrıntılarını bilmiyorlardı. Fakat tüm kararları tek birşeye dayanıyordu: Işçi ve köylülerin çıkarları düşüncesine. Başka bir yaklaşımı kendilerine ve yaşamlarının anlamına ihanet olarak görürlerdi.

ERKEN SEÇİM: Türkiye daha büyük bir istikrarsızlığın eşiğinde

Ya seçim ittifakı ya bunalım!..

Başı 1. sayfada

elinden her türlü olanak alınmış muhalefetin alacağı en doğru karar bu antidemokratik tutumu etkinlikle protesto etmek, ANAP'ı mecliste yanlız bırakmak ve seçimlerin boykot edilmesini sağlamak olurdu. Seçimlerin boykotu kararı muhalefet parti ve güçlerinin kesin bir ortaklığına dayanmalıydı. Bu koşullarda boykot, Özal hükümetinin antidemokratik seçim kanunu manevrasını boşa çıkartabilirdi.

Ne yazık ki, başta DYP tarafından şöyle bir ortaya atılmış olan seçim kanunun ve seçimlerin boykot edilmesi eğilimi hemen gündemden kalktı. Muhalefet partileri açıkça antidemokratik olan seçim kanunu protesto etmekle birlikte seçimlerin boykot edilmesi doğru tutumunda birleşemediler. Şimdi artık bu konu gündemden çıkmıştır.

"Antidemokratik bir seçim kanunu ile yapılacak erken seçimlerde Özal hükümetinin yenilgiye uğratılması, olumlu bir sonucun elde edilmesi daha başka bir deyişle bu seçimlerden demokrasinin kazançlı çıkması nasıl mümkün olacaktır" sorusu ise gündemde duruyor.

Çıkış yolu seçim ittifakıdır

Faşist MHP'nin takipçisi olan MÇP dışında kalan ve seçime katılan muhalefet partilerinin önünde tek bir olanak var gibi görünüyor. Bir seçim ittifakı kurarak, ANAP'ın azınlık oylarıyla bir mutlak hükümranlık kurmasını önlemek. Seçim ittifakı kurulamazsa, muhalefetin tek tek her türlü antidemokratik yolu deneyen ve kullanan, antidemokratik bir seçim kanunu ile durumunu garantilemiş gibi görünen ANAP karşısında başarı kazanması olanaklı değildir.

Seçim kanununun antidemokratik yapısından herhangi bir muhalefet partisinin belli bir oy oranını aşarak yararlanması, yani azınlık oylarıyla mecliste çoğunluk olmayı başarması da olacak bir iş değildir. Böyle bir sonuç elde edilse bile şimdi iktidarda bulunan güçlerin ve onların destekçisi ABD'nin Türkiye'de kolaylıkla istikrarsızlık yaratabileceği hesaba katılmalıdır.

Seçim ittifakı, 1 Kasım seçimlerinden sonra iktidara kim gelmiş olursa olsun Türkiye'nin demokrasiye doğru ilerleyebilmesinin yolunu açacaktır. Her şeyden önce iktidarın muhalefeti bölme, parçalama ve böylelikle etkisizleştirme çabası boşa çıkartılmış olacak, bunun yerini iktidarın her türlü manevralarına etkinlikle karşı koyabilen güçlü bir muhalefet hareketi alacaktır.

Seçim ittifakı, şimdi görünen tek çıkış yoludur. Bu olanağın kullanılmaması Türkiye'nin başlıca politik güçlerinin parlamentoda güçlü bir çoğunluk kazanma fırsatını kullanmamaları demek olacaktır. Seçim ittifakının kurulamaması, halkın önünde muhalefet partilerinin kendilerine verilen oylara sahip çıkmamaları gibi bir sonuç doğuracaktır. Bunun sorumluluğu ağırdır.

Nasıl bir seçim ittifakı

Kurulacak seçim ittifakının işlevli olabilmesi için seçim bölgelerinde ANAP karşısında en şanslı partinin desteklenmesi parlamentoda seçim ittifakının çoğunluğu elde edebilmesinin temel koşuludur. Seçim ittifakı bu temelde kurulmalıdır. Öte yandan seçim ittifakını gerçekleştiren partilerin kamuoyuna, üzerinde fikir birliğine vardıkları ortak hedefleri duyurmaları seçim ittifakına duyulan güveni artıracak pekiştirecek, bu ittifakın sağlam bir perspektifi olduğunun kanıtı olacaktır. Aralarında partimizin de bulunduğu Sol Birlik partileri seçime ilişkin bildirilerinde bu gerçeği vurguladılar. Sol Birlik bildirisinde "MÇP dışındaki tüm muhalefet partilerinin '1982 Anayasasına Hayır, Demokratik bir Anayasa, Demokratik Bir Seçim Kanunu' talebi çerçevesinde birleşerek, seçimlerde ortak bir tutum almalarıdır" dileğinde bulunulmaktadır. Eğer muhalefet partileri 12 Eylül anayasasını değiştirme ve demokratik bir seçim yasası ile demokratik seçimleri gerçekleştirme hedefinde birleşebilir ve bunu ilan edebilirse bu Türkiye'de demokrasi güçleri için gerçek bir kazanım olacak, Özal hükümetinin ve ABD'li stratejistlerinin planlarının kesin olarak bozulması anlamı taşıyacaktır.

Devrimci sola düşen sorumluluk

Antidemokratik seçim kanunu ile kurulan sistem ANAP açısından iyi hesaplanmış, planlanmış olmakla birlikte kendi içinde bir zayıflık taşıyor. Bu zayıflık ise demokrasi güçleri için bir olanağın varlığı demektir. Bu olanakla devrimci sol güçler verecekleri ve yönlendirebilecekleri oylarla seçim sonuçlarına önemli ölçüde etkide bulunma olanağı elde ediyorlar. Bunun koşulu ise devrimci sol güçlerin her seçim bölgesinde aralarında anlaşabilmeleri ve oylarını o bölgedeki ANAP karşısında en şanslı muhalefet partisine ve adaylara kanalize edebilmeleridir. Bu yapılabilirse pek çok yerde seçim sonuçları demokrasi lehine değiştirilebilir. ANAP'ın oyunu pek çok seçim bölgesinde bozulabilir.

TKP'nin tutumu

Türkiye Komünist Partisi seçim kanununun karşısında muhalefetin birleşerek erken seçimi boykot etme doğru tutumunda birleşilememiş olmasını ve bugüne kadar bir seçim ittifakının kurulamamış olmasını üzüntüyle karşılıyor. Seçim ittifakının kurulması, boykot yolunun tutulmamış olmasının yarattığı olumsuz sonuçları bir ölçüde giderebilecek ve gelecek için sağlam bir umut yaratabilecektir. Biz, eğer muhalefet partileri işlevli bir seçim ittifakında birleşebilirler ve 12 Eylül anayasasını değiştirme ve demokratik bir seçim yasası ile seçimleri yenileme ortak hedeflerinde birleşebilirlerse tüm gücümüzle bu ittifakı destekleyeceğiz. Demokrasi için gerekli ve zorunlu bu çıkış yolunun açılması için tüm gücümüzü kullanacağız.

Türkiye Komünist Partisi bu tutumunun bir kanıtı ve sonucu olarak kendisine kulak veren seçmenleri her seçim bölgesinde ANAP karşısında en şanslı ve gerçekten tutarlı demokrat adaylara sahip partilere oy vermeye çağırmaktadır.

ERKEN SEÇİME YÖNELİK PARTİ POLİTİKASI BELİRLENMİŞTİR...

Başı 1. sayfada

politik hedef; ANAP'ın Türkiye'de demokratikleşme yönünde başlayacak süreci daha doğmadan boğmasını önlemek için legal muhalefet partileri arasında, devrimci sol güçlerin de destekleyeceği bir seçim ittifakını gerçekleştirmektir. Her olanağı kullanarak ANAP'ı muhalefet karşısında güçten düşürmek, zayıflatmaktır. Yurtdışındaki politik faaliyetimiz bu hedefe ulaşılmasına katkıda bulunduğu ölçüde anlam kazanacaktır.

Açıktır ki bu katkı, öne koyduğumuz politik hedef doğrultusunda yığınların hareketlenmesiyle sağlanır. Yığınların hareketliliği ise, politik hedefle onların güncel sorun ve istemleri arasındaki bağın kurulmasıyla mümkün. Yurtdışında ve özellikle F.Almanya'da koşullarında bu hem olanaklı ve hem de zorunludur. "Sınırlarda oy kullanma" aldatmacısını açığa çıkartmaktan, göçmenlerin ülkedeki yakınlarını bulundukları bölgede ANAP karşısında en şanslı partiyi desteklemeye yöneltmeye kadar, anti-demokratik seçim sistemini deşifre etmekten, çevremizdeki ANAP karşıtı güçlerle seçim sonrası da devam edebilecek bir ittifakın gerçekleşmesine kadar herşey yapılabilir. Bütün bunlar, ülkemizdeki politik gelişmeleri dolaysız etkileyebilecek çalışmalardır.

Yaygın bildiri dağıtımı, pullama, Türkiye'ye mektup-telefon kampanyası, ye-

SOL BİRLİK BİLDİRİSİ
SEÇİMLERDE TERCİHİMİZİ DEMOKRASİ LEHİNE KULLANALIM

Başı 1. sayfada

yalizm mücadelesi üzerinde yoğun bir terörün sürdürüldüğü koşullarda yapıldığını;

– Büyük kentlerden en ırak köylere kadar milyonlarca insanın, işçisiyle, köylüsüyle, aydınıyla, dar gelirli diğer emekçisiyle diktatörlüğün terörü altında ve bu terör sayesinde sürdürülen ekonomik politikaların pençesinde baskı, zulüm, yokluk ve yoksulluk içinde kıvrandığını,

– Ülkede işsizlik, pahalılık, açlık ve devlet terörünün kol gezdiğini;

Türkiye genelindeki bu durumun T. Kürdistanı'nda katmerli olarak sürdüğünü; insanca yaşamak ve ulusal demokratik haklarına sahip olmak isteyen Kürt emekçilerinin, salt Kürt oldukları ayrı bir ulusa mensup oldukları için, ayrı bir dil ve kültüre sahip oldukları için hunharca saldırılarla karşılaştıklarını;

– Faşist rejimin yaratmış olduğu bu ortamın demokratik ve serbest seçimlerin yapılmasına engel olduğunu, yeni seçim yasasıyla rejimin keyfi uygulamalarına yeni bir halka daha eklendiğini, seçimlerin ilerici ve devrimci güçler üzerinde, seçmenler üzerinde baskıların, yasaklamaların bulunduğu bir ortamda yapıldığını;

– Tüm bu nedenlerden ötürü 1 Kasım seçimlerini özgür ve demokratik bir seçim olarak saymak olanağı bulunmadığını açıklar.

Buna rağmen Sol Birlik partileri, 1 Kasım seçimlerinin diktatörlüğe karşı verilmekte olan demokrasi mücadelesi açısından bir olanak niteliği taşıdığını ve bu olanağın rejime karşı mümkün olabilen tüm araçlarla değerlendirilmesi gerektiğini belirtirler.

Sol Birlik partileri, yasaklı bulunmaları nedeniyle kendileri seçimlere katılamıyor olsalar bile, her şeyden önce seçim ortamını ajitasyon ve propagandayı yoğunlaştırmak doğrultusunda değerlendirecek, tüm emekçi kitlelere seslerini duyaracak, seçimler nedeniyle politik dikkatleri artan ve arayış içinde olan emekçilere Sol Birlik'in programını, ilkelerini, görüşlerini yaymak için ellerindeki tüm olanakları kullanacaklardır.

Seçim günü yapılacak oy tercihleri konusunda ise, Sol Birlik:

– Temel insan hak ve özgürlüklerini savunan,

– İşkenceye ve zulme karşı çıkan,

– Tüm siyasi tutukluların kayıtsız, şartsız salıverilmesini ve genel bir affı öngören,

– Demokrasinin ön şartını demokratik içerikli bir anayasada gören ve bu görevi önüne koyan,

– Kürt halkının haklı istemlerini dikkate alan ve onun üzerindeki baskı ve teröre karşı çıkan,

– Düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü isteyen ve bunu açıkça savunan,

– Grev, toplu sözleşme ve diğer sendikal haklar başta olmak üzere tüm demokratik işçi haklarının kazanılması yolunda uğraş veren,

– Siyasi partiler, dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, basın, öğrenim özgürlüğü ve yüksek öğrenim özerkliği, yargının bağımsızlığı, TRT'nin özerkliği vb. gibi konularda demokratik ilkeleri benimseyen görüşleri demokrasi kapsamında saymakta ve bu istemleri dile getiren parti ve adaylara oy verilmesi çağrısında bulunmaktadır.

Seçimleri diktatörlüğün tecritinin hızlandırılması ve demokrasi güçlerinin kazançlı çıkması için bir platform olarak değerlendirelim.

➧

rel-bölgesel toplantılar, sınırda oy kullanacak yurttaşların uyarılması, yurtdışında oy kullanma isteminin savunulması, imzaların toplanması vb. çeşitli eylem türleridir. Dışa dönük böylesi bir faaliyet, yığınların hareketliliğini sağladığı ve bağlaşıklığı gerçekleştirdiği ölçüde amaca uygun olacaktır. Komünistler yazılı ve sözlü ajitasyonda şimdi neleri dikkate almalıdırlar?

Herşeyden önce biz, insanlarımızın yurttaşlık haklarının en kararlı savunucularıyız. Oy hakkı bunlardan biridir. ANAP'ın yurtdışındaki yurttaşlarımızın seçimlere katılması yönündeki uygulaması gülünçtür, dünyada eşine rastlanmaz bir sahtekarlıktır. Bizler bunun bir hak değil, en doğal yurttaşlık hakkının kabaca kısıtlanması demek olduğunu savunuyoruz. Yurtdışında yaşayan göçmenler güncel sorunlarının çözümünde kendi çıkarlarını savunabilecek bir hükümeti belirlemede söz sahibi olabilmelidirler. Oy hakkı gibi bir yurttaşlık hakkının kullanılması bunun yollarından biridir.

ANAP hükümeti göçmen işçilerin sorunlarının çözümünde hiçbir etkin önlem almamış, aksine bu sorunları istismar ederek tekellere kar kaynağı olarak kullanmıştır. ANAP iktidarı döneminde göçmen işçi sorunları yenileri de eklenerek artmıştır. Bu iktidar, ülke içindeki insan hakları ve demokrasi düşmanı uygulamalarını yurtdışına da çıkartmış ve konsolosluklar eliyle yurttaşlarımızın üzerinde baskı, kovuşturma, haraç uygulamaları geliştirmiştir.

ANAP hükümeti, barış karşıtı ve ülkemizin güvenliğini tehdit eden bir politikanın savunucusudur. Alınteri birikimlerinin geleceğimize yönelik yatırımlara değil, silaha yatırılması bundan ötürüdür. Göçmen işçilerin geleceğe, ülkeye güvenle bakamamasının baş sorumlularından biri bu iktidardır. ANAP seçimlerden sonra sadece zam yapmayacak, bu onursuz ve tehlikeli politikayı daha üst boyutlara çıkartacaktır. Bu nedenlerle göçmen işçi ANAP'a oy vermemeli, verdirmemeli! Bulunulan ülkede oy kullanma hakkı elde edilmelidir!

Her yerel TKP örgütü faaliyet alanındaki göçmenlerin seçimlerle ilgili eğilimlerini ve sorunlarını öğrenip değerlendirerek, göçmenlerin en temel güncel sorunlarıyla, parti politikası arasındaki bağı kuracaktır. Politik Büromuzun da belirlediği gibi; "Parti örgütlerimizin, geçtiğimiz parti içi tartışmanın ışığında yapacakları bu yeni tarzda çalışma onların politik aktifliğini artıracak, yığınsallaşmaya ve bağlaşık edinmeye katkıda bulunacaktır". Politik inisiyatif için her türlü olanağa sahibiz.

ATILIM BU SAYI 2 DM'dir

YARATICI BİR YAŞAMIN ÇELİŞKİLERİ

Başı 4. sayfada

lanmış olan golgota tepesinden geçirirken, bizim çocuğun yazgısına acımamızı değil, onun ruhunun gücüne ve sonsuz kudretine şaşırmamızı sağlamıştır Tarkovski.

Yüksek bir ruhsal düzeye ulaşma susuzluğu, inatla ve sebatla onu arayış çabaları Tarkovski'nin ülkesinde yaptığı tüm filmlerin yönetici ve belirleyici ögesidir.

Ben Tarkovski'nin yaratıcı arayışlarında herşeyden önce insana ve insan ruhunun yaratma gücüne karşı duyduğu tükenmez bir inancın ifadesini görüyorum.

İşte bizim Tarkovski'nin filmlerinden aldığımız, özümsediğimiz ders ve temel sonuç budur: İnsana olan inanç. Ve bir de "İvan'ın çocukluğu"ndan başlayarak, "Bataklık rehberi"ne kadar tüm filmlerinde bulunan ruhsal bir enerjiye, ruhsal bir güce yönelik canlı bir arayış.

Ölüm kimsenin yanlışlarını ve zayıflıklarını silip götüremez. Ama insanda temel olanı aydınlatır. Daha önce görülmesi zor olanı arınmış bir şekilde görmeye yardım eder. Sanatımızın tarihsel yazgısı ve hümanist içeriği üzerine düşüncelerden oluşan perspektifte temel olanın görülmesini kolaylaştırır.

Andrey Tarkovski'nin filmleri sanatımızın bir parçasıdır.

ATILIM 15 Günlük Gazete. Herausgeber: Ermis Verlag. Satz/Dizgi, Umbruch/Tertip, Druck/Baskı: Eigene Herstellung. İsteme Adresi: Postfach 101016, 4300 Essen 1. Ödeme: Ermis Verlag, Stadtsparkasse Essen, BLZ 36050105, Knt. Nr. 712703. Fiyatı 1DM. Abone 1 yıllık 48DM

SAĞLIKLI BİR POLİTİK YAŞAM İÇİN HER DÜZEYDE DİYALOG VE İŞBİRLİĞİ

● Mehmet ERGÜL

Başlangıçta belki bir hayal gibi gelecek. Gerçekleşmesi de öyle pek kolay olmayacak. Ama **neden birbirlerimizin örgütlerini komşu kapısı yapmayalım? Birbirimizin örgütlerini, partilerini ziyaret etmeyelim? Yöneticisinden üyesine kadar, değişik kuruluşlar neden aralarındaki ilişkileri durmadan geliştirmesin?**

Eğer "içimizdeki şeytan"ı, yerleşik bazı önyargılarımızı yenebilir, dıştan gelebilecek bazı serzenişlere, yadırgamalara, dudak bükmelere kulak asmazsak, buna ne engel var?

Her düzeyde, yöneticiden en sade üyeye kadar, değişik siyasi partiler, bir araya gelebilmelidir. Yalnız siyasi partiler değil, demokratik kitle örgütleri ve soldan sağa, en geniş bir yelpaze içinde bütün demokratik güçler birbirleriyle görüşebilmelidir. Birbirleriyle içtenlikle konuşabilmelidir. Aynı ülkenin insanları, değişik örgütlerin üyeleri diye, sanki küs gibi, sanki aralarında kan davası varmış gibi, niye birbirleriyle görüşmesin, birbirleriyle konuşmasın?

Buna, görebildiğimiz kadarıyla, herkesin gereksinimi vardır. Ama en başta Marksist solun gereksinimi vardır. Birbirimize ne kadar yakınız. Ama niye birbirimizden bu kadar uzak duruyoruz? Bunun akla uygun açıklanabilir bir nedeni var mıdır? Yalnız hayatın gaileleri, günlük dertler ve "meşgale"lerimizin çokluğu mudur bizleri birbirimize yaklaştırmayan? Sanırız, bu bir gerekçe olamaz. Hiç değilse, üyesi olduğumuz örgütün çalışmasının bir bölümünü buna ayırabiliriz. Giderek, belki de örgütün çalışmasının büyük bölümü, başka örgütlerle diyalog ve eylem birliğine doğru gelişebilir.

Örgütümüzle birlikte, kendi zamanımızın bir bölümünü de buna ayırabiliriz. Gidip öteki sol örgütü ziyaret edebiliriz. Gidip öbür sol örgütün kapısını çalabiliriz. Elimize ille bir çiçek buketi almak da gerekmiyor. Ve herhalde, kapısını çaldığımız örgütün insanları, bazıları tanıdıklarımız, bazıları eski kavga arkadaşlarımız, o kapıyı yüzümüze kapatacak değillerdir.

Gündem şart değil

Ille de gündemimizin olması da şart değil. Daha doğrusu, hiç gerekmiyor. Iki uygar insan gibi, iki dost, iki arkadaş gibi söyleşmekte, birbirimizin sorunlarını anlamamızda, paylaşmamızda yarar vardır.

Çokçası, bir örgüt üyesi olmayan insanlar bunu kolayca yapabiliyor. Onlar birkaç örgüte birden gidebiliyorlar. Peki, değişik örgütlerin üyeleri birbirleriyle niye konuşup söyleşmesin? Örgüt üyesi olmayan bir insanın yapabildiği şeyi, bir örgüt üyesi yapamıyorsa, bunda ters olan bir şey yok mu? Örgütler genişlemeyi, yeni insanlar kazanmayı değil, oldukları gibi kalmayı, kabuklarının içine kapanmayı mı amaçlıyorlar yoksa? Herhalde hiçbir örgüt, böyle anlamsız bir şeyi amaçlamıyor. Yine de, hiç istenmeyen bir duruma, sanki basiretimiz bağlanmış gibi, seyirci kalabiliyoruz.

Belki yılda birkaç kez, bazı örgütler, yurt dışındaki 12 Eylül'ü protesto gösterilerinde, açlık grevlerinde biraraya gelebiliyorlar. Ama, öyle anlaşılıyor ki, bu bile kolay olmuyor. Üstelik örgütlerin hepsi, örneğin 12 Eylül darbesini protesto gösterisinde bile bir arada olamayabiliyor. Aynı yerde bir araya gelemedikleri için, hatta gelmeyi denemedikleri için, bir küme örgüt bir kentte, bir öbek örgüt bir başka kentte gösteri yapabiliyor. Hatta aynı kentte iki ayrı yerde gösteri yapıldığı bile oluyor.

Küçük yerel girişimler değil bunlar. Onun için, bu durumda "Ne kadar çok, ne kadar çeşitli olursa, o kadar iyi" diyemeyiz. Bu tür gösteriler, herkesin biraraya gelip güçlü bir ses çıkarabilmesi içindir. Böyle olacağına, daha etkili olunacağına, harcanan bunca emek ve zaman göre, bu emek ve zamanla oransız güdük bir sonuç çıkıyor ortaya. O zaman, bize yakın olan insanların gözünde bile Marksist solun etkinliği zayıflıyor.

Niye insanların gittikleri kahveler birbirinden ayrı olsun? Niye bir solcunun gittiği lokale, çokçası bir başka solcu gitmesin? Örgütümüze yeterince yeni insan gelmiyorsa, niye insanların bulundukları yerlere biz gitmeyelim? Üstelik bir yasaktan ötürü değil, yalnızca kötü bir alışkanlıktan ötürü niye bu böyle sürüp gitsin?

Elbette bu görünmez çerçeveyi aşabilen bazı insanlarımız vardır. Sözümüz zaten onlara değildir. Onlar sağduyularıyla, sezgileriyle insanların birbirlerine karşı duvar dikmelerinin anlamsızlığını kavramışlardır. Ama henüz gerek Marksist sol içinde, gerekse demokrasi güçleri arasında büyük çoğunluğumuz bu duvarları aramızdan kaldıramamışızdır. Üzerinde durduğumuz da işte budur: Söz konusu olan, büyük çoğunluğun aralarındaki bu duvarları kaldırmak için çaba harcamasıdır.

Bunu yapabilirsek, örgütün saygınlığı zedelenmeyecek. Üye olarak, bizim onurumuz da çamura belenmeyecek. Tersine, zihnen ve mânen daha yüceleceğiz. Içimizin temizlendiğini duyacağız. Birlikte daha güçlü olacağız. Ayrılıkların ne kadar yapay olduğunu daha kolay anlayacağız.

"Gerçeği bir tek biz biliyoruz, bizden başka da bilen yok" demedikçe, zamanla göreceğiz ki, birlikte olmaktan, bir araya gelip içtenlikle görüş alışverişinde bulunmaktan herkes yarar sağlamış. Birlikte ufuklarımızın daha da genişlediğinin farkına varacağız. Birbirimize etkimiz olacak muhakkak. Ve bu etki, herhalde tek yanlı olmayacak.

Anlaşmadığımız konular olacak. Ama göreceğiz ki, anlaştığımız konuların sayısı çok daha fazladır. Hele görüş değiştokuşunun yanısıra, birlikte faaliyeti de geliştirirsek, önyargılarımız, aramızda birikmiş olan güvensizlikler karşılıklı törpülenecektir.

Zamanla göreceğiz ki, hiçbirimiz dünkü insanlar değiliz. Hepimizin görüşlerinde olumlu yönde değişiklikler olmuş, gelişmeler olmuş. Bundan hepimiz yarar sağlamışız. Gerek Marksist sol, gerekse bütün demokrasi güçleri, sonunda yurdumuz, ülkemiz Türkiye büyük yarar sağlamış bundan. Biz buna şimdiden kafamızla gönlümüzle ve yürekten inanıyoruz.

Bütün muhalefet için gerekli

Diyalog ve işbirliğine yalnız Marksist solun değil, bütün muhalefetin gereksinimi vardır. Referandum öncesinde muhalefet partileri arasında olumlu bir diyalog ve işbirliğinin ilk örnekleri verilmiştir. Şimdi seçimler eşiğinde bu işbirliğini her düzeyde geliştirmekte yarar vardır. Eğer ülkemizi beş yıl daha bu hükümetin elinde bırakmak istemiyorsak, bu işbirliği ivedi bir zorunluluktur. Yurtseverliğin, asgari demokratlığın gereğidir.

Bu bakımdan, Demokratik Sol Parti Genel Başkanı Bülent Ecevit'in son iki çağrısı, bize kalırsa, büyük önem taşıyor. Bunlardan ilki, muhalefet partilerinin yeni bir anayasa ve seçim sistemi için bir araya geleceklerini halkın önünde açıkça taahhüt etmeleri, ortak bir deklarasyonla milletin önünde bunu ilan etmeleridir.

Eğer bu yapılabilirse, seçmenlerin önünde hem yeni bir ufuk açılmış olacaktır. Hem halka içinde bulunduğu durumdan bir çıkış yolu gösterilmiş olacaktır. Hem de, "eskiler biraraya gelirse, 12 Eylül öncesine geri dönülür" şeklindeki Evren-Özal demagojisinin seçmenlerin yarısı üzerinde süregelen etkisi önemli bir darbe yiyebilecektir.

Ecevit'in ikinci önerisi, erken seçimde DSP ile SHP'nin işbirliğine ilişkindir. Belirli seçim çevrelerinde eşitlik temelinde her iki partiden yalnız birinin seçime girmesi şeklindeki bu öneri, bize göre üzerinde anlaşılabilecek bir öneridir.

Partiler, bu bağlamda sosyal demokrat partiler birleşir ya da birleşmezler. Bu, her iki partinin kendi özgür iradeleriyle alacakları karara bağlıdır. Bu konu da birleşmek olduğu kadar, birleşme-

Arkası 6. sayfada